विज्ञापना.

प्रिय जैन बंधुओ ! आप सर्वना जाणवामां हशे के आपणा तीर्थंकर भगवान के जेमणे, केवलज्ञान, केवलदर्शन पाम्या पछी संसारी जीवो के जे मोक्षना अभिलाषी छे तेओने मोक्षनो मार्ग ज्ञान, दर्शन, चारित्र अने तप ए चार प्रकारे बताव्यो छे, तेमां पहेलुं ज्ञान बतावेलुं छे; तेमज श्री दशवैकालिक सूत्रमां पण ' पढमं नाणं तओ दया '-- पहेलुं ज्ञान अने पछी दया ' बतावेल छे; तेथी मोक्षार्थी जीवोने प्रथम ज्ञाननी जरूर छे.

ज्ञान ए मोक्ष मार्गनी पहेली भूमिका छे. ए भूमिकाने श्री गौतम स्वामिए फक्त उत्पाद, व्यय अने ध्रुव ए त्रण पद समजवाथी चौद पूर्वनुं ज्ञान मेळव्युं हतुं, पण तेवी बुद्धि आधुनिक समयमां आपणा जेवा जीवोने नथी जेथी आपणा उपर आचार्य महा पुरुषोए उपकार करी सिद्धांत मध्येथी सार लई सहेलाइथी समजी शकाय तेम थोकडा रूपे विषयोनी गूंथणी करी बहार पाडेल तेमांथी थोडा थोकडामां विशेष ज्ञान थवा माटे आ पुस्तक तैयार करी केटलाक महा पुरुषोने बतावी तेओथी पासे सुधारो वधारो कराव्यो छे तेम छतां दृष्टिदोष के छाप दोषथी जे कोइ भूल रही होय ते पंडित पुरुषोए सुधारी वांचवा कृपा करवी.

आ पुस्तकना प्रूफ सुधारवामां मि. नाथालाल फकुभाइ संघवीए अमने पूर्ण मदद आपेल छे.

खंभात,
पोष शुद्ध पौर्णिमा-संवत १०,५४.

श्री संघनो सेवक,
शाह हरिलाल अनुपचंद.

अनुक्रमणिका.

॥ श्री गौतमेभ्यो नमः ॥

॥ श्री सिद्धांत सागर. ॥

॥ अथ श्री पचीस बोलनो थोकडो. ॥

श्री वीतरागाय नमः ॥ १ पहेले बोले महावीर प्रभुए एकाएक दीक्षा लीधी अने मोक्ष पण एकाएक गया. उर्ध्वलोके सर्वार्थ सिद्ध विमान एक लाख जोजननो छे, तिर्छा लोके जंबुद्वीप एक लाख जोजननो छे, अधो लोके (सातमी नरके) अपइठाण नरकावासो एक लाख जोजननो छे. चित्रा नक्षत्र, स्वांति नक्षत्र, आर्द्रा नक्षत्र ए त्रण नक्षत्रनो एकेक तारो कह्यो छे.

२ बीजे बोले धर्मकरणी करतां वखते बे दीशा सन्मुख बेसी करवी ते पुर्व अने उत्तर. बे प्रकारे धर्म कह्यो छे; ते गृहस्थ धर्म अने साधु धर्म. बे प्रकारे जीव कह्या छे, ते सिद्धना जीव अने संसारी जीव. बे प्रकारे

[illegible] पूर्णा नक्षत्र, उत्तरा फाल्गुणी नक्षत्र, पुर्वा
[illegible]

[illegible] भगवान ! हुं आरंभ अने परिग्रह क्यारे
[illegible] भगवान ! हुं आलोयणा करी संथारो क्यारे
[illegible] अवधिज्ञानी जीन, २. मनःपर्यवज्ञानी जीन,
[illegible] तुंबडानुं, ३. काष्टनुं. मान नक्षत्रना
[illegible] पुष्य, ज्येष्ठा ए मान नक्षत्र.

[illegible] दृष्टांत. ते पछी रीते के भार एक स्थेखी
[illegible] राजा मुकाने पोसाव करवा जाय के झाडे
[illegible] जभंनु देवळ आवे त्यां रात रहे ते त्रीजो
[illegible] विसामो. ४. हवे ए दृष्टांत श्रावकना उपर उतारे छे.
[illegible] तेना चार विसामा नीचे प्रमाणे—श्रावक शाठम, पाखी
अवसाग, एकासणुं करे ते पाशत्य बांजो—एक स्वारेथी बीजे स्थाने लेवा जाय ते पहेलो विसामो [illegible] ॥ ? ॥

कर्या ते पोतानी आत्मना माटे खावानुं बंध कर्युं अथवा पाप बंध कर्युं पण बीजाने माटे करवुं पडे छे, तेथी पहेलो विसामो जाणवो. १, श्रावक एक सामायक बे सामायक अथवा बे घडीनुं चार घडीनुं देसावगासिक करे ते बीजो विसामो जाणवो. केमके एटलो वखत पापमांथी रोकायो. २, श्रावक आठम पाखीना पोसह करे ते शांत रहेवा रुप त्रीजो विसामो. ३, श्रावक आलोयणा करी संथारो करे ने सारे सर्व पापथी निवर्त्यो ए भार घेर मुकवा रुप चोथो विसामो ४.

श्रावकने चार प्रकारनुं रात्रिभोजन कह्युं छे ते जेमके रात्रिए रांधे अने दिवसे खाय ते अशुद्ध. १, दीवसे रांधे अने रात्रिए खाय ते पण अशुद्ध. २, रात्रे रांधे अने रात्रे खाय ते पण अशुद्ध. ३, दीवसे रांधे अने दीवसे खाय ते शुद्ध ४. वळी एज चार भांगा बीजी रीते कहे छेः—अंधारे अंधारी जग्याए रांधे अने अजवाळे खाय ते अशुद्ध. १, अजवाळामां रांधे अने अंधारी जगाए खाय ते पण अशुद्ध. २, अंधारी जग्याए रांधे अने अंधारी जग्याए खाय ते पण अशुद्ध. ३, अजवाळी जग्याए रांधे अने अजवाळी जग्याए खाय ते शुद्ध. ४. पुर्वाषाढा नक्षत्र, उत्तराषाढा नक्षत्र, अनुराधा नक्षत्र ए त्रणना चार चार तारा कह्या छे.

५. पांचमे बोले समकितना लक्षण पांच. ते सम १, संवेग २, निर्वेग ३, अनुकंपा ४, आस्ता ५. पांच समकितना दूषण कह्या छे ते मिथ्यात्वीए बोलाव्या पहेलां पोते तेने बोलावे ते. १. मिथ्यात्वीना सामुं चार-

वार जोवुं ते. २. मिथ्यात्वीने पहोंचाडया जवुं ते. ३. कामविना तेना मकाने उपर जवुं ते. ४. वारंवार तेना मकान उपर जवुं ते. ५. ए पांच दुषण. पांच समकितना भुषण कहे छे. धर्मने विषे चतुराइ राखे ते समकितनुं भुषण. १. जीनशासनने अनेक गते दीपावे ते. २. भव्या साधुनी सेवा करे ते. ३. धर्मथी डगताने स्थीर करे ते. ४. साधु साधर्मीनी वेयावच्च करे ते. ५. ए पांच भुषण जाणवा.

शरीर मांहेथी पांच ठेकाणेथी जीव नीकळे ते कहे छे. पगने तळीएथी नीकळे ते नरके जाय. १. जांगथी नीकळे ते तीर्यंचमां जाय. २. छातीएथी नीकळे ते मनुष्यमां जाय. ३. मस्तकेथी नीकळे ते देवलोकमां जाय. ४. अने सर्वांगथी नीकळे ते मोक्ष जाय. ५.

पांच प्रकारे जीव धर्म न पामे ते कहे छे—अहंकारी.१. क्रोधी. २. रोगी. ३. प्रमादी. ४. आळसु.५.

पांच नक्षत्रना पांच पांच तारा कह्या छे ते गहोणी. १. पुनर्वसु. २. धनिष्टा. ३. विशाखा. ४. हस्त.५.

६ छठ्ठे बोले छ प्रकारे साधु आहार करे ते कहे छे—क्षुधावेदनी समावाने माटे. १. वैयावच्च करवाने माटे. २. इर्यासुमति शोधवाने माटे. ३. संजमना निर्वाहने माटे. ४. आयुष्य नभाववाने माटे. ५. रात्रीए धर्म जागरण करवाने माटे. ६. ए छ. छ धर्मना देव गुरुना नाम कहे छे—जैन धर्ममां देव अरिहंत,गुरु निग्रंथ. १. बौद्ध मतमां देव बुद्ध, गुरु पाधरी. २. शीवमतमां देव रुद्र, गुरु योगी. ३. वेद मतमां देव धर्म, गुरु

वैरागी. ४. न्याय मतमां देव जगतकर्ता, गुरु संन्यासी. ५. मीमांसक मतमां देव अलख, गुरु दरवेश. ६.

समकीतनी छ जतना कहे छे—अन्य तीर्थीना गुणग्राम न करे. १. अन्य तीर्थीने माने वांदे ने पूजे नहि. २. अन्य तीर्थीए बोलाव्या विना पोते बोले नहि. ३. वारंवार ए साथे अल्लाप सल्लाप करे नहि. ४. अन्य तीर्थीने तरण तारण मानी अन्न पाणी आपे नहि. (अनुकंपानो आगार) ५. अन्य तीर्थीने धर्मबुद्धिए वस्त्र मात्र आपे नहि. ६.

छ लेश्याना विचार कहे छे. कृष्ण लेश्यावाळाने जीवहींसा करवानी इच्छा होय. १. नील लेश्यावाळाने चोरीनी इच्छा होय. २. कापुत लेश्यावाळाने मैथुननी इच्छा होय. ३. तेजु लेश्यावाळाने तपस्या करवानी इच्छा होय. ४. पद्म लेश्यावाळाने दान देवानी इच्छा होय. ५. शुक्ल लेश्यावाळाने मोक्षनी इच्छा होय. ६. कृतिका, अश्लेषा ए बे नक्षत्रना छ छ तारा छे.

७ सातमे बोले सात कारणथी छद्मस्त जाणवो. प्राणातीपात लगाडे. १. मृषावाद लगाडे. २. अदत्तादान लगाडे. ३. शब्द रुप गंध रस स्पर्श तेनो स्वाद ले. ४. पूजा सत्कार वांछे. ५. निरवद्य परुपे पण सावद्य लागे. ६. जेवुं परुपे तेवुं करी शके नहि, ए सातवाना जेनामां होय ते छद्मस्त जाणवो. सात प्रकारे आउखुं घटे ते कहे छे. भास्को पडवाथी मरे. १. शस्त्रथी मरे. २. मंत्र मुठथी मरे. ३. घणो आहार अजी-

६, मंत्रोणी रोग ते पुरलो गई. ७. पंचेत्र रोग ते पुरलो गई ८.

आठ प्रकारे पुरुषने गांडला (गेलानु) उत्पन्न थाय ते कहे छे—श्री पाने घणो करे त्यारे गांडला. १. माल्लने ग्माडे त्यारे गांडला. २. वाजक मांहे दिरता करे त्यारे गांडला. ३.काम मांग पीरु त्यारे गांडला. ४, मस्पान वांसने फरे त्यारे गांडला. ५. अंगगामां दुग दुग त्यारे गांडला. ६. स्त्रियनी मीनोने गांडला. ७. दर्शोपां पुरुषने गांडला. ८.

आठ प्रकारे अंध थया ते कहे छे—जन्मअंध, १, जराअंध. २. रागांध. ३. दीनअंध, ४. मोह अंध. ५. मान अंध. ६, माया अंध ७, लोभ अंध. ८.

आठ महा पापी कहे छे—आत्मघाती महा पापी. १, विश्वासघाती महा पापी. २. गुरु अंतराय महा पापी ३. गुरुद्रोहि महा पापी. ४, कूडी साक्षी पुरे ते महा पापी. ५, गोहि अन्याय करे ते महा पापी. ६, पच्चखाण भांजनार मांगे ते महा पापी. ७, दीनादन पर्व करे ते महा पापी ८.

१. नरमे बोले नव प्रकारे आंगमां रोग उपजे ते कहे छे—घणुं मान थे रोग उपजे. १. अजीरणमां भोजन तथा घणुं पेमी रहे तो रोग उपजे. २, घणुं ऊंघे तो रोग उपजे. ३, घणुं जागे तो रोग उपजे ४, झाडो रोके तो रोग उपजे. ५, पिसाब रोके तो रोग उपजे. ६, घणुं चाले तो रोग उपजे. ७, अणगमतां वस्तु भोगवे

दश प्रकारे ज्ञानमां वृद्धि करनार नक्षत्रनां नाम. मृगशर १. आर्द्रा. २. पुष्य. ३. पूर्वा भाद्रपद. ४. पूर्वा षाढा. ५. पूर्वाफाल्गुनी ६. मूळ. ७. अश्लेषा. ८. हस्त. ९. चित्रा. १०. ए दश नक्षत्रमां ज्ञान भणे तो वृद्धि थाय ने विघ्न जाय.

११ अगीआरमे बोले महावीरना अगीआर गणधरना नाम कहे छे—इंद्रभुती. १. अग्निभुति. २. वायुभुति. ३. व्यक्त. ४. सुधर्मा स्वामी ५. मंडित पुत्र. ६. मोरी पुत्र. ७. अकंपीत. ८. अचळ भ्राता. ९. मेतार्य. १०. प्रभास. ११.

अगिआर बोले ज्ञान वधे ते कहे छे. उद्यम करता ज्ञान वधे. १. निद्रा तजे तो ज्ञान वधे. २. उणोदरी करे तो ज्ञान वधे ३. थोडुं बोले तो ज्ञान वधे. ४. पंडितनी सेवन करे तो ज्ञान वधे. ५. विनय करे तो ज्ञान वधे. ६. कपट रहित तप करे तो ज्ञान वधे ७. संसार असार जाणे तो ज्ञान वधे. ८. मांहो मांही चर्चा वार्ता करे तो ज्ञान वधे. ९. ज्ञानी पासे भणे तो ज्ञान वधे १०. इंद्रीयोना विषय त्याग करे तो ज्ञान वधे ११. मुळ नक्षत्रना अगीआर तारा छे.

१२. बारमे बोले बार कारणे आत्मानुं परम कल्याण थाय ते कहे छे—समकित निर्मळ पाळे तो आत्मानुं परम कल्याण थाय—श्रेणीक राजानी पेरे १. नीयाणा रहीत करणी करे तो परम कल्याण थाय—तामली ताप-

रानी पेरे. २. मन वचन कायाना जोग वश करे तो परम कल्याण थाय–गजसुकुमालनी पेरे. ३. छती शक्तिए क्षमा करे तो परम कल्याण थाय–परदेशी राजानी पेरे. ४. पांच इंद्रीने दमन करे तो परम कल्याण थाय–धन्ना अणगारनी पेरे. ५. सारो शुद्ध आचार पाळे तो परम कल्याण थाय–गौतम स्वामीनी पेरे. ६. धर्म उपर श्रद्धा प्रतित राखे तो परम कल्याण थाय–वरुण नाग नतुआना मित्रनी पेरे. ७. माया कपट छांडे तो परम कल्याण थाय–मल्लिनाथना छ मित्रनी पेरे. आश्रवमां संवर निपजावे तो परम कल्याण थाय–[illegible] राजानी पेरे. [illegible] हाथ आवे [illegible] तो परम कल्याण थाय–अनाथी निग्रंथनी पेरे. १० परि-सह आव्या समभावे राखे तो परम कल्याण थाय–मेतारज मुनीनी पेरे ११. तृष्णा उत्पन्न थइ तेने पाछी वाळे तो परम कल्याण थाय–[illegible] पेरे १२.

१३ [illegible] बोल [illegible] जाणवा [illegible] जन्मरुपी [illegible] अने मरण रुपी नणंदो. १, संजोग रुपी रु अने विजोग रुपी नणंदो २. शाता रुपी [illegible] अने अशाता रुपी नणंदो. ३. संपदा रुपी रु अने आपदा रुपी नणंदो. ४. [illegible] रुपी [illegible] अने [illegible] रुपी नणंदो ५. [illegible] रुपी रु अने दुर्गन्ध रुपी नणंदो. ६. ज्ञान रुपी रु अने अज्ञान रुपी नणंदो ७. [illegible] रुपी रु अने मिथ्यात्व रुपी नणंदो. ८. संजम रुपी रु अने असंजम रुपी नणंदो. ९. [illegible] रुपी रु अने क्रोध रुपी नणंदो. १०. विवेक रुपी रु अने अभिमान रुपी नणंदो. ११. स्नेह रुपी

रु अने माया रूपी तणखो. १२. संतोष रूपी रु अने लोभ रूपी तणखो. १३. ए तेर तणखा.

हवे तेर काठीआ कहे छे. जुगार. १. आळस. २. शोक. ३. भय. ४. कुकथा. ५. कौतक. ६. क्रोध ७. कृपण बुद्धि. ८. अज्ञान. ९. वहेम. १०. निद्रा. ११. मद. १२. मोह. १३. ए तेर काठीआ.

१४ चौदमे बोले व्याख्यान सांभळनारना १४ गुण कहे छे—भक्तिवंत होय. १. मीठा बोलो होय. २. गर्व रहित होय. ३. सांभळवा उपर रुची होय. ४. चपळता रहित एकाग्र चित्ते सांभळनार होय. ५. जेवुं सांभळे तेवुं पूछनारने अक्षर कहे. ६, वाणीने प्रकाशमां लावनार होय. ७, घणा शास्त्र सांभळीने तेना रहस्यनो जाण होय. ८, धर्म कार्यमां आळस न करनार होय. ९, धर्म सांभळता निद्रा न करनार होय. १०, बुद्धिवंत होय. ११, दातार गुण होय. १२, जेनी पासे धर्म सांभळे तेना गुणनो फेलावो करनार होय. १३, कोइनी निंदा न करे तेमज तेमनो वादविवाद न करे. १४.

१५ पंदरमे बोले वनीत शिष्यना पंदर गुण कहे छे—गुरुथी नीचा आसने बेसवावाळो होय. १, चपळ-पणा रहित होय. २. माया रहित होय. ३. कतोहळ रहित होय. ४. करकस वचन रहित होय. ५. लांबो वखत पहोंचे तेवो क्रोध न करनार होय. ६. मित्र साथे मिश्रता राखे. ७. सुत्र भणी मद न करे. ८. आचार्यादिकनी निंदा न करे. ९. शिखामण देनार उपर क्रोध न करे. १०. पुंठ पाछळ वालेसरीना गुण बोले. ११.

१८ अढारमे बोले अढार द्रव्य दीशा कहे छे-पूर्व १, पश्चिम २, उत्तर ३, दक्षिण ४, इशान खूणो ५, अग्निखूणो. ६, नैऋत्य खूणो. ७, वायव्य खूणो. ८, विदीशीना आठ आंतरा ए सर्वा थइने सोल अने उंची सत्तर अने नीची अढार. ए अढार.

अढार भाव दिशा कहे छे-पृथ्वी. १. अप. २. तेउ. ३. वायु. ४. अग्रबिजा. ५. मूळबिजा. ६. पोर बीजा. ७. खंध बीजा. ८. बेंद्रीय. ९. तेंद्रीय. १० चउरींद्रीय. ११. पंचेंद्रीय. १२. तिर्यंच. १३. कर्म-भूमी. १४. अकर्मभूमि. १५. छपन अंतरद्वीपा. १६. देवता. १७. नारकी. १८. ए अढार.

१९ ओगणीसमे बोले काउसग्गना ओगणीस दोष कहे छे-घोडानी पेरे एक पग राखीने काउसग्ग करे तो दोष. १. काया आघीपाछी हलावे तो दोष. २. उदींगण दे तो दोष. ३. माथु नमावी उभो रहे तो दोष. ४. बे हाथ उंचा राखे तो दोष. ५. मोंढे माथे ओढे तो दोष. ६. पग उपर पग राखे तो दोष. ७. शरीर बांकु राखे तो दोष. ८. साधुनी बराबर रहे तो दोष. ९. गाडानी उधनी पेरे उभो रहे तो दोष. १० केडेथी वांको उभो रहे तो दोष. ११. रजोहरणो उंचो राखे तो दोष. १२. एक आसने न रहे तो दोष. १३. आंख ठेकाणे ना राखे तो दोष. १४. माथुं हलावे तो दोष. १५. खोंखारो करे तो दोष. १६. होठ हलावे तो दोष. १७. आळस मरडे तो दोष. १८. शून्य चित्त राखे तो दोष. १९.

माथे ८, पांच माथे ९, कुमारी माथे १०, मंगी माथे ११, कोरी माथे १२, बुदबीना माथे १३, छगनी माथे १४, गाजा माथे १५, शीतळ लेशवाळा माथे १६, तेजु लेशवाळा माथे १७, घोडे मोडारोना माथे १८, दानेी माथे १९, ज्ञानी माथे २०, मुगतो माथे २१, पारक माथे २२, ए बावीस.

२३ तेवीसमे बोले पांच इंद्रियना तेवीस विषय कहे छेः—श्रोतेंद्रियना त्रण विषय-जीव शब्द १, अजीव शब्द २, मिश्र शब्द ३; चक्षु इंद्रियना पांच विषय-ते काळो १, नीलो २, रातो ३, पीळो ४, धोळो ५; घ्राणेंद्रियना बे विषय--सुर्भी गंध १, दुर्भीगंध २, कुल दश. फरस इंद्रिना आठ विषय ते खरखरो ११, सुंहाळो १२, हळवो १३, भारे १४, टाढो १५, उनो १६, लुखो १७, चीकणो १८; रसेंद्रियना पांच विषय-- ते तीखो १९, कडुओ २०, कसायलो २१, खाटो २२, मीठो २३.

२४ चोवीसमे बोले चोवीस दंडा कहे छेः—भणवा गणवानी आळस करे तो ज्ञाननो दंडो-नंदु सूत्रनी साख. १, साधु साध्वीना दर्शन न करे तो समकितनो दंडो-गोमन्न ब्राह्मणनी साख. २, जयणा सहीत गमणु न करे तो त्रस पस्वागनो दंडो-उत्तराध्ययन अध्य० २९ नी साख.३, साधु साध्वी पोंडी पोंडी पच्चखाण न करे तो तीर्थनो दंडो--ठाणांगनी साख ४, नवकारनी चोरी, ज्ञानादनी चोरी करे तो देवतानां उंची पदवीनो दंडो--दशवैकालिक, भगवतीनी साख ५, कडण कतुन भाव राखे तो शीलव्रतनो दंडो--समवायांगनी साख

शाख. २३, भणेलुं वारंवार संभारे नहि तो मेळवेली विद्यानो थोडो. २४.

२५ पचीसमे बोले साडापचीश--आर्यदेश तथा तेनी नगरीना नाम कहे छे--मगध देश--राजग्री नगरी १, अंग देश--चंपानगरी २, बंगदेश--तामलीक नगरी ३, कलींगदेश--कंचनपुर नगर ४, काशी देश--बणारसी नगरी ५, कोशल देश--अयोध्या नगरी ६, कुरुदेश--गजपुर नगरी ७, कुपवर्तदेश--सोरीपुर नगरी ८, पंचाळ देश--कंपील्पुर नगरी ९, जंगलदेश--हइछना नगरी. १०, कच्छदेश--कोसंबी नगरी ११, सांडील देश--नंदीपुर नगरी १२, माळवदेश--भद्दिल्पुर नगरी १३, वच्छदेश--वैराटनगरी १४, दशारणदेश--मृगावती नगरी १५, वरणदेश--इच्छापुर नगरी १६, विदेहदेश--शिवावती नगरी १७, सिंधदेश--वितभय पाटण नगरी १८, सोवीरदेश:-मथुरा नगरी १९, विदेह देश--मीथीला नगरी २०, सुरसेन देश--पावापुर नगरी २१, भंगदेश--मांसपुर नगरी २२, पाटणदेश--कांडावर्ता नगरी २३, कुणालदेश--सावथी नगरी २४, सोरठदेश--द्वारका नगरी २५, केकयदेश--सितांबीका नगरी २६, ए साडापचीस आर्यदेश.

॥ इति श्री पचीस बोलनो थोकडो समाप्त ॥

॥ अथ श्री पच्चीस क्रियानो थोकडो. ॥

१ काइया क्रिया—तेना २ भेद. १ पोतानी काया पापथी निवर्ती नथी तेनी क्रिया लागे, बीजी पण अजयणा काया वापरवा थी विना प्रयोजन कायाना पुद्गल तेनी क्रिया लागे.

२ अहिगरणिया क्रिया—तेना बे भेद. १ संजोगणा अने निवत्तणा. १ संजोगणा ते हथीआर भाग्यां तुटयां तथा वगेरे २ निवत्तणा ते नवा हथीआर करावे, गाडां वगेरे नवा लेवा तेनी क्रिया लागे.

३. पाउसीआ—तेना २ भेद, जीव पाउसीआ ते जीव उपर द्वेष करवाथी, अजीव पाउसीआ ते अजीव उपर द्वेष करवाथी क्रिया लागे.

४ परितावणीआ—तेना २ भेद, ते पोताने तथा परजीवने परिताप उपजावे तेनी क्रिया लागे.

५ पाणाइवाय तेना २ भेद, ते पोताना जीवनी तथा पर जीवनी हींसा करवाथी क्रिया लागे.

६. आरंभीआ—तेना २ भेद, ते जीव आरंभीआ, अने अजीव आरंभीआ. बे प्रकारे आरंभ करवाथी क्रिया लागे.

७. परिग्गहीआ—तेना २ भेद ते जीव परिग्रह मेळववाथी तथा अजीव परिग्रह मेळववाथी क्रिया लागे. ॥ १ ॥

८. मायावतिआ—जेना वे भेद ते पोताने माटे तथा परने माटे ठगाइ करवी ते.

९. अपच्चखाणवतिआ—जेना वे भेद ते जीव अजीवनां पच्चखाण कर्यां विना जेनी क्रिया लागे.

१०. मिच्छादंसणवतिआ—जेना वे भेद ते जीन वचनथी विपरीत जीवअजीव सद्दहे परूपे ते.

११. दिठीआ—जेना वे भेद, जीव दीठीआ ते बळद प्रमुख देखी सुखी थाय तथा अजीव दिठीआ ते वस्त्रादिक दीठे क्रिया लागे.

१२. पुठीआ—जेना वे भेद ते जीव पुठीआ अने अजीव पुठीआ ते जीव अजीव उपर राग आणीने हाथ फेरवे तेथी लागे.

१३. पाडुचीआ—जेना वे भेद ते जीव पाडुचीआ अने अजीव पाडुचीआ ते द्वेषबुद्धि तेना उपर माठी चींतवणा करे तेथी क्रिया लागे.

१४. सामंतोवणीआ—जेना वे भेद जीव सामंतोवणीआ अने अजीव सामंतोवणीआ ते जीव वस्तुनो समुदाय मेळवे अने अजीव वस्तुनो समुदाय मेळवे तेथी क्रिया लागे.

१५. नेसथीआ—जेना वे भेद, जीव नेसथीआ अने अजीव नेसथीआ. जीव नेसथीआ ते चनस्नीमां पाणी रेडवाथी क्रिया लागे, अने अजीव नेसथीआ ते पाषाण प्रमुख नाखवाथी क्रिया लागे.

॥ अथ श्री चोभंगीनो थोकडो. ॥

१. चार प्रकारना घडा—मधनो घडो मधनुं ढांकणुं १, मधनो घडो ने विखनुं ढांकणुं २, विखनो घडो ने मधनुं ढांकणुं ३, विखनो घडो ने विखनुं ढांकणुं ४, ए घडाना दृष्टांते चार प्रकारना पुरुष छे ते कहे छे—एक पुरुष मनमां मेलो अने मोढानो मीठो २, एक पुरुष मनमां निर्मळो ने मोंढे पण मधुरी भाषा बोले १, एक पुरुष मनमां मेलो अने मोढानो मीठो २, एक मोंढे कडवा बोलो ने मनमां मीठो ३, एक मोंढे कडवा बोलो ने मनमां मेलो ४.

२. चार जातीनां फुल—एक फुल सुगंधे करीने सहीत, अने रुपे करीने पण सहीत-चंपा गुलाबनुं फुल १, एक फुल सुगंध सहीत छे पण रुप नही ते बोरसली पोयणनुं फुल २, एक फुल रुप सहीत छे पण सुगंध नथी ते आवळनुं फुल ३, एक फुलने रुप पण नथी अने सुगंध पण नथी ते आकडा धंतुरानुं फुल ४, ए दृष्टांते चार प्रकारना पुरुष छे ते कहे छे—एक पुरुष रुप सहीत छे पण शील सहीत नथी-ब्रह्मदत्त चक्रवर्तीनी पेरे १, एक पुरुष शील सहीत छे पण रुप सहीत नथी, ते हरकेशी अणगारनी पेठे २, एक पुरुष रुपवंत छे, अने शीलवंत पण छे ते भरत राजानी पेरे ३, एक पुरुषने रुप पण नथी, अने शील, एटले भलो आचार पण नथी; ते काळ सुर्या कसाइनी पेरे ४.

८. चार प्रकारनां झाड परीवार सहीत—एक शालीनुं झाड अने शालीनो परिवार ते आर्द्रीनाग अने भरत चक्रवर्तीनी पेरे १, एक शालीनुं झाड अने एरंडानो परिवार ते गर्गा आचार्यना शिष्यनी पेरे २, एरंडानुं झाड अने शालीनो परीवार ते इंगालमर्दन आचार्यना शिष्यनी पेरे ३, एक एरंडानुं झाड अने एरंडानो परिवार ते कालसूरी कसाइ अने तेना परिवारनी पेरे ४.

९. चार प्रकारना मेघ—एक मेघ गाजे पण वरसे नहीं १, एक मेघ वरसे पण गाजे नहीं २, एक मेघ गाजे ने वरसे ३, एक गाजे नहीं अने वरसे पण नहीं ते चोथो वादळो ४. ए दृष्टांते चार प्रकारना पुरुष कह्या ते कहे छे--एक पुरुष अभिमान करे पण दान दे नहीं १, एक पुरुष दान आपे पण अभिमान करे नहीं २, एक पुरुष दान पण आपे अने अभिमान पण करे ३, एक पुरुष दान पण आपे नहीं अने अभिमान पण करे नहीं ४.

१०. वळी चार प्रकारना मेघ--एक मेघ काळे वरसे, पण अकाळे वरसे नहीं. १, एक मेघ अकाळे वरसे, पण काळे वरसे नहीं. २, एक काळे पण वरसे अने अकाळे पण वरसे. ३, एक काळे पण वरसे नहीं, अने अकाळे पण वरसे नहीं. ४. एवी रीते चार प्रकारना पुरुष कह्या ते कहे छे-एक पुरुष मागे तेने दान आपे पण मागे नही तेने दान आपे नहीं. १, एक पुरुष जरुरीयात न होय तेने दान दे पण जरुरीयातवाळाने

दान दे नहीं २, एक [illegible]ने दान दे अने अजरुरीयातवाळाने पण दान दे. ३, एक जरुरायातवाळाने दान दे नहीं [illegible] ने पण दान दे नहीं. ४.

[illegible] मेघ - एक मेघ क्षेत्रमां वरसे पण खारमां वरसे नहीं १, एक खारमां वरसे पण क्षेत्रमां वरसे नहीं [illegible] वरसे ने खारमां पण वरसे ३, एक क्षेत्रमां पण वरसे नहीं अने खारमां पण वरसे नहीं [illegible] पुरुष जाणवा एक पुरुष सुपात्रने दान दे पण कुपात्रने दान न दे १, एक पुरुष कुपात्रने दान [illegible] सुपात्रने दान दे नहीं [illegible] एक सुपात्रने दान दे अने कुपात्रने दान दे ३, एक सुपात्रने दान [illegible] नहीं अने [illegible]ने पण दान दे नहीं ते कृपण ४.

[illegible] मेघ [illegible] एक मेघ एक वार वरसे अने तेमां दश हजार वरस सुधी अन्न नीपजे १, एक [illegible] वरसे [illegible] वरस सुधी अनाज नीपजे २, एक मेघ एकवार वरसे अने दस वरस सुधी अनाज [illegible] ३, एक [illegible] वरसे अने एकवार धान्य नीपजे ते पांचमा आरानो मेघ. [illegible] पुरुष [illegible] छे सर्जनांगना रागमुक्तमले एकवार देशना सांभळी राज्य छोडी दीक्षा लीधी. १, परदेशी राजा [illegible] कुमारनी एकवार वाणी सांभळी बार व्रतधारी थया. २, श्रेणीकराजा एकवार वाणि सांभळी [illegible] थया ३, पांचमा आरानां जीव घणीवार सांभळे पण हृदला रहेवी घणी कठण कारण के सांभळे त्या सुधी [illegible] ए चोथा मेघ समान जाणवा ४.

१३. चार प्रकारना बळ--एक एक जीवने तपस्यानुं बळ छे, पण आहारनुं बळ नहीं. १. एक एकने आहारनुं बळ छे पण तपस्यानुं बळ नहीं. २. एक एकने आहारनुं बळ छे अने तपस्यानुं पण बळ छे. ३. एकने आहारनुं बळ पण नथी, अने तपस्यानुं पण बळ नथी ते मांदो. ४.

१४. चार प्रकारना गोळा--एक माखणनो गोळो ते तडके तरत ओगळी जाय तेम एक एक पुरुष कोइनां पाडां वचन सांभळी तरत धर्म छोडी दे. १, एक लाखनो गोळो ते तडके ओगळे नहीं, पण अग्नि पासे मुकीए तो ते ओगळी जाय. तेम एक एक पुरुष वचन सांभळी धर्म छोडे नहीं पण गाळ भंडणां सांभळी धर्म छोडी दे. २, एक लाकडानो गोळो ते तडके अग्निनी पासे मेल्यां ओगळे नहीं पण अग्निमां नाख्यो बळे तेम वचन सांभळी धर्म मुके नहीं पण मार कुट करे ते वारे धर्म छोडे ३, एक माटीनो गोळो ते आगमां नाखे ते वारे विशेष पाको थाय पण ओगळे नहीं. तेम एक पुरुषने कोइ दुःख दे त्यारे धर्ममां वधारे दृढ थाय, पण धर्म मुके नहीं. कामदेव श्रावकवत्. ४

१५. वळी चार प्रकारना पुरुष--एक पुरुषने धर्म वहालो छे पण दृढता नहीं. आपदा वखते नासी जाय. १, एकने धर्म वहालो पण छे अने दृढता पण छे. २, एकने धर्म उपर दृढता छे पण धर्म वहालो नथी. एटले दरोज धर्म थर्ना शकतो नथी. अवसरे धर्मनुं काम करे छे. ३, एकने धर्म वहालो पण नथी अने दृढता पण

पेरे पाळे ते कालकाचार्यना शिष्यनी पेरे. ४.

२०. चार प्रकारना स्नेह-एक मुंठना त्रणानो तार ते तुट्यो संधाय नहीं, तेम स्नेह तुट्यो संधाय नहीं. १. एक वांसनी छाल तुटी कांइक संधाय तेम स्नेह तुट्यो कांइक संधाय. २, एक उननी दोरी तुटी विशेष संधाय तेम स्नेह तुट्यो संधाय. ३, एक चामडानी तांतनो तार तुटतां घणी वार लागे अने सांधो पण लागे. ४.

२१. चार प्रकारना पुरुष-एक पोतानो अवगुण देखे, पारको न देखे. १, एक पारको अवगुण देखे. पोतानो न देखे. २. एक पारको पण देखे अने पोतानो पण देखे. ३, एक पोतानो पण न देखे, अने पारको पण न देखे. ४.

२२. चार प्रकारे देवतानी गतिनो आवेलो जाणीये—उदार चित्त होय. १, गुरुना-भक्त होय. २, धर्मनो रागी होय. ३. देवगुरुनो भक्त होय. ४.

२३. चार प्रकारे तिर्यंच गतिनो आवेलो जाणीये—अनाडी होय. १, अमर्यादी होय. २, कपटी होय. ३, मुर्खनी सेवा करे तथा भुख घणी होय. ४.

२४. चार प्रकारे मनुष्यगतिनो आवेलो जाणीये—विनीत होय. १, निर्लोभी होय. २, दयाधर्म उपर

कठण अने बाहर पण कठण ते सोपारी. ४.

३१. ए रीते चार प्रकारना पुरुष जाणवा–एक पुरुष उपरथी कठोर बोले पण मनमांही घणा नरम ते माता पीता अथवा भणावनार. १, एक उपर मीठुं बोले, पण मनमां घणुं कठण ते कादी दुश्मन अथवा ओगमान मा. २, एक पुरुष उपर मीठुं बोले, अने मनमां पण घणुं हीत राखे ते साधु मुनिराज. ३, एक पुरुष मोंढे कडवाबोलो अने पेटमां पण खोटा विचार ते पापी जीव. ४.

३२. चार प्रकारे उपमा—छती वस्तुने अछती उपमा ते नगरी देवलोक सरीखी. १, अछती वस्तुने छती उपमा–डाभ, दुध जेवी. २, अछती वस्तुने छती उपमा ते–चार गाउनो कुवो वालथी भरीये, एक एक वाळ काढीये त्यारे एक पल्य थाय ते. ३, छती वस्तुने छती उपमा ते गोळ, साकर जेवो. ४.

३३. चार प्रकारे निर्जरा–घणी वेदना अने थोडी निर्जरा ते सातमी नरकनाजीवने. १, थोडी वेदना अने घणी निर्जरा ते सामान्य साधुने २, घणी वेदना अने घणी निर्जरा ते पडीमाधारी तथा जिनकल्पी साधुने. ३, थोडी वेदना अने थोडी निर्जरा ते अनुत्तर वैमानना देवताने. ४.

३४. चार ठेकाणे कषायनो वासो—क्रोधनो वासो कपाळमां. १, माननो वासो गरदनमां. २, मायानो वासो हैयामां. ३, लोभनो वासो सर्वांगमां. ४.

२५. चार आमनां अन्न—जागे तो चोर नासे. १, क्षमा करे तो क्लेश नासे. २, उद्यम करे तो दारिद्र नासे. ३, भगवाननी वाणी सांभळे तो पाप नासे. ४.

२६. चार प्रकारना जीव—एक सुखदुःख जाणे ने वेदे ते चार गतिना जीव जाणवा. १, एक जाणे पण वेदे नहीं ते सिद्धना जीव. २, एक वेदे पण जाणे नहीं ते असंज्ञीना. ३, एक जाणे नहीं अने वेदे पण नहीं ते पुद्गल अथवा अजीव ४.

२७. चार प्रकारना पुरुष—एक पोतानां कर्मनो अंत करे अने बीजाना कर्मनो पण अंत करावे ते तीर्थंकर. १, एक पोतानां कर्मनो अंत करे पण बीजाना कर्मनो अंत करे नहीं ते पईमायागी. २, एक पोतानां कर्मनो अंत न करे, ने बीजाना कर्मनो अंत करे ते चोथा गुणस्थानकवाळा समदृष्टि. ३, एक पोतानां कर्मनो अंत न करे, अने बीजाना कर्मनो अंत पण न करे ते पांचमा आराना साधु जाणवा. ४.

२८. चार प्रकारना आचार्य—एक मांहीलो परीस्सह सहे, अने बाहीरलो परीस्सह पण सहे ते देशथी अने सर्वथी आराधिक १, एक मांहीलो परीस्सह जीते अने बाहीरलो परीस्सह न जीते ते देश थकी विराधिक अने सर्व थकी आराधिक. २, एक बाहीरलो परीस्सह जीते, अने मांहीलो परीस्सह न जीते, ते देश थकी आराधिक अने सर्व थकी विराधिक. ३, एक मांहीलो परीस्सह जीते नहीं अने बाहीरलो परीस्सह जीते नहीं

ते देव थकी अने सर्व थकी विराधिक. ४.

३९. चार प्रकारना चपळ—स्थानक चपळ ते ज्यां त्यां बेसतो फरे. १ गती चपळ ते उंटनी माफक चाल्तो फरे. २, भाषा चपळ ते जेमतेम बोल्ये बोल्ये करे. ३, भाव चपळ ते एक काम करता अधुरुं मुकी बीजुं काम उपाडे ४. ए च्यार प्रकारना चपळ ज्ञान न पामे.

४०. चार प्रकारना थोडा पुरुष—पर दुःखे दुःखीया थोडा. १, पर उपकारी थोडा. २, गुणग्राही थोडा ३, गरीब माथे स्नेह राखे तेवा थोडा. ४.

४१. चार दिशाओमां चार पुरुष—पुर्व दीशामां भोगी घणा. १, पश्चीम दिशामां जोगी घणा. २, उत्तर दिशामां जोगी घणा. ३, दक्षीण दीशामां रोगी घणा ४.

४२. चार प्रकारनां गरणां—धरतीनुं गरणुं इर्यासुमती १, मतीनुं गरणुं शुभ ध्यान २, वचननुं गरणुं निर्वद्य भाषा ३, पाणीनुं गरणुं जाडुं लुगडुं ४.

४३. चार प्रकारना साधु कया—एक पोतानुं भरणपोषण करे, बीजानुं न करे ते जैनाल्पी. १, एक पोतानुं न करे ने परनुं करे ते. पर उपकारी साधु. २, एक पोतानुं करे अने परनुं करे ते सामान्य साधु. ३, एक पोतानुं भरण पोषण न करे, अने बीजानुं पण न करे ते गंधारो करेल साधु अथवा दारिद्री. ४.

दाल. २. गजसुकुमाल ३. मदन कुमार नरपति. ४. ए चार चैत्य जिन फरि मंगल गाए.

५०. चार प्रकारनी मांडी करी ते कहे छे.—एक को बीजे पुरो करी गाइए. बने रूपे करीने एक गाति.—श्रीनाथ १ एक बीजे करीने गाइए, बने रूपे करी गाइए ते गजेन्द्र गुनाग. २. एक बीजे करीने गाइए बने रूपे करीने गाइए ते सर्वानिवर्तिनम्. ३. एक बीजे करीने गाइए. बने रूपे करीने एक गाइए ते गुनाश्रा अम गाइए तथी गरानन्द ४

५१. चार भाव पालवाना अंग कह्या ते कहे छे—चतुरंगी गत. १. विहार मंडळवाळी गति. २. पंच उगार पुंज मंडा ३. पंच कांकळा गत—वीणेनुं कोनसुं. ४.

५२. प्रमाण चार कहवाना कह्या ते कहे छे—उत्तम. १. मध्यम. २. कनिष्ठ. ३. चौथे गत. ४.

॥ इति संपूर्ण. ॥

अनेरा माटे कीधां स्थानक तम भोगवे पण पोते करे नहि, करावे नहि, करताने भलुं जाणे नहि. ते पण स्त्री पशु पंडक रहित निर्दोष भोगवे.

२. जेम अगंधन कुलनो सर्प काढेलुं झेर फरी चुसे नहि, तेम साधु पण छांडेला काम भोगने पाछा लेवा न वांछे.

३. जेम सर्प दरमां पेसतां सीधो पेसे, तेम साधु पण मोक्षमार्गना बीज (दर) मांहे पेसतां कपट विषय, माया, कपट, परनिंदा रहित सरल स्वभावे सीधो चाले.

४. जेम सर्प बीलमां पेसतां पोतानुं शरीर बीले अडकवा नो दे, तेम साधु मुनीगत आहार करतां स्वाद करी राग धृद्धिए दाढा जमणा गाले अणफरसतो सरस नरस आहार भोगवे.

५. जेम सर्प कांचळी मुकीने उतावळो नासी जाय, ते कांचळी तरफ फरी जुवे नहीं, तेम साधु पण संसारनो स्नेह मुकीने उतावळा मोक्ष मार्गे वरते, फरी संसार तरफ दृष्टि न करे.

६. जेम सर्प कांटा, कांकरादिकथी बीतो एकांत दृष्टिए चाले, तेम साधु पण हिंसादिक पापकर्मथी बीतो एकांत दृष्टिए चाले.

७. जेम सर्पथी सर्व भय पामे तेम साधुथी जगमां श्रेष्ठ पाखंडी नाश थइ कर्म भय पामे.

२. जेम अग्नि काष्टे करी तृप्त न थाय तेम साधु पण सूत्रार्थ भणतां तृप्त न थाय.

३. जेम अग्नि काष्टादिक सर्वने बाळे तेम साधु पण तपरूप अग्निए करीने कर्मरूप काष्टने बाळे.

४. जेम अग्नि उद्योत करे छे, अंधकारने टाळे छे तेम साधु पण ज्ञान रूप उद्योतना करनार छे, तथा मिथ्यात्व अव्रत प्रमाद कषाय अशुभजोग अने अज्ञान पापनां स्थानकरूप जे अंधकार छे तेना टाळनार छे अने सम्यक्त्व ज्ञानरूप प्रकाशना करनार छे.

५. जेम अग्नि सुवर्णादिकनो मेल काढे छे तेम साधु पण भव्य जीवने मिथ्यात्व-अविरति रूप मेल काढे छे अने नीर्मळ करे छे.

६. जेम अग्नि धातु अने वृक्ष जुदां करे छे, तेम साधु पण कर्म रूप धातु ने जीव रूप धातुने तप रूप अग्निए करी जुदा करे छे.

७. जेम अग्नि कांचा वासणने पाकां करे छे तेम साधु पण कांचा साधु तथा श्रावकने, जीवाजीवने विषे पाका करे छे.

चोथी समुद्रनी ओपमा.

१. जेम समुद्र गंभीर छे तेम साधु पण गंभीर छे.

२. जेम आकाश आलंबन रहित छे तेम साधु पण गृहस्थादिकनी जेमरा (आलंबन) रहित छे.

३. जेम आकाश धर्मास्ति कायादिक सर्व पदार्थनुं भाजन छे तेम साधु पण पंचाचार-पांच सुमती, त्रण गुप्ति, द्रव्य गुणादिकना भाजन छे.

४. जेम आकाश तडकाथी सुकातुं नथी तेम साधु पण आळ, नींदा, दुष्ट वचन सांभळवाथी सुकाता नथी.

५. जेम आकाश घणा वरसादे फुलाय नही तेम साधु पण स्तुति गुण सांभळीने फुलाय नहीं.

६. जेम आकाश छेदाय नहीं, तेम साधुना ज्ञानादिक छेदाय नहीं.

७. जेम आकाश अनंतो छे तेम साधुना गुण पण अनंता छे.

छट्ठी वृक्षनी ओपमा.

१. जेम वृक्ष पोते टाढ, ताप सहे अने बीजाने छांया करे तेम साधु पण नानीम परीस्हा सहे अने छ कायनी रक्षा करे.

२. जेम वृक्षने सेववां थका फलादिक दश वस्तुनी प्राप्ती थाय तेम साधुने पण सेववाथी दश बोलनी प्राप्ती थाय. साख सूत्र भगवती समणे नाणे इत्यादिक.

२. जेम भमरो फुलनो रस लीये तेमां ममीत्व न करे तेम साधु आहारने अर्थे माग पण ममीत्व न करे.
३. जेम भमरो फुल उपर फरतो गुंजारव करे तेम साधु पण गामोगाम विहार करी धर्मोपदेश गुंजारव करे.
४. जेम भमराने वास्ते कोइ बगीचो करतुं नथी, तेम साधुने माटे गृहस्थ आहार नीपजावता नथी.
५. जेम भमरो घणो रस ले पण संचय न करे तेम साधुने पण घणो आहार मळे, पण संचय न करे.
६. जेम भमरो अणतेड्यो आवे तेम साधु पण गृहस्थने घेर अणनेड्या वहोरवा जाय.
७. जेम भमरो कमळथी केतकीने घणो चहाय छे तेम साधु सरस आहारथी पण निर्दोष नीरस आहार उपर घणो भाव राखे.

आठमी मृगनी ओपमा.

१. जेम मृग सदाय सींहथी बीए तेम साधु पण पाप कर्मथी बीवे.
२. जेम मृगनो स्वभाव गरीब होय तेम साधु पण गरीब भावे वर्तें.
३. जेम मृग सींहथी बीतो एक ठामे न रहे तेम साधु पण स्नेहभावथी बीता एक ठामे न रहे.
४. जेम मृग रोग आवे औषध न करे तेम साधु पण रोग आवे सावद्य औषध न करे.

७. जेम धरती सर्व जीवने आधारभुत छे तेम साधु पण स्थिर स्थांन नारकी, चार तीर्थ, इत्यादिने आधारभुत छे.

दशमी कमळनी ओपमा.

१. जेम कमळ कादवमां उपन्युं जळे वृद्धि पाम्युं पण तेनाथी न्यारुं रहे तेम साधु पण काम कादवथी उपन्या भोगजळे वध्या पण तेहु थकी न्यारा रहे. पोतानुं कारण चारित्र गहीनें.

२. जेम कमळनी पासे वसनार स्त्रोकने ताप मटे शीतळ गुण करे सुगंध देवे तेम साधु पण उपदेश करी शीतळताए करी भव्य जीवना ताप मटाडे. ज्ञान गुण सुवासना दीए.

३. जेम कमळमां सुगंध होय तेम साधुमां पण शील प्रमादि गुणे करी सुगंध होय.

४. जेम कमळनी वासनाए भमरा गुंजारव करे तेम साधुनी क्रीया रूप वासनाए करी भव्य जीव साधु पासे मुनिना गुणनो गुंजारव करे.

५. जेम कमळनी अवगाहना मोटी तेम साधुनी करणी पण मोटी.

६. जेम कमळ चंद्र सुर्य देखी विकास पामे तेम साधु पण सिद्धांत प्रवचन वांचीने तथा तीनार्थ नीग्रंथ देखीने उत्साह पामे.

बारमी वायरानी ओपमा.

१. जेम पवन सर्वे जग्याए विचरे पण क्यांय खळाय नहि, तेम साधु पण प्रतिबंध रहित विहार करे छे.

२. जेम पवन हळवो होय, तेम साधु पण द्रव्ये अल्प उपधि भावथी राग द्वेष रहित होय.

३. जेम पवन फूलनी वासनाने दूर लइ जाय, तेम साधु पण चतुर्विध संघनी करणी क्रियादिकना गुणरूप वासना देशांतरे विस्तारे.

४. जेम पवन कोइनो राख्यो न रहे, तेम साधु पण कोइना राख्या न रहे.

५. जेम पवनने कोइ साथे स्नेह नहि, तेम साधु पण निःस्नेह थका संयमने विषे विचरे.

६. जेम पवन धूळ रजने दूर करे, तेम साधु पण कर्म रजने दूर करे.

७. जेम पवन गरमी ताप दूर करे, तेम साधु पण उपशम शीतलताए करीने क्रोधादिक अग्नि तथा चिंता, शोग, संताप दूर करे. ए सर्वे मळी वायरानी ओपमा जाणवी.

अथ श्री बार बोलनी पुछानो थोकडो.

श्री पन्नवणा सूत्र पद पंदरमे बार बोलनो थोकडो चाल्यो ते कहे छे.

वीर भगवानने गौतम स्वामी वंदणा नमस्कार करीने एम पुछता हवा के, हे भगवान !

१. प्रश्न—सो वर्षना जुग केटला ? संवच्छर केटला ? अयन केटला ? रुतु केटली ? मास केटला ? पक्ष केटला ? अठवाडीयां केटलां ? दीन केटला ? पहोर केटला ? मुहुंत केटलां ? घडी केटली ? अने श्वासोश्वास केटला ?

उत्तर—हे गौतम ! सो वरसना वीस जुग थाय, सो वरसना सो संवच्छर थाय, बसें अयन थाय. रुतु छसो थाय, महीना बारसें थाय, पक्ष चोवीसें थाय, अठवाडीयां अडतालीसें थाय, दीवस छत्रीस हजार थाय, पहोर बे लाख ने अठासी हजार थाय, मुहुंत दश लाख ने एंसी हजार थाय, घडी एकवीस लाख ने साठ हजार थाय, श्वासोश्वास चारसें ने सात करोड अडताळीस लाख चालीस हजार थाय.

२. प्र०—एक दीवस शुद्ध समकित सहित रागद्वेष रहित क्षमा दया सहित पोषो करे तो शुं फळ थाय ?

उ०—सतावीसें करोड पल्योपम, सत्योतेर करोड पल्योपम, गोत्तेर लाख पल्योपम, सित्योतेर हजार पल्योपम; सातसें सीत्तेर पल्योपम अने एक पल्योपमना नव भाग करीए तेमांथी आठ भाग झाझेरा शुभ देवतानुं आउखुं बांधे.

३. प्र०—एक पहोरनो शुद्ध समकीत सहीत संवर करे तो तेनुं शुं फळ थाय ?

उ०—त्रणसें करोड पल्योपम, ओगणचालीस करोड पल्योपम, चालीस हजार पल्योपम, बसें ने चालीस पल्योपम अने एक पल्योपमना आठ भाग करीए तेमांथी सात भाग झाझेरा शुभ देवतानुं आउखुं बांधे.

४. प्र०—एक मुहूर्त शुद्ध समकीत सहीत सामायक करे तो तेनुं शुं फळ थाय ?

उ०—बाणु करोड पल्योपम, ओगणसाठ लाख पल्योपम, पचीस हजार पल्योपम, नवसेंने पचीस पल्योपम अने एक पल्योपमना सात भाग करीए तेमांथी त्रण भाग झाझेरा शुभ देवतानुं आउखुं बांधे.

५. प्र०—एक महीनो संवर करे तो शुं फळ थाय ?

उ०—ओगणचालीस करोड पल्योपम, ओगणत्रीस लाख पल्योपम, चार हजार, नवसेंने सडसठ पल्योपम अने एक पल्यना छ भाग करीए तेमांथी चार भाग झाझेरा शुभ देवतानुं आउखुं बांधे.

हजार ने बाणु थाय. पंदर दीवसना श्वासोश्वास सोळ लाख सत्ताणु हजार आठसें ने पचास थाय. एक मासना श्वासोश्वास त्रीस लाख पंचाणु हजार सातसें थाय. नव मासना श्वासोश्वास त्रण करोड. चौद लाख दस हजार वसें ने पचीस थाय. एक वरसना श्वासोश्वास चार करोड सात लाख अडतालीस हजार चारसें थाय. सो वरसना श्वासोश्वास चारसें करोड सात करोड अडतालीस लाख ने चालीस हजार थाय. हवे श्वासोश्वास उपर सुख दुखनी वार्ता कहे छे. ब्रह्मदत्त चक्रवर्तिनुं आउखु सातसें वरसनुं हतुं. तेना श्वासोश्वास अठावीसें करोड बावन करोड आडत्रीस लाख अंसी हजार थया. श्वासोश्वास पुरा करीने सातमी नरके अपइठाण नरकावासे तेत्रीस सागरोपमनी स्थितीए गया. त्यां मनुष्यना भवमां ब्रह्मदत्त चक्रवर्तिए श्वासोश्वास लीधा ते अकेक श्वासोश्वास उपर नरकमां केटलुं दुख पडे छे ते कहे छे. अगीआर लाख छपन हजार नवसें ने पचास पल्योपम एक पल्योपमनो त्रीजो भाग आझेरो नरकमां दुःख भोगवे छे. हवे सुखआश्री कहे छे. धना अणगारे नव मास संजम पाळ्यो तेना श्वासोश्वास त्रण करोड पचास लाख एकसठ हजार ने त्रणसें थया ते धन्ना अणगार एटला श्वासोश्वास संजम पाळी सर्वार्थसिद्ध सुख पाम्या. ते मनुष्यना एक श्वासोश्वास उपर एकसो करोड पल्योपम, सात करोड पल्योपम, सत्ताणु लाख पल्योपम, छनुं हजार पल्योपम, नवसें अठाणुं पल्योपम, एक पल्योपमनो छठ्ठो भाग माठेरो एटलुं सुख भोगवे छे. पुंडरीक अणगारे त्रण दीवस संजम पाळ्यो तेना श्वासो-

प्रथम सात नयना नाम–१ नैगम नय, २ संग्रह नय, ३ व्यवहार नय, ४ ऋजु सूत्र नय, ५ शब्द नय, ६ समभीरूढ नय, ७ एवंभूत नय.

हवे साते नय विस्तार पूर्वक कहे छे–निगम नयवाळो सामान्य माने, विशेष माने, निक्षेपा चार माने. त्रण काळनी वात माने, निगम नय कहेतां जेनो एक गम नही अनेक गम (न एको गमो यस्य सः नैगमः) अनेक मान अनुमाने करी वस्तुने वस्तु करी माने, बीजो संग्रह नयवाळो सामान्य माने, विशेष पण माने, निक्षेपा चारे माने, त्रण काळनी वातने माने, अनेक वस्तु अनेकपणे ग्रहण करे. उदाहरण–जेम कोइ शेठे पोतना नोकरने हुकम कर्यो के दातण लाव, त्यारे नोकर दातण पाणी, गलवानी मसी, रुमाल, आरसी वीगेरे लाव्यो. शेठने संग्रह नयवाळो एक दातण शब्दे करी संग्रहे.वळी कोइए कयुं के बाग त्यारे अनेक जातना वृक्ष पाणीनी नाळ वगेरेने संग्रह नयवाळो एक बाग शब्दे ग्रहण करे. वळी कोइए कयुं के जगत त्यारे देवता, मनुष्य, तिर्यंच, नारकी, उर्ध्व, अधो, तीर्छोलोक, पृथ्वीकाय आदिक छकाय, अजीव, पुद्‌गल, ज्ञान, दर्शन वीगेरेने एक जगत शब्दथी ग्रहण करे. त्रीजो व्यवहार नयवाळो सामान्य माने, विशेष माने, विशेष सहीत सामान्य माने, नीक्षेपा चार माने, त्रणे काळनी वात माने; उदाहरण–जेमके व्यवहारे बगलो धोळो, निश्चेमां पांचे वर्णो. व्यवहारमां भमरो काळो, निश्चेमां पांचे वर्णो. व्यवहारमां गाय राती, निश्चेमां पांच वर्णो. हवे चोथो ऋजुसूत्र नय-

विशेष ाने, निक्षेपो भाव माने, वर्तमान काळनी वात माने. उदाहरण–जेमके कोइ कहे के आकाश ...त ते कहे के निरर्थक. वळी कोइ कहे के मा वरस पेल्यां मोतियानी वृष्टि थइ हती तो कहेवुं के निरथक. व. कहे के मां वरस पछी मोतियानी वृष्टि थशे. ते पण निरर्थक. ऋजु नाम सरळ सुत्रनाम उपयोग जेनो ...ते ऋजुसुत्र नय कहीए. पांचमो शब्द नयवाळो विशेष माने. निक्षेपो भाव माने, वर्तमान काळनी वात माने, अनेक शब्दनां जुदा जुदा अर्थ ग्रहण न करता एकपणे ग्रहे. सकेंद्र, पुरंद्र, शचीपती, देवेंद्र, इत्यादिक ...ब्द एकपणे ग्रहे.

छठो समभीरुढ नयवाळो विशेष माने. निक्षेपो भाव माने. वर्तमान काळनी वात माने, लींग शब्दमां भेद माने. उदाहरण–जेमके सकेंद्र क्यारे कहेवाय के ज्यारे सक्र आसन पर बिराजे अने देवताने आणदाण मनावे त्यारे. पुरंद्र क्यारे कहेवाय के ज्यारे वेरीओना दळने हणे त्यारे. शचीपती क्यारे कहेवाय ज्यारे देवीओ साथे भोग भोगवता होय त्यारे. देवेंद्र क्यारे कहेवाय के ज्यारे न्याय आसनपर बेसी न्याय आपे त्यारे. सातमो एवंभूत नयवाळो विशेष माने, निक्षेपो भाव माने, वर्तमान काळनी वात माने, जे वस्तुने जे वात कर्ता होय ते वस्तने तेमा शुद्ध उपयोग प्रवर्तता होय त्यारे तेने ते प्रमाणे माने. उदाहरण— जेमके सकेंद्र क्यारे कहेवाय के ज्यारे सक्र आसन उपर बेसी आणदाण मनावतो शुद्ध उपयोग प्रवर्ततो होय

त्यारे तेने सचैत्र माने. एवीज रीते चारे बोल उपयोग सहीत समजवा. हवे ते साते नय समजवा माटे एक दृष्टांत आपे छे. निगम नयवाळाए सामान्य निगम नयवाळाने पूछ्युं के भाइ, तुं क्यां रहे छे ? त्यारे जवाब आप्यो के लोकमां रहुंछुं. लोक त्रण छे तो तुं कया लोकमां रहे छे ? तो कहे के हुं त्रीछा लोकमां रहुंछुं.त्रिछा लोकमां तो असंख्याता द्वीप समुद्र छे तेमां कया द्वीपमां ? तो ते कहे के जंबुद्वीपमां.जंबुद्वीपमां घणां क्षेत्र छे तो कया क्षेत्रमां ? तो कहे के भरतक्षेत्रमां.भरतक्षेत्र बे छे तो कया भरतमां ? दक्षिण भरतमां.दक्षिण भरतमां घणा नगर छे, तो कया नगरमां ? पाडलीपुरमां. पाडलीपुरमां घणा पाडा छे, तो कया पाडामां ? देवदत्त ब्राह्मणना पाडामां. ते पाडामां घणां घर छे तो कया घरमां ? मारा आवास घरमां रहुंछुं.अहीं सुधी निगम नय अने व्यवहार नयवाळाने संवाद चाल्यो त्यारे संग्रह नयवाळो कहे के एम कहेने मारा साथीआ प्रमाणे एटले के हुं सुतुंछुं एटलामां रहुंछुं त्यारे रुजुसुत्र नयवाळो कहे के एम कहेने मारा आत्माए आकाश प्रदेश अवगाहीआ एटलामां रहुंछुं. वळी शब्दादिक त्रण नयवाळो कहे के एम कहेने मारा उपयोग आत्मामां रहुंछुं ए पहेलुं दृष्टांत संपूर्ण.

बीजुं दृष्टांत पाळीनुं. कोइ सुतार पाळी बनाववा माटे लाकडुं कापवा चाल्यो त्यारे कोइए पुछ्युं के क्यां जाओछो ? तो कहे के पाळी कापवा. झाड पासे लाकडुं कापे छे त्यारे पूछ्युं के शुं कापे छे ? त्यारे कहे के पाळी कापुंछुं. कापीने घेर आवता रस्तामां पुछ्युं के ? शुं कापी आव्यो तो कहे के पाळी, घडतां पुछ्युं के

शुं घडे छे तो कहे के पाली, घडीने तयार थइ रही त्यारे पुछयुं के शुं घडयुं तो कहे के पाली. घडी त्यां सुधी निगम नय अने व्यवहार नयवाळानो संवाद चाल्यो त्यारे संग्रह नयवाळो कहे के अनाज भरो त्यारे पाली कहेवाय त्यारे रुजुसुत्रनयवाळो कहे के एक बे त्रण चार गणे त्यारे पाली कहेवाय वळी शब्दादिक त्रण नयवाळा कहे छे के गणतां सुधी शुद्ध उपयोग रहे तोज पाली कहेवाय ए बीजुं दृष्टांत संपुर्ण.

त्रीजुं दृष्टांत. शाहुकारना वहुनुं. ससराजी सामायक करी बेठा छे त्यारे कोइ माणसे आवीने पुछयुं के शेठ क्यां गया छे ? तो कहे के गांधीना दुकाने, त्या तपास करी पाछो आवी पुछयुं के त्यां नथी, त्यारे कहुं के मोचीवाडे पगरखां लेवा गया छे. त्यारे ससराजीए सामायक पाळीने पुछयुं जे वहुदीकरा ! तमे शाथी जाण्युं ? तो कहे के तमारो उपयोग सामायकमां नहि जवाथी गयो हतो तेथी में मारा उपयोग आत्माथी जाण्युं. ए त्रीजुं दृष्टांत संपुर्ण.

हवे त्रीजा निक्षेपाद्वारना चार भेद कहे छे–नाम, स्थापना, द्रव्य, भाव. हवे नामना त्रण भेद–यथारथ नाम, अयथारथ नाम, अर्थसून्य नाम. हवे यथारथ नाम कहेतां जीवनुं नाम हंस, आत्मा, चैतन्य वगेरे. अयथारथ नाम कहेता जीवनुं नाम माणेकलाल, मोतीलाल, हीरालाल विगेरे. अर्थसुन्य कहेता छींक, बगासु, ओडकार, उधरस. हासी, पडघमनो अवाज, वाजींत्रनो अवाज, घंटणानो अवाज वगेरे. हवे स्थापना निक्षेपाना

बे भेद—सद्भाव स्थापना, असद् भाव स्थापना. सद्भाव स्थापना कहेता चार भुजानी मुर्तिअने चार भुजानो आकार. पोठीआनी मुर्ति अने पोठीआनो आकार. हवे असद्भाव स्थापना कहेता कोइ गोळमटोळ पत्थर लेइ तेने सिंधुर अवग्रवनां पाना स्थापी कहे के आ मारा मेरुजी अथवा कोइ पांच पांचीका मेलीने कहे के आ मारा शीतळा माता विगेरे ते असद्भाव स्थापना. हवे सद्भाव स्थापनाना दश भेद—कठंक मेवा, चितक मेवा, पोतक मेवा, लेपक मेवा, पुर्ण मेवा, वेढी मेवा, गंठी मेवा, संघाइ मेवा, अंथवा, वराडेवा. ए दश सद्भाव स्थापना अने दश असद्भाव स्थापना. एवं वीस थाय. ते एक जीव आश्रीने अने बहु जीव आश्रीने, एवं चालीस भेद स्थापना निक्षेपाना. हवे त्रीजो द्रव्य निक्षेपो तेना बे भेद कहे छे. आगम थकी अने नो आगम थकी. हवे आगम थकी कहेतां जेम कोइ शास्त्र भणे पण अर्थ न समजे तथा उपयोग रहित शून्य चित्तथी तथा विग्रह परिणामथी भणे ते आगम थकी कहेवाय. नो आगम थकी कहेतां तेनां त्रण भेद. जाणग शरीर, भव्य शरीर, जाणगभव्य व्यतिरिक्त शरीर. हवे जाणग शरीर कहेता कोइ एक श्रावक काळ प्राप्त थयो तेनुं शरीर देखी कहे के आ श्रावक आवस्सकना जाण हता. आवसक शीखना हता. आवसक करता हता. अथवा जेम घृत कुंभ आश्रीत,मधुकुंभ आश्रीत.हवे भव्य शरीर कहेता जेम कोइ एकश्रावकने त्यां पुत्रनो जन्म थयो त्यारे कोइ देखीने कहे के आवस्सकनो जाण थशे. आवसक शीखशे. आवसक करशे. जेमके—घ्रत कुंभ भविष्यति.

मधुकुंभ भविष्यति. हवे जाणग भव्य व्यतिरक्त शरीर कहेतां तेना त्रण भेद छे. लौकिक, लोकोत्तर अने कुपग वचन. हवे लौकिक कहेता जेम कोइ रायं वा, तलवंवा, माडंबी, कोडंबी, शेठ, सेनापति सवारमां उठी दातणपाणी करे. नाहा धोवे. देव सभामां जाय, राजसभामां जाय, इंद्र सभामां जाय, अने नित्य अवश्य काम करवा जोग करे. तेने लौकिक द्रव्य आवशक कहीए. हवे लोकोत्तर द्रव्य आवशक कहेतां, जेम कोइ श्रमण निग्रंथ गुण मुक्त जागा हयाटव, उदामा, गयाटव, नीरअंकुशा, दाटामय, श्रीपुटा पाडु पीवाडीआ छकाय जीवनी अनुकंपा जाणणाए, अजाणणाए, उभय काळ, आवशक, ढवंती तेने लोकोत्तर द्रव्य आवशक कहीए, हवे कुपग वचन द्रव्य आवशक कहेतां कोइ चरूचारीआ चरम खंडीआ पांडु रंगा पासदंता सवारमां उठी इंद्र सभामां जाय, स्कंद सभामां जाय, नाग सभामां जाय, जक्ष सभामां जाय, देव सभामां जाय, तथा एम गंध अलंकार शब्द करीने भोजन करे तेने कुभापचन द्रव्य आवशक कहीए. हवे चोथो भाव निक्षेपो तेना बे भेद. आगम थकी अने नोआगम थकी. हवे आगम थकी कहेतां शुद्ध उपयोग सहित भावार्थ पर उपयोग लगावी अंतःकरणनी रुची सहित शास्त्र भणे तेने आगम थकी भाव निक्षेपो कहीए.

हवे नोआगम थकीना त्रण भेद. लौकिक लोकोत्तर अने कुभावचन. लौकिक कहेतां जे कोइ रायं वा, तलवंर वा, माडंबा, कुडंबी, शेठ, सेनापति, सवारमां उठी भारत सांभळे अने सांजे रामायण उपयोग सहित

सांभळे तेने लौकिक भाव आवशक कहीए. हवे लोकोत्तर भाव आवशक कहेतां जे कोइ साधु,साध्वी, श्रावक श्राविका तद मने,तद चित्ते,तद अध्यवसाए यवतोवग्यत मुर्गीयं कहेता बे वखत आवशक उवंतो फहेना करे तेने लोकोत्तर भाव आवशक कहीए.

हवे कुमावचन भाव आवशक कहेतां कोइ चरुचीरीया, चरम खंडीया, पांडुरगा, पाखंडना, सवा-रमां उठी इंद्र सभामां जाय, खंद सभामां जाय, नाग सभामां जाय, देव सभामां जाय, तथा होम, गंध अलं-कार, शब्द उपयोग सहीत फर्गीने भोजन करे तेने कुमा वचन भाव आवशक कहीये. हवे श्रीजो द्रव्य, गुण अने पर्यायनो द्वार कहे छे. द्रव्य कहेतां जीव अने अजीव. गुण कहेतां ज्ञानादिक अने पर्यायना बे भेद. आत्म भावी अने कर्म भावी. आत्म भावी कहेतां ज्ञान, दर्शन अने चारीत्र. कर्म भावी कहेतां चार गती, चोवीस दंडक अने चोराशी लाख जीवा जोनी. हवे चोथो द्रव्य, क्षेत्र, काळ अने भावनो द्वार कहे छे. द्रव्य कहेतां खट द्रव्य, क्षेत्र कहेतां लोकालोक, आकाश, प्रदेश. काळ कहेतां समय आवळीकादिक. भावना चग कहेतां स्वभाव, गुण अने पर्याय. हवे पांचमो द्रव्य अने भावनो द्वार कहे छे. द्रव्यथी जीव शाश्वतो छे अने भावथी जीव अशाश्वतो छे. उदाहरण--जेमके कोइ भमरे काष्ट कोयुं ते कोरतां कोरतां कको कोराणो पण ते भमरो जाणतो नथी के में कको कोर्यो छे. म्हेजे कको कोराणो छे पण ककानो करना भमरो द्रव्य छे. जीनो

प्रगट शब्दे करी जणाय तिगे. कारणेने कहेतां रोटलीनुं कारण आटो, पण आटानुं कारण रोटली नहीं. कापडनुं कारण सूतर. पण सूतरनुं कारण कापड नहीं. घडानुं कारण माटी, पण माटीनुं कारण घडो नहीं, कपडानुं कारण तंतु, पण तंतुनुं कारण कपडुं नहीं. तेमज मुक्तिनुं कारण ज्ञान. दर्शन अने चारित्र. पण ज्ञान, दर्शन अने चारित्रनुं कारण मुक्ति नहीं. गुणोना चार भेद छे. ते कहे छे-दीवामां प्रकाशनो गुण. कस्तूरीमां सुगंधनो गुण, सोनामां पीळाशनो गुन, अने कपडामां कोमळतानो गुन. जेने करीने कानने भेद. जेने करीने मोर. कल्याण करीने कुकडो. अने पुंठे करी नगरी जाय, सुंढे करी हाथी. बे पगे करी मनुष्य, चार पगे करी पशु. घणा पगे करी कानखजुरो. चुडीए करी कुंवारी कन्या, रूपे करी राणीनी मा, अने करी सुभट. काव्य अलंकारे करी पंडित, एक कान मीठे घना कान सांभळवा जनार.

हवे व्यवहारना पांच भेद-आलंबन कहेतां पुद्गलना आलंबनथी थाय. बालकाले आलंबे मेर, कल्पनाना आलंबनथी मनोवश. तेम उत्तम आचारे करी गुरुने जाणी शकाय. हवे सामान्य तेना बे भेद-सामान्य अने विशेष. सामान्य कहेतां एक गोळीने जोइ घणी गोळीओ जाणी शकाय, एक भातनो दाणो जोइ घणा दाणा जाणी शकाय, तेम देवनां मनुष्य जोइ बीजा मनुष्य जाणी शकाय, तेमज एक बकरानी जात बीजां बकरां समज्यां जाणी शकाय, तेने सामान्य दीर्घस्वाध करीने. हवे विशेष कहेतां जेम कोइ विशिष्ट गुणे करीने

घरना रस्ते गाम उजड जोय. मगरवर भरेला जोया, वगीचा ल्हीला जोया, ते उपरथी एम जाणे के गये काळे अति वृष्टि थइ जणाय छे. त्यां गाममां जना गाम नानुं, श्रावकना घर थोडां, भाव भक्ति घणी, दातार गुण बहु. तेथी एम जाणे के आ लोकोनुं वर्तमान काळमां कांइ सारु थवुं संभवे छे. वळी आगळ जतां पहाड पर्वत घणा रमणीक, गाममा अने गाम बहार जग्या घणी रमणीक वळी घणी खराब हवा चाले नहीं तेमज बहु तारा तुटे नहीं, त्यारे एम समजे के आ जग्यापर भविष्यमां कांइ सारुं थवुं जोइए. ए शुभ जाणवानुं कयुं हवे तेथी अशुभ जाणवानुं ते उपरथी उल्टी रीते.

हवे उपमा कहे छे—छती वस्तुने छती उपमा अने अछती वस्तुने अछती उपमा; ए बे उपमा भाषा पद प्रमाणे जाणवी. हवे अछती वस्तुने छती उपमा. उदाहरण—जेमके द्वारका देवलोक जेवी, ज्वार मोतीना दाणा जेवी, वगेरे. हवे अछती वस्तुने अछती उपमा पण भाषा पद प्रमाणे जाणवी.हवे आगम प्रमाणना त्रण भेद—सुत्तागमे, अत्थागमे, तदुभयागमे. सुत्तागमे कहेतां द्वादशांगी एटले भगवाननी वाणी तथा दश पुर्वना भणेल साधुजीनी वांणी अने तेमना बनावेल ग्रंथ. अत्थागमे कहेतां तेनो अर्थ. तदुभयागमे पाठ अने अर्थ बंने जाणवा. गुण अने गुणी. गुण कहेतां जीवने गुणी ते ज्ञानादिक अने गुणी कहेतां चैतन्य. सामान्य अने विशेष.सामान्य कहेतां वर्ण, अने विशेष कहेतां पांच वर्ण. ज्ञे, ज्ञान, अने ज्ञानी. ज्ञे कहेतां जाणवुं, ज्ञान कहेतां ज्ञानमां

जाननुं, ज्ञानी कहेलो और [illegible] थये पूर्व. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] निपजा [illegible] अने आचार. [illegible] कहेलो [illegible] [illegible] अने [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] आचार आठना, पांच [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] अने [illegible], [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] छे, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] छे. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] छे, [illegible] अने [illegible] [illegible] [illegible] ना [illegible] द्वार [illegible] [illegible]. [illegible] अने [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] आत्मा, परमात्मा, अने [illegible], [illegible] [illegible]-[illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] द्वार [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] जे [illegible] ने [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ने [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ने [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] के [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

॥ [illegible] श्री [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ॥

॥ अथ श्री प्रमाण नयनो थोकडो. ॥

श्री अनुयोग द्वार सूत्र मध्ये प्रमाण नयनो थोकडो चाल्यो तेना २५ द्वारनां नामः—

नय सात, निक्षेपा चार, द्रव्य, गुण अने पर्याय, द्रव्य, क्षेत्र, काळ, अने भाव, द्रव्य अने भाव, कारण अने कार्य, निश्चे अने वहेवार, उपादान अने निमित्त, गुण अने गुणी, सामान्य अने विशेष, ज्ञेय, ज्ञान, अने ज्ञानी, उत्पाद व्यय, ध्रुव, आधेय अने आधार, आविर्भाव अने तीरोभाव, मुख्यता अने गौणता, उत्सर्ग अने अपवाद, आत्मा ३ अने ध्यान ४, जोग ४, जागरण ३, स्याद्वाद, सप्त भंगी, लब्धि ५, वाद ३, समवाय ५, एवं पचीस द्वार कह्या. हवे तेनो विस्तार कहे छे.

प्रमाण ४. प्रमाण ते कोने कहीए. सम्यक् ज्ञान ते संशय, विपरीत अने अणाध्यवसाय ए त्रण दोष रहीत होय तेहने प्रमाण कहीए. संशय कहेतां छीप जमीन उपर पडी छे ते निश्चय कर्या विना कहे के ते चांदी देखाय छे अथवा छीप छे तेनो निर्णय न करे ते. विपरीत कहेतां एम बोले के छीप तो समुद्रमां होय, अहीं क्यांथी होय ? माटे चांदी छे. एम नक्की करी वेसे ते. अणाध्यवसाय कहेतां निर्णय कर्या विना बोले के अन्य जनथी आपणे शुं काम छे, शुं मतलब छे ए त्रण दोष रहित होय तेने सम्यक् ज्ञान अथवा प्रमाण नय कहीए.

हवे प्रमाण नयना बे भेद-प्रत्यक्ष अने परोक्ष. प्रत्यक्ष कहेतां प्रति सामे अक्ष कहेतां आंख. आत्मानी सामे आत्मा सिवाय बीजानी सहायता विना वस्तुना स्वरूपने जाणे तेने प्रत्यक्ष प्रमाण कहीए. तेना बे भेद-देश थकी अने सर्व थकी. देश थकी ते अवधी ज्ञान, मनःपर्यव ज्ञान, अने सर्व थकी ते केवळज्ञान, केवळ दर्शन, तथा इंद्रीआए करी वस्तुना स्वरूपने जाणे, तेने व्हेवारथी प्रत्यक्ष प्रमाण कहीए. तेना पांच भेद-श्रोतेंद्रि वीगेरे ५. परोक्ष कहेतां बीजानी सहायताथी वस्तुना स्वरूपने जाणे तेने परोक्ष कहीए. तेना त्रण भेद अनुमान, आगम अने ओपमा. अनुमान प्रमाण नयप्रमाणना थोकडा मुजब जाणवुं अने आगमना बे भेद. लौकीक अने लोकोत्तर. लौकीक आगम कहेतां मिथ्यात्वी, अव्रती, अज्ञानी, आप आपना, स्वछंदानारोपगाथी परूपे ते. चार वेद, अढार पुराण, चोसठ स्त्रीनी कळा, बोंतेर पुरुषनी कळा, ज्योतिष, निमित, आदि अनेक लखी परूपे, तेने लौकीक आगम कहीए. हवे लोकोत्तर आगम कोने कहीए के जे उत्पन्न, नाण, दंसण धरा, अरहा जीन केवळी के जेनी अर्थरूप परूपेली द्वादशांगी वाणी तथा गणधर महाराजनी गुंथेली पाठरूप द्वादशांगी वाणी के जेना त्रण भेद-अत्तागमे, अणंतरागमे, परमपरागमे. अत्तागमे कहेतां तीर्थंकर महाराजनी अर्थरूप वाणी ते अने अणंतरागमे कहेतां गणधर महाराज बोले ते. परमपरागमे कहेतां बीजा शिष्य बोले ते. वळी अत्तागमे कहेतां बीजा शिष्य बोले. परंपरागमे कहेतां आगळ बोले. हवे उपमा प्रमाणना त्रण भेद-

शाश्वत. शाय अन्योअन्य शाश्वत ते थाने कहीए. उदाहरण—जेमके शाश्वता दाणा जेवो मेरु पर्वत, द्वारका देवलोक जेवां डुंगर वीज थाय: ते थाने कहीए. गाय रोझ सरखी. त्रीजुं अन्याअन्य ते कोने कहीए. जो-ते जैन मार्ग ना नथी मानता पण व्यवहारमां उपचार रूप कहेवा माटे तीर्थंकर सरखा. उपमा ते कोने कहीए उदाहरण—जेमके तळाव समुद्र जेवा तमा समुद्र उपर्वात अने कटांगं उपमा. नय मात ते कोने कहीए के जेथी अनेक धर्मना वस्तु छे तेमांथी एक धर्म ग्रहीने अविरुद्धपणे प्रतिपादन करवो ते. तथा प्रमाणमां अंशनो नय कहवाय छे जेमके समुद्र ए प्रमाण छे तेमांथी एक अंजली भरी तेने समुद्र अंश कहेवाय छे. तेम नयनुं प्रमाण अंश कहवाय छे हवे नैगमनयना त्रण भेद -गया काळनुं वर्तमान काळमां आरोपण-जेम तिर्थंकरादिक वर्णव. वर्तमान काळनु वर्तमान काळमां आरोपण-जेम एक रसोइओ रसोइनी सामग्री एकठी करी रयो नथी अने कोइ पुछे के शुं करे छे त्यारे जवाब आपे के रसोइ करुंछुं. त्रीजुं भावना काळनुं वर्तमान काळमां आरोपण जेम मृगापुत्र युवराज कहेतां भावना काळमां मुनिराज थवाना छे छतां भगवाने युवराज दमीसरे करी वाखाण्या. वळी नैगम नयना त्रण भेद- अंश, आरोपण अने विकल्प हवे अंश कहेतां नीगोदमां जीव छतां सिद्ध कहे अने चौदमा गुणठाणावाळाने संसारी माने. आरोप कहेतां आरोप करीने वस्तु माने जेमके शेत्रंज (रमवानी बाजी)मां म्होराने कहे के आ हाथी, घोडो, उंट वगेरे. विकल्प कहेतां कल्पना करीने

माने. जेमके (पींपर पान खरंता, हस्ती कुंपलीआ, अम वीती तम वीतशे, धीरी बापुडीआ). वळी निगम नयना वे भेद--सामान्य अने विशेष. सामान्य कहेतां वस्तुना द्रव्य आश्री स्थिर स्वभाव माने. विशेष कहेतां वस्तुना उत्पाद, व्यय अने ध्रुव आश्री अस्थिर स्वभाव माने बाकी समाप नय प्रमाण प्रमाणे जाणवुं. हवे संग्रह नय-वाळो सामान्य माने, विशेष माने, सामान्य रुप सत्य वस्तुने माने अर्थात सत्ताने माने. उदाहरण--जेमके माटीमां घडो थवानी सत्ता छे ते माटीने घडो माने तथा वागनुं अथवा दातणनुं द्रष्टांत आपवुं, बाकी नय प्रमाण प्रमाणे समजवुं. वहेवार नयवाळो सामान्य विशेष सहित माने, उदाहरण--जेमके माटीमां घडो थवानी सत्ता छे पण ज्यारे घडो थाय त्यारे घडो माने वळी घउं तथा बाजरीमां रोटली रोटलो थवानी सत्ता छे पण रोटली रोटलो तैयार थाय त्यारे तेने माने, अर्थात सत्ताने नहि माने. हवे चोथो ऋजु सुत्र नयवाळो गया काळनी अने आवता काळनी वातो छोडीने वर्तमान काळमां जे वस्तु आपणी पर्यायने भजे, अथवा पोतानी पर्यायमां रहे ते वस्तुने वस्तु माने तेना बे भेद-सुक्ष्म ऋजु सुत्र अने स्थुल ऋजु सुत्र. हवे सुक्ष्म ऋजु सुत्र नयवाळो एक समये जे वस्तु वर्ते तेनी पर्यायने वस्तु माने अने स्थूल ऋजु सुत्र नयवाळो एक आवलीकाथी मांडी तेत्रीस सागर सुधी आप आपनी स्थितिनी पर्याय मुजब माने तथा एक लींग माने तथा एक वचन द्वीवचन अने बहुवचन ए त्रणमांथी एक माने. उदाहरण—जेमके घट, घडो वगेरे, बाकी विस्तार नय प्रमाणे जाणवुं.

हवे सातमो एवंभुत नयवाळो विशेष माने, वर्तमानकाळनी वात माने, निश्चे भाव माने तथा शब्दनी पर्यायनी क्रीयाने माने. जे शब्दनां पर्यायनो स्वामी ते पर्यायने भजे; ते वस्तुने वस्तु माने.

उदाहरण—जेमके शक्रेंद्र क्यारे कहेवाय के ज्यारे सक आसनपर बेसी पोतानी शक्तिथी जवरजस्तीथी देवताने आण मनावे. ते वखते शक्रेंद्र कहेवाय. एमज चारे द्रष्टांत समजी लेवां. जेना उपर घडानुं द्रष्टांत. घडो कोने कहीए, चेष्टा करे तेने घडो कहीए. जेमके कोइ जुवान स्त्री शणगार सजी माथा उपर इंढोणी मुकी ते उपर जळनो भरेल घडो भीना कपडाथी ढांकेल होय, अने कांइ भींजायेल रहेल छे अथवा टीलां करती चाली जाय छे, जे घडानो शब्द घट घट नीकळे अथवा पंथी पुरुष परदेशमां जाय, तेने शुभ शुकन आपे ते वखते घडो माने, नहीतर मांटी माने. आ सात नयमां प्रथमना चार नय अर्थने नहीं माने, अने पाछला त्रण नय अर्थने माने. तथा पहेला त्रण नय द्रव्यास्ति अने चार पर्यायास्ति. हवे द्रव्यास्तिना बे भेद-शुद्ध अने अशुद्ध. हवे नीगम अने वहेवार नय अशुद्ध छे. ते द्रव्यास्ति आ प्रमाणे माने. एक परमाणुथी लइने अनंत परमाणु सुधी, एक आकाश प्रदेशथी असंख्याना आकाश प्रदेश सुधी. एक समयथी असंख्याना समयनां स्थीर्ता सुधी द्रव्य माने. तेमज एक गुण काळाथी अनंत गुणो काळो. एक गुण तीखाथी अनंत गुणो तीखो. एक गुण सुरभीगंधथी अनंत गुणो सुरभीगंध सुधी माने. एक गुण हल्काथी अनंत गुण हल्का सुधी

ए गुण, जाति, द्रव्य अने क्रिया सहीत छे वळी इंद्र, देवेंद्र, मोतीलाल, मणीलाल, लक्ष्मीपति, ए सर्वे ते नाम निक्षेपो कहीए.

हवे स्थापना निक्षेपो द्रव्यनी अने भावनी सन्मुख थाय. जेम कोइ पुरुषे पथरो इंद्रनी मुर्ति बनाववा माटे लीधो, हजु मुर्ति नथी बनावी पण इंद्रनी पर्याय सन्मुख थयो तेथी पथरो द्रव्य इंद्र कहीए. वळी कोइ पुरुष देवतानी गतिमां जवावाळो छे तेने द्रव्य देव कहीए, वळी सम्यक् दर्शनी प्रतिसन्मुख करे तेने द्रव्य समकित दृष्टि कहीए. तेना बे भेद-आगम थकी अने नोआगम थकी. आगम थकी कहेतां शब्दादिक अर्थ विना उपयोग सहीत करे तथा जे वस्तुनो निश्चय करे, तेनां कहेलां जे शास्त्र छे तेना जाणनार छे पण उपयोग रहीत जाणे छे तेने द्रव्य निक्षेपो कहीए. उदाहरण—जेम कोइ एक सामायकना पाठनो जाणनार छे पण ते वखते तेनो उपयोग तेमां नथी तेने द्रव्य समायक कहीए. हवे नो आगम थकीना त्रण भेद-जाणग शरीर, भव्य शरीर, व्यतिरिक्त शरीर. हवे जाणग शरीरना त्रण भेद—भूत, भविष्य अने वर्तमान काळ. भूतकाळ कोने कहीए. उदाहरण—जेम कोइ आवश्यक करवावाळो श्रावक मरण पाम्यो तेने जोइने कोइ कहे के आ श्रावक आवश्यक करतो हतो. वगेरे नय प्रमाण मुजब. हवे बीजो भविष्य काळ कोने कहीए जेम कोइ श्रावकने घेर पुत्रनो जन्म थयो तेने जोइने कोइ कहे के आ पुत्र आवश्यकनो जाण थशे वगेरे. हवे वर्तमान काळ

ते पर्याय तेना बे भेद--आत्मभावि अने कर्मभावी, पांचमे बोले द्रव्य, क्षेत्र काळ, अने भाव कहे छे. द्रव्य कहेतां स्वद्रव्य, क्षेत्र थकी लोकालोक, आकाश प्रदेश, काळ थकी अनादि अनंत अने भाव थकीना त्रण भेद-स्वभाव, गुण, अने पर्याय. छठ्ठे बोले द्रव्य अने भाव कहे छे. द्रव्य कहेतां उपयोग वगर शब्द तथा कार्यने जाणे नहि ते, भाव कहेतां उपयोग सहित यथार्थ तथा कार्यने जाणे ते. सातमे बोले साधकता, बाधकता जाणे तेने भाव कहिये. ते उपर भगवतनुं दृष्टांत नय प्रमाण मुजब जाणवुं, सातमे बोले कारण अने कार्य कारण कहेतां कार्यने नजीक करे ते कारण. आठमे बोले निश्चे अने व्यवहार नय प्रमाण मुजब. नवमे बोले उपादान अने निमित्त कहे छे. गायनुं निमित्त, गोवाळ के जेमांथी दूध पेदा थयुं तेमज दूधनुं निमित्त मेळवण के जेमांथी दहीं पेदा थयुं. तेमज दहींनुं निमित्त रवैयो के जेमांथी माखन पेदा थयुं, तेमज माखणनुं निमित्त अग्नि के जेमांथी घी पेदा थयुं. तेमज चेलानुं निमित्त गुरु के जेमांथी ज्ञान प्राप्त थयुं, तेमज स्त्रीनुं निमित्त पुरुष, के जेमांथी संतान पेदा थयुं. जे वस्तुमांथी वस्तु थाय ते उपादान अने जे वस्तु कार्य निपजाववामां सहाय आपे ते निमित्त जाणवुं. दशमे बोले गुण अने गुणी तेनो विस्तार नय प्रमाण मुजब जाणवो.

अगीआरमे बोले सामान्य अने विशेष सामान्य कहेतां अति व्यापी अने विशेष कहेतां देश. इवे बारमां द्वारथी ते पंदरमां द्वार सुधी नय प्रमाण मुजब समजवुं.

सातमे बोले मुख्यता अने गौणता मुख्यता कहेता सैनार्थीन अने गौणता कहेतां सैन्या. मुख्यतामां बगलो धोळो अने गौणतामां पाने वरण तेमज कोयल, पोपट विगेरे.

हवे आठमे बोले उत्सर्ग अने अपवाद कहेता उत्सर्गमां त्रण गुप्ति अने अपवादमां पांच सुमती जाणवी.

हवे अंगमां अने आगमाशमां द्वार नय प्रमाण मुजब समजवो. योगमे योग चार--कथानुयोग, १. करणानु योग २, चरणानुयोग ३, द्रव्यानुयोग ४ हवे कथानुयोग कहेतां संसारनुं कथन अने तेनी विचित्रता तथा पुन्य पापना फल तेमज महान पुरुषोनां चरीत्रो वीगेरेनुं कथन करीने जीवने धर्मने विषे लगावे अने मूढ जीव ना जेम माय कथन करे पण चरीत्र मा मानो मरजी उपर बधु घटु कहे तेमज परमार्थ बीजो नहि धरे हवे करणानु योग कहता जीवनु तथा कर्मनुतथा त्रणे लोकादिकनुं वर्णन करवुं ते. जेम भगवंते फरमाव्यु तेम करे चरणानु योग कहता धर्मनु साधन नानाप्रकारनुं वर्णन करीने धर्मने विषे जोडे. द्रव्यानुयोग कहता तत्वनु वर्णन करीने धर्मने विषे जोडे षटद्रव्य, सात नय, नव पदार्थ तथा पंचास्तिकाय आदि मुख्य निश्चय नयनु कथन करे ते. एकठोमां जागरण द्वार ते नय प्रमाण मुजब जाणवो.

हवे चारोमां स्याद्वाद सप्त भंगीना द्वार कहे छे. स्याद अस्ती १, स्याद्नास्ती २, स्याद अस्ती नास्ती ३, स्याद अव्यक्त ४, स्याद अव्यक्त अस्ती ५, स्याद नास्ती अव्यक्त ६, स्याद, अस्ती नास्ती

अव्यक्त ७. हवे स्यात् कहेवानुं कारण एटलुं छे के वस्तुना अनेक धर्म छे अने एक धर्म कहेतां बीजानी नास्ति थाय ते दोष मटाडवाने वास्ते स्यात्पदनी योजना करवी पडी. एक समयमां एक वस्तुमां सर्व भांगा जाणे ते घटा उपर उतारवामां आवे छे. घटमां घटनी कथंचीत नास्ती अथवा घटना द्रव्य, गुण, पर्याय, भाजन, ते अवकाश विकासरूप अवगाहना. काल ते आदिथी अनंत शुद्ध भाव ते अस्ती (गुणस्थाननी मार्गणा) घटनी पन्ने धर्म साथे रह्या छे. जेमके अस्ती नास्ती. वली घटनुं पद कहेतां कपडाना द्रव्य क्षेत्र काल भावनी नास्ती. वली घटमां व्यक्तव्यता पण छे जेमके स्वरना क्रमे धर्म एमां छे तो एक समामां व्यक्तव्यता केम नथी कहेवाय. वली घटमां स्यात् अस्ती अव्यक्तव्यता कथंचीत अस्ती अव्यक्तव्यता छे. कारण के घटमां घटना द्रव्य क्षेत्र काल भावनी अस्ती छे पण चारेनी व्यक्तव्यता एक समे होय नहीं माटे अस्ती अव्यक्तव्यता. वली घटमां स्यात् नास्ती अव्यक्तव्यता कथंचीत नास्ती अव्यक्तव्यता छे जेमके कपडांनां द्रव्य क्षेत्र काल भावनी नास्ती छे पण चारेनी व्यक्तव्यता छे. जेमके स्व द्रव्यादिकनी अस्ती छे अने पर द्रव्यादिकनी नास्ती छे एम बन्नेनी व्यक्तव्यता एक समामां होय नहीं जेमज कोइ प्रश्न करे के अने कहेवामां रग होय छे कारण के वस्तु एकांतज छे. उत्तर—अनेकांत के जेना अनेक प्रकार छे. स्यात् एकांत अने स्यात् अनएकांत जेना रग ते प्रकार छे सत्य अने मिथ्या. सत्य कहेतां वस्तु ने अपेक्षा रहित आगमनुं यथार्थ प्रतिपादन करनार. जे सिवे लक्षित

पांच–क्षयोपशम, विशुद्ध उपदेश, प्रयोग, अने करण. हवे क्षयोपशम लब्धि कहेतां एकेंद्रीथी पचेंद्री सुधी पुण्याइ वधी. पण समकित विना कशी गरज सरी नहि. मनुष्य जन्म अनन्ति वखत पाम्यो, तेमज लब्धि पण मली. परंतु समकित विना कशी गरज सरी नहि.

विशुद्ध लब्धि कहेतां उपरनी सामग्री मली तथा दान, शीळ, तप आदि अनेक प्रकारनी करणी करी पण समकित विना कशी गरज सरी नहि.

उपदेश लब्धि कहेतां षट् द्रव्य तथा नव पदार्थनी प्राप्ति थइ. पोताने तथा बीजाने उपदेश करे, धर्म समजावे. पण समकित विना कशी गरज सरी नहि.

प्रयोग लब्धि कहेतां एक आयुष्य कर्म वरजीने सात कर्मनी स्थिति फक्त एक क्रोडाकोड रहे त्यारे. वखाण शुद्ध संजम पाळे पण समकित विना कशी गरज सरी नहि.

करण लब्धि कहेतां तेना त्रण प्रकार–अपूर्व करण, अर्ध करण, अनीव्रति करण के जेनाथी निश्चे समकितनी प्राप्ति थाय.

हवे चारित्रमे बोले वाद ३–ते १. यथास्थित वाद, २. विधिनुं वाद, ३. चरितानुं वाद. यथास्थित वाद कहेतां वस्तुनुं स्वरूप जेवुं होय तेवुं कहेवुं पण ओछुं अधिकुं कहेवुं नहि ते. विधिनुं वाद कहेतां साधु

श्रावक आदिनी धर्म क्रियानी विधि कहेवी ते. घणिनातुं बाद कहेतां महान पुरुषोना चरित्रादिक कहेवा ते.

पचीसमे बोले समवायना पांच भेद—काळ, स्वभाव, निमित्त, पुरुषाकार, अने पूर्वकर्म ए पांच.

हवे काळ कहेतां स्थिति पाके त्यारे मोक्ष जाय. स्वभाव कहेतां भविपणुं होय तो मोक्ष जाय. निमित्त कहेतां निमित्त होय तो सामग्री मळे त्यारे मोक्षे जाय. पुरुषाकार कहेतां शुद्ध पराक्रम फोरवे त्यारे मोक्षे जाय. पूर्व कर्म कहेतां पुर्व कर्मनी सामग्री होय तो मोक्षे जाय. ए पचीस द्वार.

स्याद्वादनी विशेष समजण कहे छे—सप्तभंगीना सात भांगा स्याद अस्ति कहेतां जीव पोताना द्रव्य, क्षेत्र, काळ, भाव आश्री अस्ती छे. १. स्याद् नास्ती कहेतां जीव विना बीजा पांच द्रव्यनी द्रव्य क्षेत्र काळ भावनी जीवमां नास्ती छे. २. स्याद् अस्ती नास्ती कहेतां जीवमां जीव, द्रव्य, क्षेत्र काळ भाव अस्तीपणे छे अने बीजा पांच द्रव्यना द्रव्य, क्षेत्र, काळ, भाव नास्तीपणे छे ते एक समये रह्या छे. ३. स्याद् व्यक्त कहेतां जीवमां पोताना द्रव्यादिक अस्तिपणे रह्या छे अने परना नास्तीपणे एक समये रह्या छे. तेनुं वर्णन वचन द्वारे कहेतां असंख्याता समय लागे छे माटे एक समये कहेवाय नहि. ४ स्याद नास्ती अव्यक्त कहेतां जीवमां पोताना द्रव्य क्षेत्र, काळ, भाव जे अस्तीपणे रह्या छे तेनुं वर्णन एक समयमां करी न शकाय. ५. स्याद अस्तीनास्ती अव्यक्त कहेतां जीवमां पर द्रव्यादिक नास्तीपणे रह्या छे, तेनुं

वर्णन एक समयमां करी न शकाय. ६. स्याद अस्तिनास्ती युगपत अव्यक्तव्यपना कहेतां जीवमां पोताना अने परनां द्रव्यादिक अस्तीनास्तीपणे रह्या छे तेनुं युग पत वर्णव न करी शकाय ते. ७.

हवे भांगो-१, आंक-१११ स्याद्वाद शैलीए करी जैन धर्मने जाणे नहि, आदरे नहि पाळे नहि ते एकांत मिथ्यात्वि जीव.

भांगो बीजो आंक-११२ जाणे नहि, आदरे नहि, पाळे छे ते तापसादिक मिथ्यात्वि.

भांगो त्रीजो आंक-१२१ जाणे नहि, आदरे छे पण पाळे नहि ते द्रव्यलींगी जती आदिक.

भांगो चोथो आंक-१२२ जाणे नहि पण आदरे छे अने पाळे छे ते अभव्यादिक.

भांगो पांचमो आंक-२११ जाणे छे पण आदरे नहि, पाळे नहि ते सरगीकादिक समदृष्टि.

भांगो छट्ठो आंक-२१२ जाणे छे, आदरे नहि पण पाळे छे ते अनुंतर विमानना देवता.

भांगो सातमो आंक-२२१ जाणे छे आदरे छे पण पाळे नहि ते स्वलींगी साधु जे घरडा मांदा रोगी वगेरे.

भांगो आठमो आंक २२२ जाणेछे, आदरेछे, अने पाळे पण छे ते स्वलींगी साधु चार तीर्थ जाणवा.

॥ इति श्री प्रमाण नयनो थोकडो संपूर्ण ॥

॥ अथ श्री पांच सुमति त्रण गुप्तिनो थोकडो. ॥

श्री उत्तराध्ययन सूत्रमां अध्ययन २४ मे पांच सुमति, त्रण गुप्तिनो अधिकार कह्यो तेमां पांच सुमतिनां नाम कहे छे-इरिया सुमती १, भाषा सुमति २, एषणा सुमति ३, आयाणभंडमत्त निखेवणा सुमति ४, उच्चारपासवणखेलजल्ल संघाण परीठावणीया सुमति ५. त्रण गुप्तिनां नाम कहे छे—मन गुप्ती १, वचन गुप्ती २, काय गुप्ती ३, ए आठ प्रवचन मातानां नाम जाणवां. हवे तेना वे भेद कहे छे. प्रथम पांच सुमति तेमां पेली इरीया सुमतिना पांच भेद-ते आलंबन १, काल २, मारग ३, जयणा ४, गुण ५. तेमां आलंबनना त्रण भेद-ज्ञान १, दर्शन, २, चारित्र ३. हवे काल ते चालवानो काल दिवस. १, मार्ग ते कुपंथ वर्जिने चालवुं २. हवे जयणाना चार भेद द्रव्यथी १, क्षेत्रथी २, कालथी ३, भावथी ४. तेमां द्रव्यथी दृष्टिए जोईने चालवुं १ क्षेत्रथी धोंसरा प्रमाणे जोइने चालवुं. २, कालथी दीवसे जोइने चालवुं अने रात्रीए पुंजीने चालवुं ३, भावथी उपयोग सहीत दस बोल वर्जिने चालवुं ए दस बोल कहे छे. वायणा १, पूछणा २, परिअट्टणा ३, धम्मकहा ४, अणुपेहा ५, शब्द ६, रूप ७, रस ८, गंध ९, फरस

मुनि.

[illegible] इवे अथा मुनिना नाम कहे छे
[illegible] तेह जेह जेम उत्पत्ति थाय ताम कहीने
[illegible] २. कुमारी ३. गौरी तथा ८. प
[illegible] २. कालया रहीक नाम नामा नामि
[illegible] ४. मुगधी निर्दमानी छेतु ५.
[illegible] कालयां ३. नामवी ४, मुगधी ५.
[illegible] १. ते नवां वे नाम उत्पत्ति आकार
[illegible] कालया थाय प्रते चोथे थोरे ओलखवी
[illegible] पायना नाम कहे छे.—नोलायना कहेवां
[illegible] स्वाव न थाय. २. ईशान कहेवां बालाणी सवारमीने
[illegible] ४. कालय कहेवां जयावनां पूर्ण इच्छा थया विना
[illegible] पाचवें थोने पुत्र कही निर्वमानी छेतु ५. मीनी पुरुष मुनदि.
[illegible] मुनि तेना पंथ तेह कहे छे—ते उत्तर कहे छे, तेह कही छे,

काळ थकी ३, भाव थकी ४, गुण थकी ५, ए पांच तेमां द्रव्यथी भेद उपगरण जतनाए सेवां, जतनाए मुकवां तथा मर्यादा उपरांत उपगरण न राखवां. १, क्षेत्र थकी संसारीओ न राखवां अथवा गृहस्थने घेर न मुकवां. २, काळ थकी उपयोग सहीत पडीलेहण करवुं. ३, भाव थकी गरद्धि रहीत भोगववां. ४, गुण थकी निर्जरानो हेतु. ५, ए चोथी सुमती जाणवी.

हवे पांचमी उचार पासवण खेल जल संघाण परीठावणया सुमतीनां पांच भेद ते द्रव्यथी १, क्षेत्रथी २, काळथी ३, भावथी ४, गुणथी ५. ए पांच भेद तेमां द्रव्यथी दश बोल वर्जीने परठववुं ते १० बोल कहे छे. कोइ आवे नहि देखे नहि त्यां परठववुं. १, पोताना जीवनी तथा पर जीवनी घात न थाय त्यां परठववुं. २, उंची नीची भुमिका न होय त्यां परठववुं, ३, पोली भुमिका न होय त्यां परठववुं. ४, जघन्य ४ आंगळ उंडी अचेत भुमिका होय त्यां परठववुं. ५, जघन्य एक हाथ लांबी पहोळी अचेत भुमिका होय त्यां परठववुं. ६, थोडा काळनी अचीत भुमीका न होय त्यां परठववुं. ७, गामना स्थानकथी वेगळुं परठववुं. ८, उंदर प्रमुखना दर न होय त्यां परठववुं. ९, लीलोतरी तथा बीज तथा त्रस जीव न होय त्यां परठववुं. १०, ए दश बोल वर्जीने परठववुं. १, क्षेत्र थकी गृहस्थीने आंगणे न परठववुं. २, काळ थकी दिवसे देखी राखेली जग्याए रात्रीए परठववुं. ३, भाव थकी जातां आवसीयाए आवस्सीयाए कहेवुं अने स्थानकमां पेसतां निस्सही

निस्सही कहेवुं. ४, गुण थकी निर्जरानो हेतु ए पांच सुमति कही.

हवे त्रण गुप्तिना भेद कहे छे—मन गुप्ति. १, वचन गुप्ति. २, काय गुप्ति. ३, ए त्रणे गुप्तिना पांच भेद छे ते कहे छे—द्रव्यथी. १, क्षेत्रथी. २, काळथी. ३, भावथी. ४, गुणथी. ५, ए पांच भेद तेमां द्रव्यथी मन, वचन, कायाना सारंभ, समारंभ अने आरंभ तेमां सारंभ कहेतां ए मरे तो ठीक एम न चींतवे, समारंभ कहेतां एने कोइ मारे तो ठीक एम न चींतवे, आरंभ कहेतां हुं एने मारुं एम न चींतवे. ए मनना त्रण, एम वचनना त्रण, एम कायाना त्रण एवं नव भेद जाणवा. क्षेत्रथी ज्यां विचरे त्यां उपली वीना वर्जवी. काळथी जीवे त्यां सुधी, भावथी उपयोग सहीत, गुण थकी निर्जरानो हेतु.

॥ इति श्री पांच सुमति त्रण गुप्तिनो थोकडो संपूर्ण.

॥ अथ श्री त्रण जाग्रिकानो थोकडो.

श्री वीर भगवानने गौतमस्वामि पूछता हवा के, हे भगवान ! जाग्रिका केटला प्रकारे कही छे ? भगवान कहे हे गौतम ! जाग्रिका त्रण प्रकारनी कही छे ते सांभळ—१. धर्म जागरण, २. अधर्म जागरण, ३. सुदखु जागरण, तेमां प्रथम धर्म जागरणना चार भेद—१. आचार धर्म, २. क्रिया धर्म, ३ दया धर्म, ४ स्वभाव धर्म.

तेमां प्रथम आचार धर्मना पांच भेद–१ ज्ञानाचार, २ दर्शनाचार, ३ चारित्राचार, ४ तपाचार, ५ वीर्याचार. तेमां ज्ञानाचारना ८ भेद, दर्शनाचारना ८ भेद, चारित्राचारना ८ भेद, तपाचारना १२ भेद, वीर्याचारना ३ भेद. ए रीते ३९ थया. हवे तेनो विस्तार कहे छे.

ज्ञानाचारना ८ भेदः–१ ज्ञान भणवाने वखते ज्ञान भणवुं, २ ज्ञान लेतां विनय करवो. ३ ज्ञाननुं बहुमान करवुं. ४ ज्ञान भणतां यथाशक्ति तप करवो. ५ अर्थ तथा गुरुने गोपववा नहि, ६ अक्षर शुद्ध, ७ अर्थ शुद्ध, ८ अक्षर अर्थ बन्ने शुद्ध भणे.

दर्शनाचारना ८ भेदः—१. जैन धर्ममा शंकारहितपणुं, २. पाखंड धर्मनी वांछा रहित, ३. करणीना फळनुं संदेहरहितपणुं, ४. पाखंडीना आडंबर देखी मुंझाय नहि, ५. स्वधर्मनी प्रशंसा करे, ६. धर्मथी पडताने स्थिर करे, ७. स्वधर्मनी भक्ति करे, ८. जैनधर्मने अनेक रीते दीपावे—कृष्ण, श्रेणीकनी पेरे.

चारित्राचारना ८ भेदः—१ इर्यासुमति, २ भाषासुमति, ३ एषणासुमति, ४ आयाणभंड मत निखेवणा सुमति, ५ उचारपासवणखेल,जल, संघाण परिठावणीआ सुमति, ६ मन गुप्ती, ७ वचन गुप्ती, ८ काय गुप्ती.

तपाचारना बार भेदः—छ बाह्य, अने छ अभ्यंतर. ए बार.

छ बाह्य तपना नाम कहे छेः—१. अणसण, २. उणोदरी, ३. वृत्ति संक्षेप, ४. रस परित्याग, ५. काय क्लेश, ६. इंद्रिय संलीनता. ए छ.

अभ्यंतर तपना छ भेदः—१ प्रायश्चित, २ विनय, ३ वैयावच, ४ सज्झाय, ५ ध्यान, ६ कायोत्सर्ग एम कुल बार भेद तपाचारना जाणवा तेमां इहलोक परलोकना सुखनी वांछा रहित तप करे, अथवा आजीविका रहित तप करे ए तपना बार आचार जाणवा.

वीर्याचारना त्रण भेदः—१. बळ, वीर्य, धर्म काममां गोपवे नहि, २. पूर्वोक्त ३६ बोलमां उद्यम करे, ३. शक्ति अनुसारे काम करे. एवं ३९ भेद आचार धर्मना कह्या.

हवे बीजो क्रिया धर्म तेना सीत्तेर भेदना नामः—चार प्रकारे पिंड विशुद्धि ४, पांच सुमति. ५, बार

नकारनी भावना. १२, साधुनी बार पडीमा १२, पांच इंद्रिनो निरोध. ५, पचीस प्रकारनी पडीलेहणा. २५, त्रण गुप्ति. ३, चार अभिग्रह. ४, एवं ७०.

हवे त्रीजो दया धर्म तेना आठ भेदना नाम कहे छेः—१. प्रथम स्वदया ते पोताना आत्माने पापथी बचावे ते, २. पर दया ते बीजा जीवनी रक्षा करवी ते, ३. द्रव्य दया ते देखादेखी दया पाळे ते, अथवा भयथी जीवनी रक्षा करवी ते, अथवा कुळ आचारे दया पाळे ते, ४. भाव दया ते ज्ञानना जोगे करीने जीवने जीवात्मा जाणीने ते उपर अनुकंपा लावी तेनो जीव बचाववो ते, ५. व्यवहार दया ते जेवी श्रावकने दया पाळवानी कही छे ते पाळवी ते घरनां अनेक कामकाज करतां जतना राखवी ते, ६. निश्चे दया ते आपणा आत्माने कर्मबंधथी छोडाववा तेनो ग्रहवासो ए छे के पुद्गल परवस्तु छे तेना उपरथी ममता उतारीने तेनो परीचय छांडीने आपणा आत्माना गुणमां रमण करवुं, जीवनुं कर्म रहीत शुद्ध स्वरूप प्रगट करवुं ते निश्चे दया चौदमा गुणस्थानने अंते संपुर्ण थाय, ७. स्वरूप दया ते कोइ जीवने मारवाने भावे पहेलां ते जीवने खारी पीने स्वरूपे अने शरीरे मातो करे मारसंभाळ ले ए दया उपरथी देखाव मात्र छे परंतु पाछळथी ते जीवने मारवाना परीणाम छे ते उत्तराध्ययन सूत्रना सातमा अध्ययने बोकडाना अधिकारथी समजवुं ८. अनुबंध दया ते जीवने त्रास पमाडे पण अंतरथी तेने साता देवानो कामी छे ते. जेमके माता पुत्रने रोग मटाडवाने अर्थे कडवुं औषध पाय पण अंतरथी तेनुं भलुं चहाय छे तथा जेम पीता पुत्रने भली शीखा-

पण आपणा माटे उपरथी नजना करे, माटे पण अंतरथी तेना गुण नधारवा माटे भलुं चहाय छे.

बीजो स्वभाव धर्म कहे छे. ते जे वस्तु जीव अथवा अजीव तेनो जे प्रणित छे तेना बे भेदः—तेमां एक शुद्ध स्वभावथी अने बीजो कर्मना संजोगथी अशुद्ध प्रणती छे ते जीवने विषय कषायना संजोगथी विभावना थाय छे. हवे जीव अने पुद्गलने विभाव छे तेने दूर करीने जीव आपणा ज्ञानादिक गुणमां रमण करे ते स्वभाव धर्म अने पुद्गलना एक वर्ण एक गंध एक रस ने फरसमां रमण थाय ते. पुद्गलनो शुद्ध स्वभाव धर्म जाणवो. ए सिवाय बीजा चार द्रव्यमां स्वभाव धर्म छे पण विभाव धर्म नथी ते चलण गुण, स्थिर गुण, अवगाहना गुण, वर्तना गुण. ते पोतपोताना स्वभावने छोडता नथी ते माटे शुद्ध स्वभाव धर्म छे. ए चार प्रकारना धर्म जागरण कह्या. हवे बीजो अधर्म जागरण कहे छे ते संसारमां धन कुटुंब परिवारनो संजोग मेळववा तेने माटे आरंभादिक करवु, तेनी रक्षा करवी, तेना उपर दृष्टि राखवी ते अधर्म जागरण जाणवो. त्रीजो सुदखु जागरण कहे छे.ते सु कहेतां भलो, दखु कहेतां चतुराइवाळी जागरण,ए जागरण श्रावकने थाय छे. केमके सम्यक्, ज्ञान, दर्शन, सहीत धन कुटुंबादिक तथा विषय कषायने खोटा जाणे छे. देशथी निवर्त्या छे. उदय भावथी उदासीनपणे रहे छे, त्रण मनोरथ चींतवे छे, ते सुदखु जागरीका जाणवी.

॥ इति श्री त्रण जागरणनो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री छकायना भवनो थोकडो.

श्री गौतम स्वामि वीर भगवानने वंदणा नमस्कार करी पूछता हवा के, हे भगवान! छकायना जीव अंतर मुहूर्तमां केटला भव करे?

वीर भगवाने कह्युं हे गौतम! पृथ्वी, पाणी, अग्नि, वायरो ए जघन्य एक भव करे, उत्कृष्टा बार हजार आठसें चोवीस भव एक अंतर मुहूर्तमां करे. अने वनस्पतिना बे भेद ते प्रत्येक अने साधारण. हवे प्रत्येक जघन्य एक भव उत्कृष्टा बत्रीस हजार भव करे अने साधारण जघन्य एक भव अने उत्कृष्टा पांसठ हजार पांचसें छत्रीस भव करे. बे इंद्रिय जघन्य एक भव अने उत्कृष्टा एंसी भव करे. तेइंद्रिय जघन्य एक भव अने उत्कृष्टा साठ भव करे. चौरेंद्रिय जघन्य एक भव अने उत्कृष्टा चाळीस भव करे. असंज्ञी तिर्यंच जघन्य एक भव अने उत्कृष्टा चोवीस भव करे. संज्ञी तिर्यंच अने संज्ञी मनुष्य जघन्य अने उत्कृष्टो एक भव करे.

॥ इतिश्री छकायना भवनो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री संज्ञा पदनो थोकडो ॥

[illegible] चाल्या तेवा श्री गौतम स्वामि वीर भगवानने [illegible] भगवाने कह्युं, हे गौतम ! संज्ञा दश प्रकारे कही छे:-

[illegible] परिग्रह संज्ञा ४, क्रोध संज्ञा ५, मान संज्ञा ६, माया [illegible] , ए दश भेद. हवे आहार संज्ञा चार प्रकारे उत्पन्न [illegible] थवाथी २, आहार नजरे जोवाथी. ३, आहारनी [illegible] थाय-मो[illegible]ना उदयथी. १, भय नजरे जोवाथी. २, [illegible] . मैथुन संज्ञा चार प्रकारे उत्पन्न थाय-वेद मोहनिना [illegible] पुष्ट थवाथी. २, स्त्रीने नजरे जोवाथी. ३, स्त्रीनी [illegible]

परिग्रह संज्ञा चार प्रकारे उत्पन्न थाय लाभ मोहनिना उदयथी. १, अमीपरगाथी. २, नव प्रकारनो

परिग्रह जोवाथी. ३, परिग्रहनी चिंतवणा करवाथी ४. ए चार. हवे तेनो अल्प बहुत्व कहे छे:-

मारकीमां—सर्वथी थोडी मैथुन संज्ञा तेथी आहार संज्ञा संख्यात गुणी तेथी परिग्रह संज्ञा संख्यात गुणी तेथी भय संज्ञा संख्यात गुणी.

तिर्यंचमां मैथुनी—सर्वथी थोडी परिग्रह संज्ञा तेथी मैथुन संज्ञा संख्यात गुणी तेथी भय संज्ञा संख्यात गुणी तेथी आहार संज्ञा संख्यात गुणी.

मनुष्यमां भयनी—सर्वथी थोडी भय संज्ञा तेथी आहार संज्ञा संख्यात गुणी तेथी परिग्रह संज्ञा संख्यात गुणी तेथी मैथुन संज्ञा संख्यात गुणी.

देवतामां अभयी—सर्वथी थोडी आहार संज्ञा तेथी भय संज्ञा संख्यातगुणी तेथी मैथुन संज्ञा संख्यात गुणी तेथी परीग्रह संज्ञा संख्यात गुणी.

॥ इतिश्री संज्ञा पदनो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री भाषा पदनो थोकडो. ॥

श्री पन्नवणाजी सूत्र पद ११ मे भाषा पदनो थोकडो चाल्यो ते कहे छेः—

श्री गौतमस्वामी वीर प्रभुने [illegible] के, हे भगवान! भाषा केटले प्रकारे कही छे?

भगवान कहे छे के हे गौतम! ए भाषा सत्तर भेदे कही छे तेनां नाम—आदी. १, उत्पत्ति. २, संठाण. ३, प्रमाण. ४, द्रव्य. ५, क्षेत्र. ६, काल. ७, भाव. ८, फरसणा. ९, स्थिति. १०, अंतर. ११, ग्रहण [illegible]. १२, मुके. १३, कारण. १४, भेद. १५, अल्प बहुत्व. १६, पर्याप्ता अपर्याप्ता. १७.

हवे तेनो विस्तार कहे छे आदी जाणवा १, उत्पत्ति शरीरथी. २, संठाण वज्रने आकारे. ३, परीमाण [illegible] ४, द्रव्यथी अनंत पुद्गल प्रदेशी खंधा ग्रहण करे त्यारे भाषा बोलाय. ५, क्षेत्रथी असंख्याता आकाश प्रदेश अवगाह्या पुद्गल ग्रहण करे त्यारे भाषा बोलाय. ६, कालथी जघन्य एक बे त्रण आवत् १०, संख्याता असंख्याता समयनी स्थितिनां पुद्गल ग्रहण करे त्यारे भाषा बोलाय. ७, भावथी जघन्य एक बे आवत् १० संख्याता असंख्याता अने अनंता एम गेर यथा तेने वर्णादिकना मोळ बोले गुणनां

२०८ भाव. चार काळना, एक द्रव्यनो, एक क्षेत्रनो एम कुल चरेंचालीस, तथा सत्तर बीजा बोल कहे छे– पुंठा गीनंती. १. अतुका गीनंती. २. अनंतर उघाडा गीनंती. ३. सूक्ष्म गीनंती. ४, बादर गीनंती. ५, भादका गीनंती. ६, अंतुका गीनंती. ७. मध्यका गीनंती. ८, उर्धदीशाका गीनंती. ९, अधोदीशाका गीनंती. १०, श्रोर्धदीशाका गीनंती. ११. नीयमा छ दीसी गीनंती. १२, अनुपूर्वीका गीनंती. १३, सनियमका गीनंती. १४, संगविषयका गीनंती. १५, भीनाका गीनंती. १६, अभीनाका गीनंती. १७, एम कुल बसें ओगणसाठीस भावार्थ ग्रहण करे त्यारे भाषा बोल्याय. दीशा कहेतां छए दीशानां पुद्गल ग्रहण करे त्यारे भाषा बोल्याय. ८, स्थिति जघन्य एक समयनी उत्कृष्टि अंतर मुहूर्तनी. ९, अंतर जघन्य अंतर मुहूर्तनुं उत्कृष्ट अनंता काळनुं १०, ग्रहण निसर्ग कहेतां कायाना जोगथी ग्रहे, भाषाना जोगथी मूके.

हवे मूके कहेतां पहेले समे ले बीजे समे लेइ मूके त्रीजे समे लेवे मूके जाव‍त् छेल्ले समे मूके ११, कारण कहेतां सत्य अने व्यवहार भाषाने ज्ञानावर्णियनो क्षयोपशम. भाषानो जोग असत्य अने मिश्र भाषाने ज्ञानावर्णिय क्षयोपशम अने मोहनीयनो उदय १२. भेद पाच–खंडा, पडतर, चुरण, अनुतरडीआ, उकरडीआ ए पांच १३. हवे अल्प बहुत्व कहे छे. सर्वथी थोडा सत्यभासी तेथी मीश्र भाषी संख्यातगुणा, तेथी असत्य भाषी असंख्यातगुणा तेथी वहेवारभाषी असंख्यातगुणा. १४ पर्याप्ति अपर्याप्ति कहेतां सत्य अने असत्य ए भाषा

पर्याप्ति. ४५. मीश्र अने व्यवहार ए बे भाषा अपर्याप्ति. हवे सत्य भाषाना दश बोल कहे छे–१ जणवय: सच्चे कहेता पाणी कोंकणे पच्चं मांझ माने, २ समवाय सच्चे कहेतां वरसादथी घणां काम नीपजे, ३ नाम सच्चे कहेता माहनलाल नाम आप्युं, ४ ठवणा सच्चे कहेतां अढी भारथी पण सुधीनी स्थापना करवी ते. ५ रुव सच्चे कहेता भेष, साधुनो आदिक, ६ पडुच्च सच्चे कहेतां शाहुकारनी अपेक्षाए दारिद्री, ७ जोग सच्चे कहेता व्यवसायथी कहीआ. ८ उपमा सच्चे कहेतां तेना चार भेद. १. छती वस्तुने छती उपमा. जेमके–पद्मनाभ तीर्थंकर महावीर स्वामी जेवा थशे. २. छती वस्तुने अछती उपमा. जेमके–पलनो कुवो. कारण भर्यो नथी, भरसे नथी, भरा पण नहि, पण वात साची छे. ३. अछती वस्तुने छती उपमा जेमके दुहा ॥ पीपळ पान खरंता, हसिने कुंपळीआ; अम वीती तम वीतशे, धीरी बापडीआ. पान खरंता एम कहे, सुणो तरुवर वनराय; अबके बीछुडे कब मीले, दूर पडेंगे जाय. तब तरुवर उत्तर दीयो, सुनो पत्र मुज बात; इस घर एसी रीत है, एक आवत एक जात. इत्यादिक अछती वस्तुने छती उपमा जाणवी. ४ अछती वस्तुने अछती उपमा. जेमके–घोडाना शींगडां गधेडां जेवां, गधेडाना शींगडां घोडा जेवा. ९. व्यवहार सच्चे कहेतां निश्चमां तेल बळे छे, छतां व्यवहारमां दीवो बळे छे. निश्चमां पाणी चूए छे, पण व्यवहारमां नेवां चूए छे एम कहे छे. १०. उपमा सच्चे कहेतां बगलो धोळो. हवे असत्य भाषाना

१. क्रोध करे ते,—क्रोध वशे १, मान वशे २, माया वशे ३, लोभ वशे ४, राग वशे ५, द्वेष वशे ६, हास्य वशे ७, भय वशे ८, मुखरी वशे ९, विकथा वशे १०. एवं दश. ए मिश्र भाषाना दश बोल कहे छे. उत्पन्न मिश्रिता, विगत मिश्रिता, उत्पन्न विगत मिश्रिता, जीव मिश्रिता, अजीव मिश्रिता, जीव अजीव मिश्रिता, अनंत मिश्रिता, प्रत्येक मिश्रिता, अद्धा मिश्रिता, अद्धाद्ध मिश्रिता. हवे व्यवहार भाषाना बार बोल कहे छे—आमं- त्रणी, आणवणीया, जायणीया, पुच्छणीया, पच्चक्खाणीया, [illegible], इच्छाणुलोम भाषा, संशय कारिणी, अणभिग्गहीं, अभिग्गहीं, [illegible], वोयडी, अवोयडी, एवं कुल ४२ भेद जाणवां.

॥ इति भाषा पदनो थोकडो संपूर्ण. ॥

— ⁓⁓⁓ —

॥ पंडित [illegible]कृत प्रश्नोत्तरनो थोकडो. ॥

प्रश्न [illegible] मिथ्यात्वी ?

उत्तर [illegible] तो द्रष्टिनो शो संशय छे ? वळी श्री भगवती सूत्र [illegible] उपन्या कह्या छे. पण (नो चेवणं देवत्ताए) ए ठेकाणे लोकांतिकमां [illegible] कल्याणकना सूचक छे ए भली करणी मिथ्यात्वी केम [illegible] कह्या छे तेमा कांइने मांगे. माठा होय छे पण एकला [illegible] पाछे आवे छे इत्यादिक भली करणी करे छे [illegible]

प्रश्न [illegible] गुणठाणा [illegible] लाभे ?

उत्तर—[illegible] पणामनी स्थिति विशेष, मोहनी कर्मनो उदय, अल्प [illegible] सम्यक्तनी पदवी तो उत्कृष्ट, मोहनीना उदय थाय ते तो

नथी माटे समकीतना पडवाथी शाश्वादान पामे ते पण नथी अने मिश्र दृष्टिने अभावे मिश्र गुणठाणुं पण नथी एटले गुणठाणा बे लाभे–पहेलुं ने चोथुं.

३. प्रश्न—अगीआरमा, बारमा देवलोकना देवताने भोगनी इच्छा थाय ते वारे तेनी देवी पहेला देवलोके रहे छे तो ते केम जाणे जे स्वामीने भोगनी इच्छा थइ छे ?

उत्तर—देवांगनाने जाणवा माटे तेवुं अवधीज्ञान नथी, पण आसन कंपन, चेष्टा, शरीरमां चिन्ह थाय ते वारे मतीना उपयोगथी जाणे जे भोगनी अभिलाषा देवने छे, ते वारे देवीने पण भोगनी इच्छा थाय. ते उपर नागरवेलना पाननुं दृष्टांत कहे छे—जेम नागरवेलना पान तोडीने पांचसो गाउ सुधी लइ जाय, पछी ते नागरवेलना छोडने कांइ दाह के हीम पडवाथी कुमळी जाय ते वारे तेज नागरवेलथी तुटेलां पान पांचसो गाउ उपर पण तरत कुमळाइ जाय. केमके तेने एवो स्नेह छे. तेम देवांगना पहेले देवलोके, अने देव बारमे देवलोके होय छे पण तेने स्नेह एवो छे तेथी जाणे.

४. प्रश्न—कील्विषी देवता चारे जातिमां होय, के एक वैमानीकमां ?

उत्तर—कील्विषी देव चारे जातिमां होय. श्री भगवती सूत्रमां कील्विषी देवनुं उपजवुं जघन्य भवनपतिमां, उत्कृष्टुं, छठा लंतक देवलोक सुधी कह्युं छे. ए लेखे चारे जातिमां होय अने घणां करगीना घणी

उत्तर [illegible] बडे वेह पर्वत छे ते नियमथी जाणवुं, [illegible] आहार ग्रहण करतो जाय, तेने साकार उपयोग [illegible] तेथी निराकार उपयोग कहेल छे.

[illegible] छे, अने गर्भनी स्थिति बार वर्षनी [illegible] समजवुं.

उत्तर [illegible] वर्षनुं छोड छता कालमां आवे अने छो- [illegible] चोवीस वर्ष समजवुं.

[illegible] पुरुष बनु [illegible] ?

उत्तर [illegible] आवे ते एक मासनो देखी तथा आवी, तेथी पुरुष [illegible]

१० प्रश्न [illegible] छे, [illegible] छे. पुरुषत्व तो [illegible] छे, [illegible] ?

उत्तर—पुरुषने [illegible] छे, तेथी [illegible] करे छे, तेथी पुरु-

गन नांवने वळगे तो कर्म सहित जीवने कर्म लागे पण कर्म रहित जीवने (सिद्धना जीवने) कर्म लागे नहि.

१५ प्रश्नः—तीर्थंकर नामकर्म जीव त्रीजे भवे एटले आगल्थे त्रीजे भवे बांधे छे, अने तीर्थंकर नामकर्मनी स्थिती तो अंतो क्रोडाक्रोड सागरोपमनी कहेल छे तेनुं कारण शुं ?

उत्तरः—अंतो क्रोडाक्रोडमां आव्या पछी तीर्थंकर नामकर्म बांधवा लायक थाय.

१६ प्रश्नः—मनुष्य वैक्रेय शरीर करे, तो पांचसो धनुष्यनी कायावाळो लाख जोजननुं रुप करे, ते पुद्गल लोकमांथी ले के नहि. अथवा जो कंथवा जेवडा झीणा जंतु जेवुं रुप करे तो ते पुद्गल लोकमां विखेरी नांखे के केम ?

उत्तरः—पुद्गल ले पण नहि तेम विखेरी नांखे पण नहि; पण पुद्गल संकोचवानी अथवा फेलाववानी शक्ति छे.

१७ प्रश्नः—त्रण प्रकारनां पुद्गल कह्यां–१. वीसा, २. मीसा, ३. मोगसा. ते केने कहीए ?

उत्तरः वीसा ते पोतानी मेळे थाय अने वीखराय (वादळनी माफक), मीसा ते जीव रहित कलेवर, मोगसा ते जे जीवे ग्रहीने लीधां छे ते मोगसा पुद्गल कहीए.

१८ प्रश्नः—[सीधावणधूपा एटले शुं ?

उत्तर:—देवाधिष्ठ हाट नहि पण कुंती शब्दे पृथ्वी, अने आवण शब्दे हाट एटले कुंतीपति राजानुं हाट समजवुं.

१९ प्रश्न:—श्री ज्ञाता सूत्रमां कृष्णने बत्रीस हजार स्त्रीओ कही, अने अंतगड सूत्रमां सोळ हजार स्त्रीओ कही तेनुं कारण शुं ?

उत्तर:—सोळ हजार कही ते मोटा राजानी कन्या समजवी, अने बत्रीस हजार कही ते कुळ नानी मोटी सर्वे स्त्रीओ समजवी. ते बन्ने वात साची छे.

२० प्रश्न:—रयणादेवीने अधिकारे सूळीए चढावेल पुरुषे सेलकजक्षनी वात जीनरख अने जीनपाळने कही, ते सेलकजक्षनी तेने शी खबर ?

उत्तर:—एम कहेवाय छे के, सूळीए चढावेल पुरुष प्रथम श्रावक हतो, अने सिद्धांत सांभळवाथी ते जाणतो हतो.

२१ प्रश्न:—धातकीखंडे कपील वासुदेवे व्याख्यानमां कृष्णना शंखनो शब्द सांभळ्यो ते कइ वखतनो ?

उत्तर:—कृष्णे संग्राम करती वखते शंखनो शब्द कर्यो हतो. ते वखतनो शब्द कपील वासुदेवे सांभळ्यो हतो, पण समुद्र उल्लंघी जती वखतनो नहि.

२२ प्रश्नः—परिग्रहथी निर्जरा थाय के नहि ?

उत्तरः परिग्रह नव प्रकारनो कहेल छे. तेमां अन्न वस्त्रादि पण परिग्रह छे. ते पंच महाव्रतना पालणहारने देवां ठामठाम निर्जरा कहेल छे. वळी आना सूत्र, अध्ययन पांचमे कृष्ण वासुदेवे पडह वगडाव्यो के जे भावना पुत्र भंगी दीक्षा ले तेने माथे देवुं होय ते आपुं अने तेनां सज्जनोने पाळुं, ए प्रमाणे पडह सांभळतां एक हजार पुरुष नीकल्या. ए काम परिग्रह आधीन छे.

२३ प्रश्नः—नाभिराजा कुलगरनी स्त्री कोण ?

उत्तरः सूत्रमां मुल्यो नथी पण ग्रंथमां " मरुदेवा " कहेवाय छे.

२४ प्रश्नः—त्रण कोटीए सामायिकनां पच्चखाण कर्या, पण मन वचन अने कायानुं ठेकाणुं न होय तो व्रतभंगनो दोष लागे के नहि ?

उत्तरः—सामायिकमां जोगना चपळपणाथी मनादिक मर्यादा बाहिर जाय, ते वखते ज्ञान अंकुशथी निरोधेलुं मन ठेकाणे आवे तो बहार नीकळ्या मननो अतिचार लागे, ते आलोयणाथी शुद्ध थाय, पण व्रत भांगे नहि, अने ज्ञान समजण विना पच्चखाण ते दुपच्चखाण कहेल छे.

२५ प्रश्नः—मिथ्यात्व गुणठाणो कयो ते मिथ्यात्वमां शो गुण छे ?

उत्तरः--गुणठाणा शब्द सूत्रमां नथी, पण श्री समवायांग सूत्रमां "किमविसोही मग्गणं चउ दस जीव ठाणा पणत्ता" एम कह्युं छे ते माटे मिथ्यात्वमां कया कर्मनी विशुद्धि होय? मूळ जीवना त्रण भाव छे ते उदय, क्षयोपशम, अने प्रणामिक, तेमां जगतवासी जीवो एकेंद्रि आदिकने क्षयोपशम छे. तेणे करी इंद्रि विषयनुं ज्ञान छे ते माटे किमविसोही कहीये.

२६ प्रश्न—गुणठाणा शाश्वता केटला, अने अशाश्वता केटला?

उत्तर:—१--४--५--६--१३ ए पांच शाश्वता अने २--३--७--८--९--१०--११--१२--१४ ए नव अशाश्वता छे.

२७ प्रश्न—रौद्रध्यान केटला गुणठाणा सुधी होय?

उत्तरः—अति घाडुथा रुद्र परिणाम (माठा) तो पहेले गुणठाणेज होय, अने कार्य विशेषे ४–५ मे गुणठाणे पण होय ते वरुणनाग नतुओ. श्रेणिक, कृष्णादिने संग्राम वखते हता.

२८ प्रश्नः—जळचर तिर्यंच जातिस्मरणथी श्रावक धर्मना सामायिक, पोषा जळमां रही केवी रीते करी शके?

:—पोताना शरीरनी चपळता रोके अने जळमां रहेवुं ते तो जळजीवोनी तेनी छे पण चपळता रोके.

जेम कोइ माणस गाडामां बेठो चालने गाडे एकाग्रपणुं करे तो थाय, पण गाडामां उठी उभो न थाय, प चपळता रोके तेम जळचर जीव जळमां कायानी चपळता रोकी पोपादिक करे.

२९ प्रश्नः—चोथे गुणठाणे पच्चखाण होय के नहि ?

उत्तरः—व्रतरूप तप तो नथी, पण कर्म निर्जरा हेतु अभिग्रहरूप तप छे. जेम महावीर स्वामीए पै मर्नी गृहस्थाश्रम मध्ये रही ब्रह्मचर्य तथा रात्री भोजननो अभिग्रहरूप त्याग कर्यो तथा चोथा गुणठाणावाळा धर्मनी वात्सल्यता करे ते पण निर्जरानो हेतु जाणवो.

३० प्रश्नः—चोथा गुणठाणावाळा उत्कृष्टा बारमा देवलोक सुधी जाय ते शी करणीथी ?

उत्तरः—पोतां कार्य लोक विरुद्ध न करे, तेणे करी माठो बंध न पडे तथा धर्म दलाली करे, जैन धर्म दीपावे, स्वधर्मिने सहाय्य करे, इत्यादि उत्तम करणीथी जाय.

३१ प्रश्नः—मिथ्यात्विने सकाम निर्जरा होय के नहि ?

उत्तरः—सकाम निर्जरा तो संसारने घटाडे, अने अकाम निर्जरा संसारने न घटाडे, ते माटे मिथ्यात्वीनी करणी तो अकाम निर्जराज छे, पण भली लेश्याये जैन मार्गने अनुसारे करणी करे तो सकाम निर्जरा पण करे. जेम सुमुख गाथापति. मेघे पूर्वभवे हाथीपणे संसार परित कीधो, ते जीवनी अनुकंपा आश्रीत माटे अकाम निर्जरा पण लागे.

२२ प्रश्न:—समदृष्टिने अकाम निर्जरा होय के नहि ?

उत्तर:—समदृष्टिने तो सकाम निर्जराज छे, पण परवशपणे कांई विशेष कष्ट खमतां मन वीनां अकाम निर्जरा पण होय. तोपण मिथ्यात्वीनी अकाम निर्जराथी अधिक फळ जाणवुं.

२३ प्रश्न:—भत्त पच्चखाण अने आहार पच्चखाण ते शुं ?

उत्तर:—भत्त पच्चखाण ते संथारो, अने आहार पच्चखाण ते सदोष आहारनो त्याग.

२४ प्रश्न:—शुक्ल पक्षी अने कृष्ण पक्षी ते कोने कहीये ?

उत्तर:—अर्ध पुद्गलथी संसार झाझो होय तेने कृष्णपक्षी कहीये, अने अर्ध पुद्गलथी थोडो होय तेने शुक्लपक्षी कहीये.

२५ प्रश्न:—संजमना विराधिक जघन्य पेहेले देवलोके जाय, अने समकितना विराधिक नव ग्रैवेक जाय ते केम ?

उत्तर:—संजम अने समकितनो विराधिक ए बंने सरखा नहि, केमके संजमना विराधिकने तो जैनमार्गनी रुची रहे, अने समकितना विराधिकने जैनमार्गनी अरुची रहे तो ग्रैवेक केवी रीते जाय ? क्रियाने रुडे आय अथवा पूर्वे संजम मध्ये आयुष्यनो बंध पडी गयेल छे, अने पछी विराधिक थाय पछी ग्रैवेक जाय.

३६ प्रश्नः—बारमी पडीमाना वहेनार साधुने त्रण गुण के त्रण अवगुण थाय, एम कहेल छे तो खंधक, मेघकुमारे बारमी पडीमा वही छे तो तेमने त्रण गुण के त्रण अवगुण एके कयो नहि तेनुं शुं कारण ?

उत्तरः—पडिमा वहेतां उपसर्ग थाय अने ते सहन करे तो अवधी, मनःपर्यव के केवळज्ञान उपजे, अने जो सहन न करे तो उन्माद, रोग के धर्मथी भ्रष्ट थाय. तो खंधक, मेघकुमारने कोइपण उपसर्ग थयेल नथी. पडीमा वहेतां अनन्ति निर्जरा थइ ए मोटो गुण जाणवो.

३७ प्रश्न—मृगापुत्र कया तीर्थंकरने वखते थया ?

उत्तर—ऋषभदेव स्वामीने वखते थयेल छे. केमके मृगापुत्रे आज्ञा लेतां वखते माताने कह्युं के " पुरवाणी मे पंच महा व्रयाणी " माटे पांच महाव्रत तो पहेला छेल्ला जीनने वारे होय ते मृगापुत्रनो जीव पंचमहाव्रत पाळी देवलोके गयो अने देवलोकथी चवी मृगापुत्र थया तोपण पहेला जीननुं शासन चाले छे कारण के पहेला बीजा जीननी वच्चे आंतरुं पचास लाख क्रोड सागरनुं छे. ते माटे पहेला जीनने शासने मृगापुत्र थया.

३८ प्रश्न—नारकीथी नीकळी चक्रवर्ति वासुदेव थाय एम कह्युं छे तो संजमनी करणीथी ते पदवी बांधी तो पछी नरके केम जाय ?

उत्तरः—पदवी बांधी ते तो संजमनी आराधनाए बांधी, पछी कांइक विराधना करी नरके गया, पद-

वीनो बंध पड्यो ते वृथा न थाय. नारकीनां दुःख भोगव्या पछी पद्वी भोगवे.

३९ प्रश्नः—परदेशी राजानो चित्तसारथी मोटो भाई छे, तो तेने राज्यगादी केम नहि ?

उत्तरः—चित्तसारथीनी माता वर्णाक जातिनी सांभळी छे तेथी प्रधान पद्वी आपी अने राज्याभिषेक तो क्षत्रीना जे पक्ष पुत्र होय तो थाय—अभयकुमारनी पेरे.

४० प्रश्नः—तपश्चर्याने अधिकारे छमासी तप कर्या तो ऋषभदेव स्वामीने वरसी तप केम कर्यो ?

उत्तरः—तप तो छ मासथी अधिक सूत्रमां कर्या नथी, अने ऋषभदेवे वरसी तप कर्यो नथी. पण अंतरायने योगे एक वर्ष सुधी क्षुधापरिसह सहन कर्यो.

४१ प्रश्नः—श्री महावीर भगवानने पांच हस्तुत्तरा नक्षत्र कह्यां, अने उत्तराफाल्गुणी न कह्युं तेनुं शुं कारण ?

उत्तरः—उत्तराफाल्गुणी ए शब्द अमंगळकारी छे माटे हस्तुत्तरा कह्युं.

४२ प्रश्नः—केवळज्ञान उत्पन्न थया पछी तीर्थंकर गौचरि जाय के नहि ?

उत्तरः—जुवे जाय. केमके श्रीमहावीर भगवानने केवळज्ञान उत्पन्न थयुं ते वखते कोइ शिष्य नथी. गौतमादिक छे, पण तेनी लावेली गौचरी कल्पे नहि. कारणके हजी छेदोपस्थापनीय चारित्र दीधुं नथी माटे तीर्थंकर पोतेज गौचरी गयेला छे.

४३ प्रश्नः—श्री निसीथ सूत्रमां कह्युं छे के, साधु अणउगे सूर्ये परिठवे तो प्रायश्चित तो शुं रात्रे राखी मुकता हशे ?

उत्तरः—रात्रे राखी मुके नहि, पण उग्यानो अर्थ एम छे के, ज्यां सूर्यनो तडको जे जग्याए न पडतो होय ते जमीनने अणउगे सूर्य कहीये एटले ते जग्याए परिठवे तो प्रायश्चित.

४४ प्रश्नः—परिसह अने तप जुदा कहेवानो अर्थ शो ?

उत्तरः—जे उदेरी (खेंचीने) कष्ट सहन करे तेने तप कहीये, अने उदे आवेल कष्ट सहन करे तेने परिसह कहीये.

४५ प्रश्नः—रुचक प्रदेश आठ कहेल छे, ते तद्दन कर्म रहित कहेल छे ते सद्दाय उघाडा कहे छे तेनुं शुं समजवुं ?

उत्तरः—सूत्रमां आठ रुचक प्रदेशने कर्म नथी लागतां एवुं कोइ जग्याए कहेल नथी. " सव्वेण सव्व बन्धयि " सर्व प्रदेशोने कर्मनो बंध छे एमां रुचक प्रदेशनी वात नथी. सूत्रमां तो एटलुं कहेलुं छे के सर्व प्रदेशनो अनन्तमो भाग उघाडो छे, पण रुचक प्रदेश तद्दन उघाडा छे ते तद्दन सूत्र विरुद्ध वात छे.

४६ प्रश्नः—श्री भगवती सूत्रमां चौद बोल कह्या, तेमां विराधिक साधु–साध्वी जघन्य भवनपतिमां अने

उत्कृष्टा पहेला देवलोकमां उपजे एम कहेल छे तो द्रौपदिनो जीव सुकुमालिका चारित्र विराधिने बीजे देवलोके केम उपज्यो ?

उत्तरः—पहेले देवलोके जाय ते महावीर जीनना शासन आश्री पुछा छे, अने द्रौपदि तो बावीस जीनने वखते थयेल छे तेथी सरल भद्रिक प्रणाम हता जेथी बीजा देवलोके गयेल छे. कोइ कहे छे के उत्तर विराधिक हती पण ते वात न मळे. विराधिक तो मूळनी, पण देशथकी विराधिक हती ते वात मळे छे.

४७ प्रश्नः—श्री भगवती सूत्रमां आत्मा आरंभी ने असंजती कह्या, एटले आत्माने कष्ट देनारने पापी जीवो गण्या, अने दशवैकालिकमां " देही दमं महा फले "–देहनुं दमन करनारने मोटा फळनी प्राप्ति थाय एम कह्युं तो ते वाक्यमां फेर केम देखाय छे ?

उत्तरः—आत्मा आरंभी एटले क्रोधावेशमां ईट लेइ पोतानुं माथुं फोडे तेने महा पापी, असंजती कह्यो. अने देही दमं एटले उदे आवेल कर्मो ज्ञानदृष्टिथी समजी सहन करे, कायाने दुःख पडे ते खमे, तेने महा फळनी प्राप्ति कहीए.

४८ प्रश्नः—सर्वे समुद्रो एक हजार जोजननां उंडा कहेल छे, अने आ पृथ्वीनुं ठीकरुं पण एक हजार जोजननुं छे, तो पाणी केम रही शके ? (पहेली नरकमां केम न जाय ?)

उत्तरः—पहेली नारकीए तेर पाथडा छे, तेनो उपरनो पाथडो त्रण हजार जोजननो छे, तेनी जाडाइ

एक हजार जोजननी छे. तेनी उपर समुद्रनुं पाणी रही शके छे.

४९ प्रश्नः—उदारिक संघातन, विक्रिय संघातन, विगेरे पांच संघातन कयां ते शुं ?

उत्तरः—जेम कांसकीए माथु ओळतां टुटेल वाळ खेंचाइ आवे, तेने संघातन कहीये. तेम जीव उदारिक पुद्गलने खेंची भेगां करे ते संघातन.

५० प्रश्नः—उदारिकनां बंधन ते शुं ?

उत्तरः—जेम मणी मोयो भेगी करी अग्निमां नांखी, तेने टीपी तदन लोंदाकारमां लावे तेनुं नाम बंधन; तेम जीव एकठां करेल कर्मोने रागद्वेषनी चीकाश वडे आत्म प्रदेश साथे बंध पाडे तेने उदारिक बंधन, विक्रिय बंधन विगेरे कहीये.

५१ प्रश्नः—जीव जघन्य त्रण दीशानो आहार ले अने उत्कृष्टो छ दिशानो आहार ले ते शुं ?

उत्तरः—लोकना छेडा उपर उपजेल जीवने उंची, नीची अने त्रीजी त्रण दिशा छे. जेम भींतने अडीने रहेल जीवने भींतनी पाछळ रस्तो नथी, अने भींतथी अगाडी उभेलाने चारे दिशा अने उंची, नीची एम छ दिशानो आहार ले.

॥ इति श्री प्रश्नोत्तरनो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री छ लेश्यानो थोकडो. ॥

श्री उत्तराध्ययन सूत्र अध्यन चोत्रीसमे छ लेश्यानो थोकडो चाल्यो तेमां प्रथम लेश्याना अगीयार द्वारनां नाम कहे छेः-१. नाम, २. वर्ण, ३. रस, ४. गंध, ५. फरस, ६. परीणाम, ७. लक्षण, ८. स्थानक, ९. स्थिति, १०. गति, ११. चवन, ए अगीयार नाम कयां, हवे तेनो विस्तार कहे छे.

१ प्रथम नाम द्वार कहे छे-कृष्ण लेश्या १, नील लेश्या २, कापुत लेश्या ३, तेजु लेश्या ४, पद्म लेश्या ५, अने शुक्ल लेश्या ६.

२ बीजो लेश्याना वर्णनो द्वार कहे छे-कृष्ण लेश्यानो वर्ण (रंग)-जेवो पाणी सहित मेघ कालो, जेवां पाडानां शींगडां कालां, जेवां अरीठानां बीज कालां, जेवुं गाडानुं खंजन, आंखनी कीकी ए करतां अनन्त गुणो कालो. १. नील लेश्यानो वर्ण-जेवो अशोक वृक्ष नीलो, जेवी चास पंखीनी पांख, जेवुं वैडुर्य रत्न एथी अनन्त गुणो नील लेश्यानो नीलो वर्ण छे. २. कापुत लेश्यानो वर्ण-जेवां अलशीना फूल, जेवी कोयलनी पांख, जेवी पारेवानी डोक कांइक राती, कांइक काली ए करतां अनन्त गुणो अधिक कापुत लेश्यानो वर्ण जाणवो. ३. तेजु लेश्यानो वर्ण-जेवो उगतो सूर्य रातो, जेवी सुडानी चांच, जेवी दीवानी शीखा ए करतां

अनन्त गुणो अधिक रातो. ४. पद्म लेश्यानो वर्ण-जेवो हडताळ, जेवी हल्दर, जेवा सणना फूल, ए थकी अनन्त गुणो अधिक पीळो. ५. शुक्ल लेश्यानो वर्ण-जेवो शंख, जेवुं अंक रत्न, जेवुं मोगरानुं फूल, जेवुं गायनुं दूध. जेवो रुपानो हार ए थकी अनन्त गुणो अधिक सफेद. ६

३. त्रीजो लेश्याना रसनो द्वार कहे छे—कृष्ण लेश्यानो रस जेवो कडवो तुंबडो, जेवो कडवो लींबडानो रस, जेवो रोहीणी नामे वनस्पतिनो रस. एथी अनन्त गुणो अधिक कडवो रस. १. नील लेश्यानो रस—जेवो संठनो तीखो रस. जेवो पीपर-मरीनो रस, एथी अनन्त गुणो अधिक तीखो रस. २. कापुत लेश्यानो रस—जेवा कच्चा काचा केरानो रस, जेवो काचा कोठनो रस, एथी अनन्त गुणो अधिक खाटो रस. ३. तेजु लेश्यानो रस—जेवो पाका आंबानो रस, जेवो पाका कोठानो रस, एथी अनन्त गुणो अधिक खट रस. ४. पद्म लेश्याना रस—जेवो वारुणीनो रस, जेवो आसव (सरखा) नो रस, जेवो मधुनो रस एथी अनन्त गुणो अधिक मधुरो रस. ५. शुक्ल लेश्यानो रस—जेवो खजुरनो रस, जेवो द्राक्षनो रस, जेवो दूधनो रस, जेवो साकरना रस एथी अनन्त गुणो अधिक मीठो रस. ६.

४. चोथो लेश्याना गंधनो द्वार कहे छे—जेवो गायना मडानो, कुतरानां मडानो, सर्पना मडानो, एथी अनन्त गुणो अधिक असरस्य, प्रथम त्रण माठी लेश्यानो गंध जाणवो. १. जेवो कपुर, केवडो, मगुरा सुगंधी

पदार्थ वासना [illegible] कुमार नांके ते थकी अनन्त गुणो प्रशस्थ त्रण सारी लेश्यानो गंध जाणवो.

[illegible] फरसना द्वार कहे छे—जेवो करवतनो धार, जेवी गायनी जीभ, जेवुं साग तथा वामनुं [illegible] अप्रशस्थ लेश्यानो फरस जाणवो. २. जेवो बुर नामे वनस्पति, जेवुं माखण [illegible], तेथी पण अनन्त गुणो अधिक प्रशस्थ लेश्यानो फरस [illegible], जाणवो.

[illegible] परिणामना द्वार कहे छे लेश्या त्रण प्रकारे प्रणमे—जघन्य, मध्यम, अने उत्कृष्ट. [illegible] त्रण त्रण भेद थाय. जेमके, जघन्यनो जघन्य, जघन्यनो मध्यम, [illegible] त्रण त्रण भेद करता नव भेद थाय. एम नवना सत्तावीस भेद थाय. एम सत्तावीसना एकाशी भेद थाय. एम एकाशीना बसे ते तेतालीस भेद थाय, एटले भेद लेश्या परिणमे.

७. सातमा लेश्याना लक्षणनो द्वार तेमा प्रथम कृष्ण लेश्यानां लक्षण कहे छे—पांच आश्रवनो सेवनार, त्रण अगुप्तिना, छकाय जीवनो हींसक, आरंभनो तिव्र परीणामी तथा द्वेषी, पाप करवामां सहासीक, नीठोर परिणामी, जीवहींसा शुग रहित करनार, अजीतेंद्री एवा जोगे करी सहित होय तेने कृष्ण लेश्यानुं लक्षण

जाणवुं. नील लेश्यानां लक्षण कहे छे-इर्षावंत, कदाग्रही, मत्सरिन, [illegible]. रस [illegible], पुद्गल, प्रमादी, रसना लंपटी, मायानो गहेर, आरंभनो लालची, पापे निःशंक, ए नील लेश्यानां लक्षण जाणवां. कापुत लेश्यानां लक्षण कहे छे- वांको बोले, वांको काम करनार, पोतानां दुषण ढांकनार, [illegible] सहित, मोटे जुठा अने पूंठे [illegible]. [illegible] ए कापुत लेश्यानां लक्षण जाणवां. तेजोलेश्यानां लक्षण कहे छे- मर्यादावंत, माया रहित, [illegible] रहित, कौतुक रहित, विनयवंत, दर्मनिष्ठ, शम ज्ञानवंत, [illegible] सहित, दृढ धर्मी, प्रिय धर्मी, [illegible] ए तेजोलेश्यानां लक्षण जाणवां. पद्म लेश्यानां लक्षण कहे छे- क्रोध, मान, माया, लोभ, पातळा करे छे. प्रशांत चित्त आत्मानो दमनार, योग, उपधान सहित [illegible], [illegible], जितेंद्रि ए पद्म लेश्यानां लक्षण जाणवां. शुक्ल लेश्यानां लक्षण कहे छे- धर्मध्यान, शुक्लध्यान [illegible] सहित, [illegible], [illegible] सहित. इम प्रकारनी जिन मत [illegible] सहित, [illegible] शुक्ल लेश्यानां लक्षण जाणवां.

८. आठमो लेश्याना स्थानकनो द्वार कहे छे- असंख्याती उत्सर्पिणी अवसर्पिणीना जेटला समय [illegible] तथा असंख्याता लोकना जेटला आकाश प्रदेश थाय, एटलां लेश्यानां स्थानक जाणवां.

९. नवमां लेश्यानो स्थितिनो द्वार कहे छे- कृष्ण लेश्यानी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्तनी, उत्कृष्टी ३३

त्कृष्टी स्थितिथी एक समय अधिक ने उत्कृष्टी पल्नो असंख्यातमो भाग; काषुत लेश्यानी स्थिति जघन्य नील लेश्यानी उत्कृष्टी स्थितिथी एक समय अधिक, उत्कृष्टी पल्ना असंख्यातमा भागनी; तेजुलेश्यानी स्थिति जघन्य दश हजार वर्षनी; भवनपति वाणव्यंतरनी उत्कृष्टि बे सागर ने पल्नो असंख्यातमो भाग अधिक; वैमानिक देवनी पद्म लेश्यानी स्थिति जघन्य तेजुलेश्यानी उत्कृष्टी स्थितिथी एक समय अधिक, वैमानिकनी उत्कृष्टी दश सागर ने अंतर मुहूर्त अधिक, वैमानिकनी शुक्ल लेश्यानी स्थिति जघन्य पद्म लेश्यानी उत्कृष्टि स्थितिथी एक समय अधिक, उत्कृष्टि तेत्रीस सागर उपर अंतर मुहूर्त अधिक.

१०. दशमो लेश्यानी गतिनो द्वार कहे छे–कृष्ण, नील, काषुत ए त्रण अप्रशस्थ अधम लेश्या तेणे करी जीव दुर्गति जाय. तेजु, पद्म, शुक्ल ए त्रण धर्म लेश्या, तेणे करीने जीव सुगतिए जाय.

११. अगीआरमो लेश्याना च्यवननो द्वार कहे छे–सघळी लेश्या प्रथम प्रणमती वखते नथी कोइ जीवने उपजवुं अथवा चववुं, तथा लेश्यना छेल्ला समये नथी कोइ जीवने उपजवुं, तथा चववुं. परभवने विषे केम चवे ते कहे छे–लेश्या परभवनी आवी थकी अंतर मुहूर्त गया पछी शेष अंतर मुहूर्त आउखा आडा रहे थके जीव परलोकने विषे जाय.

॥ इति श्री लेश्यानो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री जोनी पदनो थोकडो. ॥

श्री पन्नवणाजी सूत्र पद ९ मे जोनी पदनो थोकडो चाल्यो तेमां श्री गौतमस्वामि वीर भगवानने पुछता हवा के, हे भगवान! जोनी केटला प्रकारनी कही छे? वीर भगवाने कह्युं के, हे गौतम! जोनी त्रण प्रकारनी छे–१. शीतजोनी, २. उष्णजोनी, ३. शीतोष्णजोनी. हवे तेनो विस्तार कहे छे–पहेली नरकथी त्रीजी नरक सुधी शीतजोनीआ, चोथी नरके शीतजोनीआ घणा, अने उष्णजोनीआ थोडा; पांचमी नरके उष्णजोनीआ घणा अने शीतजोनीआ थोडा, छठी नरके उष्णजोनीआ, सातमी नरके महा उष्ण जोनीआ. अग्नि वर्जीने चार थावर, त्रण विकलेन्द्रिय, समुच्चय तिर्यंच अने मनुष्यमां त्रण जोनी पामे. तेउकायमां एक उष्णजोनी संज्ञि तिर्यंच अने संज्ञि मनुष्य अने देवतामां जोनी एक शीतोष्णनी. हवे तेनो अल्प बहुत्व कहे छे–सर्वथी थोडा शीतोष्णीआ, तेथी उष्ण जोनीआ असंख्यात गुणा, तथा अजोनीआ सिद्ध भगवंत अनन्त गुणा. तेथी शीत जोनीआ अनन्त गुणा. वळी जोनी त्रण प्रकारे कही छे.–१. सचेत, २. अचेत, ३. मिश्र. नारकी अने देवतामां जोनी एक अचेत. पांच थावर, त्रण विकलेंद्रिय समुच्चय तिर्यंच, अने समुच्चय मनुष्यमां जोनी त्रण

॥ अथ श्री पांच थावरनी अवघेणानो थोकडो. ॥

श्री गौतम स्वामि पूछे छे के हे भगवान! पृथ्वीकायनुं शरीर केटलुं मोटुं छे? भगवान कहे छे जेम अनन्ता जीवोए मळीने एक शरीर थयुं छे, तेने निगोदनुं शरीर कहीए, तेवां असंख्यातां सूक्ष्म निगोदनां शरीर एकठां करीए त्यारे एक सूक्ष्म वायुकायनुं शरीर थाय. एवां असंख्यातां सूक्ष्म वायुकायनां शरीर एकठां करीए त्यारे एक सूक्ष्म तेउकायनुं शरीर थाय. एवां असंख्याता सूक्ष्म तेउकायनां शरीर एकठां करीए त्यारे एक सूक्ष्म अपकायनुं शरीर थाय. एवां असंख्याता सूक्ष्म अपकायना शरीर भेगां करीए त्यारे एक सूक्ष्म पृथ्वीकायनुं शरीर थाय. एवां असंख्याता सूक्ष्म पृथ्वीकायनां शरीर भेगां करीए त्यारे एक बादर वायुकायनुं शरीर थाय. एवां असंख्यातां बादर वायुकायनां शरीर भेळां करीए त्यारे एक बादर तेउकायनुं शरीर थाय. एवां असंख्यातां तेउकायनां शरीर भेळां करीए त्यारे एक बादर अपकायनुं शरीर थाय, एवां असंख्यातां बादर अपकायनां शरीर भेळां करीए त्यारे एक बादर पृथ्वीकायनुं शरीर थाय. एवां असंख्याता पृथ्वीकायनां शरीर भेळां करीए त्यारे एक बादर निगोदनुं शरीर थाय. हवे बादर पृथ्वीकायना शरीरनुं उदाहरण कहे छे– जेम कोइ ३२ वर्षनो योद्धो–जुवान पुरुष रत्ननी जाति लेइ पहरण उपर मूके, तेना उपर घणनो घा करे पण

कीना जीव निरंतर धमणनी पेरे श्वासोश्वास लीए छे. असुरकुमारना देवना जघन्य सात थोक, उत्कृष्ट एक पक्ष झाझेरो श्वासोश्वास लीए छे. वाणव्यंतर ने नवनीकायना देवना जघन्य सात थोक, उत्कृष्टा प्रत्येक मुहूर्त. ज्योतिषी ज० अने उ० प्रत्येक मुहूर्त, पहेले देवलोके ज० प्रत्येक मुहूर्त अने उ० बे पक्षे. बीजे देवलोके ज० प्रत्येक मुहूर्त झाझेरु, उ० बे पक्ष झाझेरे. त्रीजे देवलोके ज० बे पक्षे, अने उ० सात पक्षे. चोथे देवलोके ज० बे पक्ष झाझेरे, अने उ० सात पक्ष झाझेरे. पांचमे देवलोके ज० सात पक्षे, उ० दश पक्षे. छठ्ठे देवलोके ज० दश पक्षे उ० चौद पक्षे. सातमे देवलोके ज० चौद पक्षे उ० सत्तर पक्षे, आठमे देवलोके ज० सत्तर पक्षे. उ० अढार पक्षे. नवमे देवलोके ज० अढार पक्षे उ० ओगणीस पक्षे. दशमे देवलोके ज० ओगणीस पक्षे. उ० वीस पक्षे. अगियारमे देवलोके ज० वीस पक्षे, उ० एकवीस पक्षे. बारमे देवलोके ज० एकवीस पक्षे. उ० बावीस पक्षे. पहेली त्रीकमां ज० बावीस पक्षे, उ० पचीस पक्षे, बीजी त्रीकमां ज० पचीस पक्षे, उ० अठावीस पक्षे. त्रीजी त्रीकमां ज० अठावीस पक्षे, उ० एकत्रीस पक्षे. चार अनुत्तर विमानमां ज० एकत्रीस पक्ष, उ० तेत्रीस पक्षे. सर्वार्थ सिद्धमां ज० अने उ० तेत्रीस पक्षे. एम तेत्रीस पखवाडीये श्वास उंचो ले अने तेत्रीस पखवाडीए श्वास नीचो मुके.

॥ इति श्री श्वासोश्वासनो थोकडो संपूर्ण. ॥

ज० अंतर मुहूर्त, उ० पुर्व कोडीना उपजे. तेउ, वाउ, त्रण वीगलेंद्रि, असंज्ञी तीर्यंच, अने संज्ञी मनुष्यमां. मनुष्य अने तीर्यंचमां ज० अंतर मुहूर्त उ० पूर्व कोडीना उपजे. संज्ञी मनुष्य अने संज्ञी तीर्यंचमां, चार देव आवीने उपजे. मनुष्यमां नारकी ज० दस हजार वरस, उ० बावीस सागरनी स्थितिना अने देवतामां आवीने उपजे तो ज० दस हजार वरस, उ० तेत्रीस सागरनी स्थितिना आवीने उपजे० हवे तीर्यंचमां नारकी ज० दस हजार वरस, उ० तेत्रीस सागरनी स्थितिना अने देवता ज० दस हजार वरस, उ० अढार सागरनी स्थितिना आवीने उपजे. हवे मनुष्य अने तीर्यंचमां मनुष्य अने तीर्यंच आवे तो ज० अंतर मुहूर्त, उ० पुर्व कोडीना आउखानी स्थितिना आवीने उपजे.

॥ इति श्री भविद्रव्यदेवनो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री चौद स्वप्ननो थोकडो. ॥

मोटे जवाना चौद स्वप्न कहे छे.

१. पहेले स्वप्ने हाथी, घोडाने पलाण करतो थको जागे तो तेज भवे मोक्षे जाय.

२. बीजे स्वप्ने लवण समुद्रने दोरी नांखतो थको जागे तो तेज भवे मोक्षे जाय.

३. त्रीजे स्वप्ने पर्व पश्चिम दोगं छेदतो थको जागे तो तेज भवे मोक्षे जाय.
४. चोथे स्वप्ने पांचे रंगनु सुतर उकेलतो थको जागे तो तेज भवे मोक्षे जाय.
५. पांचमे स्वप्ने कनक तथा सोनाना ढगला उपर चढतो थको जागे तो त्रीजे भवे मोक्षे जाय.
६. छट्ठे स्वप्ने हीरा, मोती, माणेक, झवेरातना ढगला उपर चढतो [illegible] मोक्षे जाय.
७. सातमे स्वप्ने उकरडो उखेडतो थको जागे तो त्रीजे भवे मोक्षे ज
८. आठमे स्वप्ने घी अने मधनो घडो माथे उपाडतो थको जागे तो तेज भवे मोक्षे जाय.
९. नवमे स्वप्ने मदीरानो घडो ढाळतो तथा फोडतो थको जागे तो त्रीजे भवे मोक्षे जाय.
१०. दशमे स्वप्ने पद्म सरोवर फूले करी छवाएलु तेमां प्रवेश करतो थको जागे तो तेज भवे मोक्षे जाय.
११. अगीआरमे स्वप्ने वासनी जड मूळथी उखाडतो थको जागे तो तेज भवे मोक्षे जाय.
१२. बारमे स्वप्ने भुजाए करी लवण समुद्र तरतो थको जागे तो तेज भवे मोक्षे जाय.
१३. तेरमे स्वप्ने भवनपतिना रत्नना भवनमां प्रवेश करतो थको जागे तो तेज भवे मोक्षे जाय.
१४. चौदमे स्वप्ने रत्नना विमानमां प्रवेश करतो थको जागे तो तेज भवे मोक्षे जाय.

॥ इति श्री चौद स्वप्ननो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री अवधि पदनो थोकडो. ॥

श्री पन्नवणाजी सूत्र पद तेत्रीसमें अवधी पदनो थोकडो चाल्यो तेमां प्रथम दश द्वार छे तेनां नाम कहे छे:–
भेद द्वार १, विषय द्वार २, संठाण द्वार, ३, अभ्यंतर अने बाह्य द्वार ४, देश थकी अने सर्व थकी ५,
अणुगामी ६, हायमान अने वर्द्धमान ७, अवट्ठीया ८, पडवाइ ९, अपडवाइ १० हवे तेनो विस्तार कहे छे:–
१. पहेलो भेदद्वार तेमां नारकी अने देवता भव मध्ये देखे एटले उपजती वखते साथे आविज्ञान
होय छे. तिर्यंच अने मनुष्य क्षयोपशम प्रमाणे देखे.

२. बीजो विषयद्वार एटले पहेली नरकना नारकी जघन्य साडा त्रण गाउ देखे, उत्कृष्ट चार गाउ देखे.
बीजी नरकना नारकी जघन्य त्रण गाउ, उत्कृष्ट चार गाउ देखे. त्रीजी नरकना नारकी ज० अढी गाउ,
उ० त्रण गाउ देखे. चोथी नरकना नारकी ज० बे गाउ, उ० अढी गाउ देखे. पांचमीना ज० दोढ गाउ, उ०
बे गाउ देखे. छट्ठीना ज० एक गाउ, उ० दोढ गाउ देखे. सातमीना ज० अर्ध गाउ, उ० एक गाउ देखे.
भवनपति ज० पचीस जोजन सुधी देखे, उ० त्रण प्रकारनुं देखे–उंचुं पहेला बीजा देवलोक सुधी, नीचुं
त्रीजी नरकना तळा सुधी, अने त्रीछुं पन्दना आरखानाळा संख्यातादिप समुद्र देखे, अने सागरना आउखा-

ग्रैवेयकना देवना फूलनी चंगेरीना आकारे देखे. अनुत्तर विमानना देवना कुंवारी कन्याना कंचुआने आकारे देखे.

४. चोथो अभ्यंतर अने बाह्य द्वार कहे छे—नारकी, देवना अभ्यंतर देखे, तिर्यंच बाह्य देखे, मनुष्य अभ्यंतर अने बाह्य देखे, कारण के तीर्थंकर देवने अवधिज्ञान साथेज होय छे.

५. पांचमो देश अने सर्व थकी द्वार कहे छे—नारकी, तिर्यंच, अने देवना, देश थकी अने सर्व थकी देखे.

६. छठ्ठो अणुगामी अने अणाणुगामी द्वार कहे छे—नारकी देवताने अणुगामी कहेतां साथे जनारुं अवधिज्ञान होय. अने तिर्यंचने अणुगामी अने अणाणुगामी बन्ने होय.

७-८. सातमो हायमान—वर्द्धमान अने आठमो अवठीया द्वार साथे कहे छे—नारकीदेवताने अवठीया कहेतां होय तेटलुं अवधिज्ञान रहे. मनुष्य अने तिर्यंचने हायमान—वर्द्धमान, अने अवठीया ए त्रणे प्रकारनुं होय.

९-१०. नवमो पडीवाइ अने दशमो अपडीवाइ बे द्वार साथे कहे छे—नारकी अने देवताने अपडीवाई अवधिज्ञान होय, मनुष्य अने तिर्यंचने पडीवाई अने अपडीवाई बन्ने जाणवां.

॥ इति श्री अवधि पदनो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री आराधिक-विराधिकनो थोकडो. ॥

श्री भगवतीजी सूत्र शतक पहेले, उद्देशे बीजे आराधिक विराधिकना चौद बोल चाल्या ते कहे छेः—

१. असंजती भव्य द्रव्य देव जघन्य भवनपति, उत्कृष्टा नव ग्रैवेक सुधी जाय.

२. आराधिक साधु ज० पहेला देवलोक सुधी, उ० सर्वार्थसिद्ध विमान सुधी जाय.

३. विराधिक साधु ज० भवनपति, उ० पहेला देवलोक सुधी जाय.

४. आराधिक श्रावक ज० पहेला देवलोक सुधी, उ० बारमां देवलोक सुधी जाय.

५. विराधिक श्रावक ज० भवनपति, उ० ज्योतिषि सुधी जाय.

६. असंजति तिर्यंच ज० भवनपति, उ० वाणव्यंतर सुधी जाय.

७. तापसना मतवाला ज० भवनपति, उ० ज्योतिषि थाय.

८. कंदर्पीआ साधु ज० भवनपति, उ० पहेला देवलोक सुधी जाय.

९. अंबड संन्यासीना मतवाला ज० भवनपति, उ० पांचमा देवलोक सुधी जाय.

१०. जमालीना मतवाला ज० भवनपति, उ० छट्टा देवलोक सुधी जाय.

११. संज्ञी तिर्यंच ज० भवनपति, उ० आठमा देवलोक सुधी जाय.
१२. सांसाळाना मनवाळा ज० भवनपति, उ० बारमा देवलोक सुधी जाय.
१३. दर्शन विराधिक स्वलींगी साधु ज० भवनपति, उ० नव ग्रैवेक सुधी जाय.
१४. आजीवकामतीं ज० भवनपति, उ० बारमा देवलोक सुधी जाय.

॥ इति श्री आराधिक विराधिकनो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री पांच समकितना स्वरुपनो थोकडो ॥

पांच समकितना नाम.—१. शास्वादान सम्यक्त्व, २. उपशम सम्यक्त्व, ३. वेदक सम्यक्त्व, ४. क्षयोपशम सम्यक्त्व, ५. क्षायक सम्यक्त्व.

ए पांचे सम्यक्त्वनी स्थिति कहे छे—शास्वादान सम्यक्त्वनी स्थिति जघन्य एक समयनी, उत्कृष्टी ६ आवलिकानी. १, उपशम सम्यक्त्वनी स्थिति जघन्य उत्कृष्ट अंतर्मुहूर्तनी २, वेदक सम्यक्त्वनी स्थिति जघन्य उत्कृष्ट एक समयनी ३, क्षयोपशम सम्यक्त्वनी स्थिति जघन्य एक समयनी, उत्कृष्टी ६६ सागर

क्षय वेदक सम्यक्त्व कहीए. साते प्रकृति क्षय करे तेने क्षायक सम्यक्त्व कहीए.

हवे नव प्रकारनुं सम्यक्त्व कहे छे–१. द्रव्य सम्यक्त्व, २. भाव सम्यक्त्व, ३. निश्चय सम्यक्त्व, ४. वहेवार सम्यक्त्व, ५. निःसर्ग सम्यक्त्व, ६. उपदेश सम्यक्त्व, ७. कारक सम्यक्त्व, ८. रुचक सम्यक्त्व, ९. दीपक सम्यक्त्व.

१. द्रव्य सम्यक्त्व केने कहीए–तीर्थंकर जीन वचन सत्य सरदहे पण परमार्थ जाणे नहि, भेदानुंभेद जाणे नहि, अने गुरुनुं दीधुं सम्यक्त्व ग्रही राखे तेने.

२. भाव सम्यक्त्व केने कहीए–भाव सम्यक्त्वनो धणी परमार्थ जाणे, भेदानुं भेद जाणे, ते उपर आरिसानुं दृष्टांत–जेम, आरिसामां जेवुं स्वरूप छे तेवुं देखे तेने.

३. निश्चय सम्यक्त्व केने कहीए–ज्ञान, दर्शन, चारित्रने विषे शुभ भावे प्रवर्ते तेने.

४. व्यवहार सम्यक्त्व केने कहीए–लक्षणे करी जाणे, साधुनी समाचारीमां प्रवर्ते तथा श्रावकव्रत पाळे, सामायिक, पोषध, प्रतिक्रमण करे, त्याग पच्चखाण पण करे तेने.

५. निःसर्ग सम्यक्त्व केने कहीए–जे गुरुना उपदेश विना जैन धर्म सत्य सरदहे, जातिस्मरण ज्ञाने करी जाणे–मृगापुत्रनी पेठे, तेने.

क्षय वेदक सम्यक्त्व कहीए. साते प्रकृति क्षय करे तेने क्षायक सम्यक्त्व कहीए.

हवे नव प्रकारनुं सम्यक्त्व कहे छे–१. द्रव्य सम्यक्त्व, २. भाव सम्यक्त्व, ३. निश्चय सम्यक्त्व, ४. व्यवहार सम्यक्त्व, ५. निःसर्ग सम्यक्त्व, ६. उपदेश सम्यक्त्व, ७. कारक सम्यक्त्व, ८. रुचक सम्यक्त्व, ९. दीपक सम्यक्त्व.

१. द्रव्य सम्यक्त्व केने कहीए–तीर्थंकर जैन वचन सत्य सद्दहे पण परमार्थ जाणे नहि, भेदानुंभेद जाणे नहि, अने गुरुनुं दीधुं सम्यक्त्व ग्रही राखे तेने.

२. भाव सम्यक्त्व केने कहीए–भाव सम्यक्त्वनो धणी परमार्थ जाणे, भेदानुं भेद जाणे, ते उपर आरिसानुं दृष्टांत–जेम, आरिसामां जेवुं स्वरूप छे तेवुं देखे तेने.

३. निश्चय सम्यक्त्व केने कहीए–ज्ञान, दर्शन, चारित्रने विषे शुभ भावे प्रवर्ते तेने.

४. व्यवहार सम्यक्त्व केने कहीए–लक्षणे करी जाणे, साधुनी समाचारीमां प्रवर्ते तथा श्रावकव्रत पाळे, सामायिक, पौषध, प्रतिक्रमण करे, त्याग पच्चखाण पण करे तेने.

५. निःसर्ग सम्यक्त्व केने कहीए–जे गुरुना उपदेश विना जैन धर्म सत्य सद्दहे, जातिस्मरण ज्ञाने करी जाणे–मृगापुत्रनी पेठे, तेने.

सम्यक्त्वनां पंच लक्षण—१. सम, २. संवेग, ३. निर्वेद, ४. अनुकंपा, ५. आसता,—एवं २५.

सम्यक्त्वनां ८ भावना—१. सूत्र सिद्धांतनो जाण होय तो जिन मार्ग दीपावे, २. धर्मकथानो कहेनार होय तो जिन मार्ग दीपावे, ३. न्यायनो जाण होय तो जिन मार्ग दीपावे, ४. अवसरनो जाण होय तो जिन मार्ग दीपावे, ५. तपस्वी होय तो जिन मार्ग दीपावे, ६. विद्वान होय तो जिनमार्ग दीपावे, ७. सिद्ध वचनी होय तो जिन मार्ग दीपावे ८. कवि होय तो जिन मार्ग दिपावे—एवं ३३.

सम्यक्त्वनां ५ आभरण—१. धर्मने विषे चतुर होय. २. चतुर्विध संघनी सेवा करे, ३. गुणवंतनी भक्ति करे. ४. धर्मने विषे स्थिर चित्त राखे, ५ अन्य मतिने हेतु दृष्टांते करी समजाववा समर्थ होय—एवं ३८.

सम्यक्त्वनां ५ लक्षण—१. गुरु दुःखमां समता राखे, २. वैराग्यवान होय, ३. दिन दिन प्रत्ये आरंभथी निवर्ते, ४. अनुकंपावंत होय, ५. जिन धर्म उपर विश्वासवंत होय—एवं ४३.

सम्यक्त्वना ६ दोष—१. परपाखंडीने वंदना करे नहि, २. पर पाखंडी साथे वारंवार बोले नहि, ३. पर पाखंडीनो घणो परिचय करे नहि, ४. परपाखंडीने मोक्षनो कारण जाणी दान दे नहि,(अनुकंपानो आगार), ५. परपाखंडीनी साथे घणो वाद करे नहि, ६. पर पाखंडीए बोलाव्या विना बोले नहि—एवं ४९.

सम्यक्त्वना छ प्रकारे आगार—१. राजानो आगार, २. न्यातनो आगार, ३. जोरावरनो आगार. ४.

॥ अथ श्री पुद्गल परावर्तननो थोकडो. ॥

श्री भगवतीजी सूत्र, शतक बारमे, उद्देशे चोथे पुद्गल परावर्तननो थोकडो चाल्यो ते कहे छे–

गाथा - नाम १, गुण २, संख्या ३, निवर्तण ४, काल ५, कालो बहु ६, काळ अप्पा बहु ७, पुग्गल मझे पुग्गल ८, पुग्गल करणो अप्पा बहु ९, ए नव द्वारनी गाथा कही, हवे विस्तार कहे छे–

पहेलो नाम द्वार कहे छे—पुद्गल परावर्तनना सात नाम छे–१. उदारिक पुद्गल परावर्तन, २. वैक्रेय पुद्गल परावर्तन, ३. तेजस पुद्गल परावर्तन, ४. कार्मण पुद्गल परावर्तन, ५. मन पुद्गल परावर्तन, ६. वचन पुद्गल परावर्तन, ७. श्वासोश्वास पुद्गल परावर्तन ए सात.

बीजो गुण द्वार कहे छे—लोकने विषे जेटलां पुद्गल छे, ते सर्वे उदारिक पुद्गलपणे लेई लेईने मुके ते वारे एक उदारिक पुद्गल परावर्तन थाय, एम जावत् श्वासोश्वास पुद्गल परावर्तन लगी कहेवुं.

हवे पर्यायना अनुसारे विशेष विवरो कहे छे—पुद्गल परावर्तन बे प्रकारे कह्यां छे–ते सूक्ष्म पुद्गल परावर्तन १, अने बादर पुद्गल परावर्तन २. ते बेहु प्रत्येक प्रत्येक चार चार प्रकारे कह्यां छे–ते द्रव्यथी १, क्षेत्रथी २, काळथी ३, भावथी ४, ए चार प्रकारे कह्यां. हवे सुक्ष्म पुद्गल परावर्तन द्रव्यथी १, क्षेत्रथी २,

एम आखो काळ चक्र फरसे, समय समय ग्गतो लगतो मरे, तेने सुक्ष्म पुद्गल प० काल थकी कहीये. बादर
पुद्गल परावर्तन काळ थकी तेने कहीये के, जे काळ चक्रने पहेले समे मरे ते लेखे गणीए तेथी बीजो काल
चक्र तेहनो बीजो समय तथा पांचमो, छट्ठो, सातमो, आठमो, नवमो, दशमो, अगीयारमो, एम अनुक्रमे करी
काळ चक्रना जेटला समय होय तेटला समय मरण करी फरसे तथा अनेरे काळ चक्रे मरे तेने बादर पुद्गल परा-
वर्तन काल थकी कहीये. सूक्ष्म पुद्गल परावर्तन भाव थकी तेने कहीये के जे ग्गने लगतो परिणामे मरे ते
एकथी बे, त्रण, चार, पांच, छ, सात, आठ, नव, दस, एम असंख्याता परिणामे मरे ते लेखे गणीये, अने
अनानुपुर्वीए मरे ते लेखे न गणीए एम असंख्याता परिणामे करी आखो लोक पुरो फरसे तेने सुक्ष्म पुद्गल
परावर्तन भाव थकी कहीये. बादर पुद्गल परावर्तन भाव थकी तेने कहीये के, जे जीवना असंख्याता परिणाम
छे, ते परिणामे करी मरे, आपापाळा थइने असंख्याता पुरा करे ते केम, क्यारे प्रथम परिणामे त्रीजे, पांचमे,
सातमे, एम सघळा परिणाम पुरा करे तेने बादर पुद्गल परावर्तन भाव थकी कहीये. एम सुक्ष्म पुद्गल परा-
वर्तन तथा बादर पुद्गल परावर्तन द्रव्यथी १, क्षेत्रथी २, काळथी ३, भावथी ४, ए चार प्रकारे समजवानी
विगत कही. एम साते पुद्गल परावर्तन चार चार प्रकारे जाणवा. इति बीजो गुण द्वार.

त्रीजो संख्या द्वार तेना त्रण भेद--ते एक तो सर्व जीवे पुद्गल परावर्तन केटला कीधा तेनी संख्या ?,

चोथो स्थानक द्वार कहे छे–ते स्थानक द्वारना त्रण भेद–१. एक वचने एक जीवे नारकी आदि ने चोवीस दंडकने विषे जे जे स्थानकमां वर्त्तेतां जे जे पुद्गल परावर्त्तन कीधा नथी अथवा ते ते कीधां अने जे जे करशे अथवा नहीं करे तेनी विगत. २. बीजे भेदे बहुवचने सर्व जीवे नारकी आदि चोवीस दंडकने विषे जे जे स्थानकमां वर्त्ततां जे जे पुद्गल परावर्त्तन कीधां नथी अथवा जे जे कीधां तेनी विगत. ३. त्रीजे भेदे सर्व जीवे जे जे दंडकने विषे वर्त्तता जे जे पुद्गल परावर्त्तन कीधां तेनी विगत. ए त्रण भेद छे ते मध्ये पहेलो भेद कहे छे–एक वचने एक नारकीना जीवे नारकीपणे पूर्वे उदारिक पुद्गल परावर्त्तन कीधां नथी अने आगमीय काळे पण करशे नहीं. एक नारकीना जीवे नारकीपणे पूर्वे वैक्रय पुद्गल परावर्त्तन अनन्ता कीधा. अने आगमीय काळे कोइ करशे, कोइ नहीं करे. जे करशे ते जघन्य एक, बे, त्रण, उत्कृष्टा अनन्ता करशे. एम यावत् श्वासोश्वास पुद्गल परावर्त्तन लगी कहेवुं. एक वचने एक नारकीना जीवे पूर्वे असुरकुमारपणे. यावत् थणीय कुमारपणे, पृथ्व्यादिकपणे. यावत् चोवीसमा वैमानिक देवतामां दंडकपणे, जे जे दंडकने विषे जे जे पुद्गल परावर्त्तन होय नहीं तेनी ना कहेवी. अने जे जे दंडकने विषे जे जे पुद्गल परावर्त्तन होय तेनी हा कहेवी. एम नारकीनो दंडक माथे पुद्गल परावर्त्तन आठ चोवीस दंडकने विषे उतारतां चोवीश भत्ता अड-सठसो. एम १६८ प्रश्न थाय. एम जेम नारकीनुं कर्युं तेम शेष थाकता तेवीस दंडकनुं चोवीस दंडक माथे मान

एवं अगीआर; वाउकाय १२, गर्भज तिर्यंच पंचेंद्रि १३, गर्भज मनुष्य १४, वाणव्यंतर १५, ज्योतिषि १६, वैमानिक १७, ए सत्तर दंडकने विषे सर्व जीवे तेजस पुद्गल परावर्तन १, कार्मण पुद्गल परावर्तन २, ए बे पुद्गल परावर्तन चोवीस दंडकने विषे अनन्ति वार कीधा. ४, सर्व जीवे मन पुद्गल परावर्तन गांऊ दंडकपणे अनन्तिवार कीधां. ते मोळ मंडीना दंडक पर्याप्तापणे ५, सर्व जीवे वचन पुद्गल परावर्तन आगमीष दंडकने विषे अनन्ति वार कीधां. ते पांच एकेंद्रिना पांच दंडक वर्जीने शेष ओगणीस दंडकने विषे ६, सर्व जीवे श्वासोश्वास पुद्गल चोवीस दंडकने विषे अनन्ति वार कीधां. ७, ए स्थानक द्वारना बीजा भेदना एकसो ने बत्रीस प्रश्न थयां. ए स्थानक द्वारनो बीजो भेद कह्यो. एम स्थानक द्वारना त्रणे भेदना मळीने ८१२८ आठ हजार एकसो अठ्ठावीस प्रश्न थाय. इति चोथो स्थानक द्वार संपूर्ण.

पांचमो काळद्वार कहे छे–अनन्ता काळचक्र मंडळ जाय त्यारे एक उदारिक पुद्गल परावर्तन थाय १. एम जावत् अनन्ता काळचक्र मंडळ जाय त्यारे एक श्वासोश्वास पुद्गल परावर्तन थाय. ७. इति. काळ द्वार.

काळनी ओपमानो छठ्ठो द्वार कहे छे–अनन्ता सुक्ष्म परमाणुए एक व्यवहार परमाणुओ थाय. १, अनन्ता व्यवहार परमाणुए एक उसन सनीओ थाय. उसन सनीओ ते ज्योतिषिनी उपर अने पहेला बीजा देवलोकनी हेठे उसन शनी रज होय ते. २, अनन्ता उसन सनीए एक सन्हा सन्हीओ थाय, ते ज्योतिषिनी हेठळ रज

कथा ते एक, बे, त्रण दिवसना जन्मेला बाळक होय तेना वाळाग्र लीए ने एक एक वाळाग्रना असंख्याता खंड कल्पना करीए, करीने तेवा कटकाए ठेठ तळाथी ते उपर सुधी घाटो ठांसी ठांसीने भरीए ने उपर थइ चक्रवर्ति आदिकनुं कटक चाल्युं जाय तो पण ते वाळाग्र खंड जरा थोडा पण वेरे नहि अथवा ने उपर मोटी गंगा नदीनो प्रवाह वहे तो पण ते पाल्यामां जळ उतरे नहीं, अग्निए बाळ्यो पण बळे नहि, एवो मजबुत ठांसीने भर्यो होय ते पाल्यामांथी सो सो वरसे एक एक वाळाग्रनो खंड काढीए. हवे एक वरस केने कहीए ते कहे छे–असंख्याता समय जाय त्यारे एक आवलीका थाय, एवी असंख्याती आवलीका जाय त्यारे एक श्वासोश्वास थाय, सात श्वासोश्वासे एक थोव थाय, सात थोवे एक लव थाय, सीत्तोतेर लवे एक मुहूर्त थाय. एटले अढारसेंने छाशी श्वासोश्वासे एक घडी थाय. त्रण हजार सातसें तोंतेर श्वासोश्वासे बे घडी थाय. एटले एक मुहूर्त थइ. त्रीस मुहूर्ते एक अहोरात्री थाय, पंदर अहोरात्रीए एक पक्ष थाय, बे पक्षे एक मास थाय, १२ मासे एक वर्ष थाय, एवां १०० मो वर्षे एक एक वाळनो खंड काढे, एम काढतां काढतां ज्यांथी काढवानी गणत्री करवा मांडी होय त्यांथी ते एक पाल्यो खाली थाय त्यां सुधीमां जेटलो काळ जाय, तेने एक पल्योपम कहीए. एवां १० क्रोडाक्रोडी पल्योपम जाय त्यारे एक सागरोपम थाय, एवां १० क्रोडाक्रोडी सागरोपम जाय त्यारे एक उत्सर्पिणी काळ थाय. एवां १० क्रोडाक्रोड सागरोपम जाय त्यारे एक अवसर्पिणी काळ

कया ते एक, बे, त्रण दिवसना जन्मेला बाळक होय तेना वाळाग्र लीए ते एक एक वाळाग्रना असंख्याता खंड कटका करीए, करीने तेना कटकाए हेठ तळाथी ते उपर सुधी धादो ठांसी ठांसीने भरीए ते उपर थइ चक्रवर्ति आदिकनुं कटक चाल्युं जाय तो पण ते वाळाग्र खंड जरा थोडा पण वेरे नहि अथवा ते उपर मोटी गंगा नदीनो प्रवाह वहे तो पण ते पाल्यामां जळ उतरे नहीं, अग्नि बाळ्यो पण बळे नहि, एवो मजबुत ठांसीने भर्यो होय ते पाल्यामांथी सो सो वरसे एक एक वाळाग्रनो खंड काढीए. हवे एक वरस केने कहीए ते कहे छे–असंख्याता समय जाय त्यारे एक आवलीका थाय, एवी असंख्याती आवलीका जाय त्यारे एक श्वासोश्वास थाय, सात श्वासोश्वासे एक थोव थाय, सात थोवे एक लव थाय, सीतोतेर लवे एक मुहूर्त थाय. एटले अढारसेंने छाशी श्वासोश्वासे एक घडी थाय. त्रण हजार सातसें तोंतेर श्वासोश्वासे बे घडी थाय. एटले एक मुहूर्त थइ. त्रीस मुहूर्ते एक अहोरात्री थाय, पंदर अहोरात्रीए एक पक्ष थाय, बे पक्षे एक मास थाय, १२ मासे एक वर्ष थाय, एवां १०० सो वर्षे एक एक वाळनो खंड काढे, एम काढतां काढतां ज्यांथी काढवानी गणत्री करवा मांडी होय त्यांथी ते एक पाल्यो खाली थाय त्यां सुधीमां जेटलो काळ जाय, तेने एक पल्योपम कहीए. एवा १० क्रोडाक्रोडी पल्योपम जाय त्यारे एक सागरोपम थाय, एवां १० क्रोडाक्रोडी सागरोपम जाय त्यारे एक उत्सर्पिणी काळ थाय. एवां १० क्रोडाक्रोड सागरोपम जाय त्यारे एक अवसर्पिणी काळ

नाय. ५. एक समय वृद्धि स्थानक नाहे अनन्त एक वृद्धि स्थानक थी जाय. ६. [illegible]
स्थानकमांहि अनन्ता समय वृद्धि स्थानक थी जाय. ७. इति [illegible].

वृद्धि स्थानक [illegible] वधे ते कहे छे, [illegible] १. [illegible] वृद्धि स्थानक [illegible]
[illegible] वृद्धि स्थानक [illegible] २. [illegible] वृद्धि [illegible] अधिक [illegible]. ३. [illegible] [illegible] वृद्धि स्थानक [illegible] अधिक [illegible]. ४. [illegible] अनन्त गुणाधिक [illegible] ५. [illegible] वृद्धि स्थानक [illegible] अधिक [illegible]. १
वृद्धि स्थानक [illegible] गुणा अधिक [illegible]. ६. [illegible] वृद्धि स्थानक [illegible] अधिक [illegible].

[illegible] वृद्धि स्थानक [illegible] [illegible] छे [illegible]
[illegible] ते [illegible] वृद्धि स्थानक [illegible]. [illegible]
[illegible] ते [illegible]

। इति [illegible] वृद्धि [illegible]. ॥

एक हजार जोजननो उंडो अने वेदीका जेवडो उंचो पछी एक लाख जोजन प्रमाणनां पाल्यो तळीआ थकी ते उपर सग सुधी सरसवना दाणा वडे ठांसी ठांसीने भर्यो होय पछी तेमांथी एकेको दाणो एकेक जंबूद्वीपे, समुद्रे मुकतां जाय, एम मुकतां मुकतां पाल्यो ठाल्यो थाय एटले ठेल्यो दाणो जेटला द्वीपे तथा समुद्रे मुक्यो होय तेटला सघळा द्वीप समुद्रनो एक मोटो पाल्यो कल्पीए. ते मोटो पाल्यो सरसवने दाणे ठांसीने तळाथी ते सग सुधी भर्यो होय तेहने प्रथम सल्लाका पाल्यो कहीए. तेवा मोटा पाल्या केटलाक लाख क्रोड क्रोडाक्रोड एकसोने चोगणुं आंकनी गणत्रिए सिस मेहल्लीका थाय, तेथी पण घणा असंख्याता पाल्या ते सघळा पाल्या तळाथी ते सग सुधी गाढा ठांसीने भर्या होय ते सघळा पालाना सरसवना दाणा एकठा करीए तेने उत्कृष्ट संख्यातु कहीए. ए उत्कृष्ट संख्यातानो एकज भेद जाणवो. ते उत्कृष्ट संख्यातामांथी एक सरसवनो दाणो काढी लइए, पछी शेष जेटला दाणा रहे ते सर्वे मध्यम संख्यातु जाणवूं. एटले त्रणथी मांडीने एटला सुधीने मध्यम असंख्यातु कहीए. मध्यम संख्याताना घणा क्रोडाक्रोडी भेद छे. २.

असंख्याताना नव भेद—ते जघन्य परित असंख्यातु १, मध्यम परित असंख्यातु २, अने उत्कृष्ट परित असंख्यातु ३, जघन्य जुत असंख्यातु ४, मध्यम जुत असंख्यातु ५, अने उत्कृष्ट जुत असंख्यातु ६, जघन्य असंख्यात असंख्यातु. ७, मध्यम असंख्यात असंख्यातु. ८, अने उत्कृष्ट असंख्यात असं-

तु. ९, ए नव.

प्रथम जघन्य परित्त असंख्यातु ते केहने कहीए ? पूर्वे जे त्रीजा उत्कृष्ट असंख्यातानुं मान कह्युं ते उपरांत एक दाणो अधिको गणीए तेने जघन्य परित्त असंख्यातु कहीए. ए जघन्य परित्त असंख्यातानो एकज भेद जाणवो. १.

बीजे मध्यम परित्त असंख्यातु ते केहने कहीए ? जघन्य परित्त असंख्यातामां एक दाणो उमेरीए त्यांथी ते त्रीजा उत्कृष्ट परित्त असंख्यातामां एक दाणो ओछो गणीए त्यां सुधी तेने मध्यम परित्त असंख्यातु कहीए. ए मध्यम परित्त असंख्याताना असंख्याता भेद जाणवा. २.

त्रीजुं उत्कृष्ट परित्त असंख्यातु ते केने कहीए ? जघन्य परित्त असंख्यातानो अभ्यास करीए ते अभ्यास करतां जेटला दाणा थाय तेमांथी एक दाणो ओछो करीए तेने उत्कृष्ट परित्त असंख्यातु कहीए. हवे ते अभ्यास करवानी आमना कहे छे. पहेले जघन्य परित्त असंख्याते जेटला दाणा छे तेटला दाणानी तेटली अनुक्रमे हार बांधीए, पछी ते माहोमांहि गुणाकार करीए तेने अभ्यास कहीए ते जेम असत्य कल्पनाए पांचनो अभ्यास करीए ते जेम पांचने पांच गुणा करता ३१२५ थाय. ते शी रीते थाय ? जेमके पांचने पांच गुणा करतां पचीस थाय. पचीसने पांच गुणा करतां एकसोने पचीस थाय, एकसो पचीसने पांच गुणा करतां

छसें पचीस थाय, छसें पचीसने पांच गुणा करतां त्रणहजार.एकसोने पचीस थाय. ए गणत्रीनो विशेष समजण पाडवाने अर्थे ए गुणाकार दर्शाव्यो छे. ए दृष्टांते पहेलां असंख्यातानो अभ्यास करीए ते करतां जेटला आंक दाणा थाय ते चोथो जघन्य जुत असंख्यातो थाय ते मांहेथी एक दाणो ओछो करीए एटले त्रीजो उतकृष्ट परित्त असंख्यातो थाय. त्रीजा असंख्यातानो एकज भेद छे.

बीजा उत्कृष्टा परित असंख्यातामांथी एक दाणो ओछो करीए ते वारे बीजो मध्यम परित असंख्यातो थाय बीजा मध्यम परित असंख्यताना असंख्याता भेद छे. ३.

चोथो जघन्य जुत असंख्यातो ते केने कहीए ? जे उतकृष्टा त्रीजा परित असंख्यातानो मान करतां अभ्यास केवाणो तेने जघन्य जुत असंख्यातु कहीए. तेनो एकज भेद छे, ए चोथे असंख्याते एक आवलिकाना समय जाणवा. ४.

पांचमो मध्यम जुत असंख्यातो ते केने कहीए ? चोथा जघन्य जुत असंख्यातामांथी एक दाणो अधिको अने छट्ठा असंख्यातायी एक दाणो ओछो होय त्यां सुधी जेटला दाणा थाय ते सर्वे मध्यम जुत असंख्यातु कहीए. तेना असंख्यात असंख्यात गुणा भेद जाणवा.

छट्ठो उत्कृष्ट जुत असंख्यातो ते केने कहीए ? सातमां जघन्य असंख्यातायी एक दाणो ओछो करीए

त्रीजुं मध्यम परीत अनन्तु ते केने कहीए ? पहेला अनन्तानो अभ्यास करीए तेमांथी बे बाद करीए त्यां सुधी त्रीजुं मध्यम परीत अनन्तु कहीए. एना अनन्ता भेद छे. २.

त्रीजुं उत्कृष्ट परीत अनन्तु ते केने कहीए ? पहेला अनन्ताना अभ्यासमांथी एक बाद करीए तेहने उत्कृष्ट अनन्तु कहीए. एनो एकज भेद छे. ३.

चोथुं जघन्य युक्त अनन्तु ते केने कहीए ? पहेला अनन्तानो पूरो संपूर्ण अभ्यास करीए त्यारे चोथुं जघन्य युक्त अनन्तु थाय. एनो एकज भेद छे. ४.

पांचमुं मध्यम युक्त अनन्तु ते केने कहीए ? चोथा अनन्तानो अभ्यास करीए तेमांथी बे बाद करीए तेने पांचमुं मध्यम युक्त अनन्तु कहीए. तेनो एकज भेद छे. ५.

छट्ठुं उत्कृष्ट युक्त अनन्तु ते केने कहीए ? चोथा अनन्ताना अभ्यासमांथी एक बाद करीए तेने छट्ठुं उत्कृष्ट युक्त अनन्तु कहीए तेनो एकज भेद छे. ६.

सातमुं जघन्य अनन्त अनन्तु ते चोथा अनन्तानो संपूर्ण अभ्यास करीए ते सातमुं जघन्य अनन्त अनन्तु कहीए. तेनो एकज भेद छे. ७.

... अनन्तु ते केने कहीए ? सातमा उपरांत एक दाणो अधिको ते आठमुं अनन्त अन-

॥ अथ श्री छकायना बोल. ॥

१. इंद्री थावरकाय, २. बंभी थावरकाय, ३. सपि थावरकाय, ४. सुमति थावरकाय, ५. पयावच थावरकाय, ६. जंगमकाय, ए छ कायनां नाम कह्यां. हवे गोत्र कहे छे—१. पृथ्वीकाय, २. अपकाय, ३. तेऊकाय, ४. वाउकाय, ५. वनस्पतिकाय, ६. त्रसकाय. पृथ्वीकायना बे भेद—सुक्ष्म अने बादर. सुक्ष्म ते आखा लोकमां भर्या छे, ते आपणी नजरे न आवे. ज्ञानी जाणे देखे, हवे बादरपृथ्वीकायना नाम कहे छे—१. माटी ने मीठानी जात, २. खडी ने खारानी जात, ३. कालमिंढ मरडीया पाहाणा ने सिल्लानी जात, ४. हिंगलो ने हडतालनी जात, ५. गेरु ने गोपीचंदननी जात, ६. रत्न परवालानी जात. मोल जातिना रत्न आदि लेईने तेतालीस जातनी पृथ्वीकाय छे, तेना एक कटकडामां असंख्याता जीव श्री भगवंते कह्या छे. जुवार तथा पीलु जेटली पृथ्वीकाय लइये—तेमांथी एकेको जीव निकलीने पारेवा जेवडी काया करे तो एक लाख जोजननो जंबुद्विप छे तेमां समाय नही. तेना कुल बार लाख क्रोड छे. तेनुं आउखुं जघन्य अंतर्मुहूर्ततुं, उत्कृष्टुं २२ हजार वर्षनुं. तेनी दया पालीये तो अनन्ता मोक्षना सुख पामीये. १. हवे अपकाय ते पाणी तेना

बे भेद–सुक्ष्म अने बादर. सुक्ष्म ते आखा लोकमां भर्या छे. ते आपणी नजरे न आवे. बादर पाणीना नाम कहे छे–पहेले बोले वरसाद ते करानां पाणी, २. आकाशे ते धूमरना पाणी, ३. कुवा नदी तलावना पाणी, ४. दरिया ते ग्रहणना पाणी, ५. खारा, खाटा पाणी, ६. मीठा मोळा पाणी. ए आदि लेइने घणी जातिना पाणी छे. तेना एक बिंदुमां असंख्याता जीव श्री भगवंते कह्या छे. तेमाथी एकेको जीव नीकळीने सरसवना दाणा जेवडी काया करे तो एक लाख जोजनना जंबुद्विपमां समाय नहीं. तेना कुल सात लाख क्रोड छे. तेनुं आउखुं जघन्य अंतमुहूर्तनुं. उत्कृष्टु सात हजार वर्षनु. तेनी दया पालीये तो अनंता मोक्षना सुख पामीये. २ हवे तेउकाय ते अग्नि तेना भेद–सुक्ष्म ने बादर. सुक्ष्म ते आखा लोकमां भर्या छे. ते आपणी नजरे न आवे. हवे बादर अग्निना नाम कहे छे–पहेले बोले चुला ने भठीनों अग्नि, २. धुमाडी तापणीनो अग्नि, ३. चकमक ने वीजळीनो अग्नि, ४. दीवा ने उमाडानो अग्नि, ५. लोढा धगधगता ने अरणीनो अग्नि, ६. ए आदि लेइने घणी जातिनो अग्नि छे. तेना एक तणखामा असंख्याता जीव श्री भगवंते कह्या छे, तेमांथी एकेको जीव नीकळीने खसखसना दाणा जेवडी काया करे तो जंबुद्विपमां समाय नहि. तेना कुल त्रण लाख क्रोड छे. तेनुं आउखुं जघन्य अंतर्मुहुर्तनुं, उत्कृष्टुं त्रण अहोरात्रिनुं, तेनी दया पालीये तो अनन्ता मोक्षना सुख पामीये, ३. हवे वाउकायना बे भेद–सुक्ष्म ने बादर. सुक्ष्म ते आखा लोकमां भर्या छे, ते आपणी नजरे न आवे. हवे

बादर वायुकायना नाम कहे छे-पहेले बोले उगमणो ने आथमणो वा, २. उत्तर ने दक्षिणनो वा, ३. ऊंचो नीचो ने तिरछो वा, ४. वंटोलियो ने मंडलियो वा, ५. गुंजवा ने सुधवा, ६. ए आदि लेइने घणी जातिनो वायरो छे. ते उघाडे मोढे बोल्ये, चामर नांखवे, सुपडे गोने, झाटकवे, फांकवे, छिद्रे, नाळीए वगाडवे, विंझणे विंझवे, हीचोळे हींचकवे, आदि लेइने घणी जातिना जीव करी हणाय छे. एकवार उघाडे मोढे बोल्ये असंख्याता जीव हणाय छे. तेमांथी एकेको जीव निकळीने वडना बीज जेवडी काया करे तो जंबुद्विपमां समाय नहि, तेना कुल सात लाख क्रोड छे. तेनुं आउखुं जघन्य अंतर्मुहूर्तनुं, उत्कृष्टुं त्रण हजार वर्षनुं, तेनी दया पाळीए तो अनन्ता मोक्षना सुख पामीए. ४. पांचमे बोले वनस्पतिकाय तेना बे भेद-सुक्ष्म अने बादर. सुक्ष्म ते चौद राजलोकमां भर्या छे ते आपणी नजरे न आवे. बादर वनस्पतिकायना बे भेद प्रत्येक अने साधारण. शरीर शरीर एकेको जीव होय तेने प्रत्येक कहीए. अनेक एक शरीरे अनन्ता जीव होय तेने साधारण कहीए. हवे प्रत्येकना नाम कहे छे-पहेले बोले वृक्ष ने वेलानी जात, २ बीजे गुच्छा ने गुल्मनी जात, ३ पाला, वाकडा पर्वगानी जात, ४ हादम मेल्हडी ने कन्दानी जात, ५ घास, कमडो, दाभडो ने तरणानी जात, ६ कुण, कमळ ने नागरवेलनी जात, ७ बोरडी केरडो ने कसेलानी जात, ८ जुवार, बाजरी, मग, मकाइनी जात, ९ नालेरना, सुरा, पापडी, वाल, कळथीनी जात. ए आदि लेइने घणी जातिनी प्रत्येक वनस्पति छे. तेमां भग-

याने त्रण प्रकारना जीव कह्या छे-संख्याता असंख्याता अने अनन्ता.तेनी दया पालीये तो अनन्ता मोक्षना सुख पामीए.तेनुं आउखुं जघन्य अंतर्मुहूर्तनुं.उत्कृष्टु दशहजार वर्षनुं.हवे साधारण वनस्पतिना नाम कहे छे-पहेले थोले नीलफूलने सेवालनी जात,२ गाजरने मूलानी जात, ३ डुंगलीने लसणनी जात,आदु ने गरमरनी जात, ५ रतालु पिंडालुनी जात, ६ कंटाली थोर खुरसाणी कुंवार सेलगनी जात, ७ मोथ लुणीनी जात, ८ उगता अंकुरा अने कुणी काकडीनी जात, ए आदि घणी जातिनी साधारण वनस्पति छे एक कंदमुलना फकडामां अनन्ता जीव छे. तेनुं आउखुं जघन्य, उत्कृष्टुं अंतर्मुहुर्तनुं. नेहुना कुल २८ लाख क्रोड छे. तेनी दया पालीये तो अनन्ता मोक्षना सुख पामीये. हवे त्रसकायना चार भेद-बेइंद्रिय, तेइंद्रिय, चौरेंद्रिय, पंचेंद्रिय. हवे बेइंद्रियना बे भेद-अपजाप्ता ने पजाप्ता. जेने काया, जीभ्या होय तेने बेइंद्रिय कहीये. तेना नाम-जलो, किडा-पोरा, करमीया,सरमिया,मामणमुंडा,अलसीया,लट,वाला, संख, छीप, कोडा आदि लइने घणी जातिना बेइंद्रिय जीव छे. तेना कुल सात लाख क्रोड छे. तेनुं आउखुं जघन्य अंतर्मुहुर्तनुं, उत्कृष्टु बार वर्षनुं. तेनी दया पालीये तो अनन्ता मोक्षना सुख पामीये. तेइंद्रियना बे भेद-अपजाप्ता, ने पजाप्ता. काया, मुख ने नासिका होय तेने तेइंद्रिय कहीये. तेना नाम-जु, लीख, चांचड, मांकड, कीडी, कंथुवा, माटला, धनेडा, जुवा, ईतडी, गींगोडा, गीमेल, गधैया, कानखजुरा, मंकोडा, ए आदि लइने घणी

जातिना तेइंद्रिय जीव छे. तेना कुल आठ लाख क्रोड छे. तेनुं आउखुं जघन्य अंतर्मुहुर्तनुं; उत्कृष्टुं ओगणपचास दिवसनुं. तेनी दया पाळीये तो अनन्ता मोक्षना सुख पामीये. हवे चौरिंद्रियना वे भेद-अपजाप्ता ने पजाप्ता. जेहने काया, मुख, नासिका अने आंख होय तेने चौरिंद्रिय जीव कहीये. तेना नाम-माखी, मछरा, डांस, मच्छर, भमरा, तीड, पतंग, करोळीया, कंसारी, वींछी, खडमांकडी, बगा, धूडीया, कूदा. ए आदि लेइने घणी जातिना चौइंद्रिय जीव छे. तेना कुल नवलाख क्रोड छे. तेनुं आउखुं जघन्य अंतर्मुहुर्तनुं, उत्कृष्टुं छ मासनुं. तेनी दया पाळीये तो अनन्ता मोक्षना सुख पामीये. हवे जेने काया, मुख, नासिका, आंख, कान, ए प्रमाणे होय तेने पंचेंद्रिय कहीये. तेना वे भेद-अपजाप्ता अने पजाप्ता. तेनी ४ जाति-नारकी, तिर्यंच, मनुष्य, देवता. तेमां १४ भेद-नारकीना; ४८ भेद तिर्यंचना, ३०३ भेद मनुष्यना, १९८ भेद देवताना. वळी तेमां देवताना चार भेद-भवनपति, वाणव्यंतर, जोतिषी, वैमानिक.मनुष्यना चार भेद-१५ कर्मभूमीना मनुष्य, ३० अकर्म भूमीना मनुष्य, ५६ अंतरद्विपाना मनुष्य, १४ स्थानकना समूर्छीम मनुष्य. हवे नारकी ने देवतानी स्थिति जघन्य दशहजार वर्षनी, उत्कृष्टी तेत्रीस सागरोपमनी. तिर्यंच ने मनुष्यनी स्थिति जघन्य अंतर्मुहुर्तनी, उत्कृष्टी त्रण पल्योपमनी. तेनी दया पाळीये तो अनन्ता मोक्षना सुख पामीये.

॥ इति श्री छकायना बोल समपूर्ण. ॥

कर्मपुद्गलना दल खीरनी परे, लोहपिंड अग्निनी परे, न्योलीभूत थइ बंधाय तेहने बंधतत्त्व कहीये. ८, सकल आत्माना प्रदेशथी सकल कर्मनुं छुटवुं, सकल बंधनुं मुकावनुं, सकल कार्यनी सिद्धि थाय, तेहने मोक्षतत्त्व कहिये. ९.. ए नव पदार्थनुं जाणपणुं तेहने तत्त्व कहिये. हवे जीवनो एक भेद छे, सकल जीवोनुं चेतन्य लक्षण एक छे माटे संग्रहनये करी, एक भेदे जीव कहिये तथा बे प्रकारे पण जीव कहीये, त्रस १, थावर २, तथा सिद्ध १ ने संसारी २, तथा त्रण भेदे जीव स्त्री वेद १, पुरुषवेद २, नपुंसकवेद ३ तथा भवसिद्धिया १. अभवसिद्धिया २, नोभवसिद्धिया नोअभवसिद्धिया ३. तथा च्यार भेदे जीव नारकी १, तिर्यंच २, मनुष्य ३, देवता ४ तथा चक्षुदर्शनी १, अचक्षुदर्शनी २, अवधि दर्शनी ३, केवलदर्शनी ४. तथा पांच प्रकारे जीव एकेंद्रिय १, बेइंद्रिय २, तेइंद्रिय ३, चउरिंद्रिय ४, पंचेंद्रिय ५ तथा सजोगी १, मनजोगी २, वचनजोगी ३, कायजोगी ४, अजोगी ५ तथा छ प्रकारे जीव पृथवीकाय १, अप्काय २, तेउकाय ३, वाउकाय ४, वनस्पतिकाय ५, त्रसकाय ६, तथा सकषायी १, क्रोध कषायी २, मान कषायी ३, माया कषायी ४, लोभ कषायी ५, अकषायी ६ तथा सात प्रकारे जीव नारकी १, तिर्यंच २, तिर्यंचणी ३, मनुष्य ४, मनुष्यणी ५, देवता ६, देवी ७, तथा आठ प्रकारे जीव सलेशी १, कृष्णलेशी २, नीललेशी ३, कापुतलेशी ४, तेजुलेशी ५, पद्मलेशी ६, शुक्ललेशी ७, अलेशी ८ तथा नव प्रकारे जीव

पृथवी १, अप २, तेउ ३, वाउ ४, वनस्पति ५, बेइंद्रिय ६, तेइंद्रिय ७, चउरिंद्रिय ८, पंचेंद्रिय ९, तथा दश भेदे जीव एकेंद्रिय १, बेइंद्रिय २, तेइंद्रिय ३, चउरिंद्रिय ४, पंचेंद्रिय ५ ए ५ ना अपजाप्ता ने पजाप्ता एवं १० तथा अग्यार भेदे जीव एकेंद्रिय १, बेइंद्रिय २, तेइंद्रिय ३, चउरिंद्रिय ४, नारकी ५, तिर्यंच ६, मनुष्य ७, भवनपति ८, वाणव्यंतर ९, ज्योतिषी १०, वैमानिक ११ तथा १२ भेदे जीव पृथवी १, अप २, तेउ ३, वाउ ४, वनस्पति ५, त्रसकाय ६ ए छना अपजाप्ता ने पजाप्ता एवं १२ तथा तेर भेदे जीव कृष्णलेशी १, निललेशी २, कापुतलेशी ३, तेजुलेशी ४, पद्मलेशी ५, शुक्ललेशी ६ ए छना अपजाप्ता ने पजाप्ता एवं १२ ने एक अलेशी १३. एवं १३ हवे जीवना १४ भेद कहे छे-सुक्ष्म एकेंद्रियनो अपजाप्तो १, ने पजाप्तो २, बादर एकेंद्रियनो अपजाप्तो ३, ने पजाप्तो ४, बेइंद्रियनो अपजाप्तो ५, ने पजाप्तो ६, तेइंद्रियनो अपजाप्तो ७ ने पजाप्तो ८, चउरिंद्रियनो अपजाप्तो ९, ने पजाप्तो १०, असंज्ञी पंचेंद्रियनो अपजाप्तो ११ ने पजाप्तो १२, संज्ञी पंचेंद्रियनो अपजाप्तो १३ ने पजाप्तो १४. हवे व्यवहार नये विस्तार करीने पांचसे त्रेसठ भेद जीवना कहे छे तेहमां त्रणसे ने त्रण भेद मनुष्यना, एकसोअठाणुं भेद देवताना, अडतालीस भेद तिर्यचना, चउद भेद नारकीना, ए ५६३ भेद जीवना. हवे तेहमां मनुष्यना ३०३ भेद कहे छे ते १५ कर्मभूमिना मनुष्य, ३० अकर्मभूमिना मनुष्य, ५६ अंतरद्विपना मनुष्य, एवं १०१,

क्षेत्रना गर्भज मनुष्यना अपजाप्ता ने पजाप्ता एवं २०२, ने एकसोने एक क्षेत्रना समूर्छिम मनुष्यना अपजाप्ता एवं ३०३ भेद मनुष्यना. हवे कर्मभूमि ते केहने कहिये-असी १, मसी २, कृषी ३ ए ३ प्रकारना व्यापारे करी जीवे तेहने कर्मभूमिनां मनुष्य कहिये. ने कर्मभूमिना क्षेत्र केटला छे. ५ भरत, ५ इरवत ने ५ महाविदेह, एवं १५. ते कर्मभूमि किहां छे एकलाख जोजननो जंबुद्विप छे तेहमां १ भरत, १ इरवत, १ महाविदेह ए ३ क्षेत्र कर्मभूमिनां जंबुद्विपमां छे. तेहने फरतो बे लाख जोजननो लवण समुद्र छे. तेहने फरतो चार लाख जोजननो धातकीखंडद्विप छे. तेहमां २ भरत, २ इरवत, २ महाविदेह छे. तेहने फरतो ८ लाख जोजननो कालोदधि समुद्र छे. तेहने फरतो ८ लाख जोजननो अर्द्धपुष्कर द्विप छे. तेहमां २ भरत, २ इरवत, २ महाविदेह छे. एवं १२ ने ३ पन्नर कर्मभूमिना मनुष्य कह्या. हवे ३० अकर्मभूमिना मनुष्य कहे छे. अकर्मभूमि ते केहने कहिये? ३ कर्मरहित, दश प्रकारना कल्पवृक्षे करीने जीवे तेहने अकर्मभूमिना मनुष्य कहिये. ते केटला छे–५ हेमवय, ५ हिरणवय, ५ हरिवास, ५ रमकवास, ५ देवकुरु, ५ उत्तरकुरु, एवं ३०. हवे जंबुद्विपमां १ हेमवय, १ हिरणवय, १ हरिवास, १ रमकवास, १ देवकुरु, १ उत्तरकुरु, एवं ६. क्षेत्र जंबुद्विपमां छे. धातकीखंडमां बे बे जाणवा. एवं १८. अर्द्धपुष्करद्विपमां बे बे जाणवा. एवं ३० अकर्मभूमिना मनुष्य कह्या. हवे छप्पन अंतरद्विपना मनुष्य कहे छे–जंबुद्विपना भरतक्षेत्रनी मर्यादानो करणहार चूल

१ पर्वत छे. ते पीळा सोनामय छे. ते सो जोजननो उंचो छे, सो गाउनो उंडो छे, एकहजार बावन जोजन ने बार कलानो पहोळो छे, चोविसहजार नवसेंबत्रिस जोजननो लांबो छे. तेहने पूर्व पश्चिमने छेहडे बबे डाढा निकळी छे. एकेकि डाढा चोराशीसें चोराशीसें जोजननी झाझेरी लांबी छे. ते एकेकि डाढा उपरे सात अंतरद्विपा छे. ते अंतरद्विपा किहां छे? जगतिना कोटथकी ३०० जोजन लवणसमुद्रमां जाइये तिवारे पहेलो अंतरद्विपो आवे ते ३०० जोजननो लांबो ने पहोळो छे. तिहांथी ४०० जोजन जाइये तिवारे विजो अंतरद्विपो आवे ते ४०० जोजननो लांबो ने पहोळो छे. तिहांथी ५०० जोजन जाइये तिवारे त्रिजो अंतरद्विपो आवे ते ५०० जोजननो लांबो ने पहोळो छे. तिहांथी छसें जोजन जाइये तिवारे चोथो अंतरद्विपो आवे ते ६०० जोजननो लांबो ने पहोळो छे. तिहांथी ७०० जोजन जाइये तिवारे पांचमो अंतरद्विपो आवे ते ७०० जोजननो लांबो ने पहोळो छे. तिहांथी ८०० जोजन जाइये तिवारे छट्टो अंतरद्विपो आवे ते ८०० जोजननो लांबो ने पहोळो छे. तिहांथी ९०० जोजन जाइये तिवारे सातमो अंतरद्विपो आवे ते ९०० जोजननो लांबो ने पहोळो छे. एवं सात चोकुं २८ अंतरद्विपा जाणवा. एमज एरवतनी मर्यादानो करणहार शिखरीनामा पर्वत छे. ते चुल हिमवंत सरिखो जाणवो. तिहां पण २८ अंतरद्विपा छे. अठाविस दु ५६ अंतरद्विपाना जाणवा. अंतरद्विपाना मनुष्य ते केहने कहिये? हेठे समुद्र छे, अने उपर अंतर डाढामा द्विपाना रहेनार छे, माटे

अंतरद्विपाना मनुष्य कहिये. हवे १०१ क्षेत्रना समुछिम मनुष्य १४ स्थानकमां उपजे छे,ते कहे छे. उच्चारसुवा ते वडिनितमां उपजे १, पासवणेसुवा ते लघुनितमां उपजे २, खेलेसुवा ते बलखामां उपजे ३, संघाणेसुवा ते लिटमां उपजे ५, वंतेसुवा ते वमनमां उपजे ५, पीतेसुवा ते निलापिला पीतमां उपजे ६, पुइएसुवा ते परुमां उपजे ७, सोणिएसुवा ते रुद्रिरमां उपजे ८, सुक्केसुवा ते वीर्यमां उपजे ९, सुक्कपोगल्लपरिसाडिएसुवा ते वीर्यादिकना पुद्गल सुकाणा ते फरी भीना थाय तेहमां उपजे १०, विगयजीव कलेवरेसुवा ते मनुष्यना कलेवरमां उपजे ११, इथ्थिपुरिस संजोगेसुवा ते स्त्रीपुरुषना संजोगमां उपजे १२, नगरनी धमणेसुवा ते नगरनी खालोमां उपजे १३, सव्वे सुचेव असुइठाणेसुवा ते सर्व मनुष्यसंबंधि अशुचि स्थानकोमां उपजे. १४. एवं १०१ क्षेत्रना समुछिम मनुष्य अपजात्ता एवं सर्व मली ३०३ भेद मनुष्यना कह्या. हवे देवताना १९८ भेद कहेछे–तेहमां दश भवनपतिना नाम–असुरकुमार १, नागकुमार २, सुवर्णकुमार ३, विज्जुकुमार ४, अग्निकुमार ५, द्विपकुमार ६, उदधिकुमार ७, दिशाकुमार ८, पवनकुमार ९, थणितकुमार १०, हवे १५ परमाधामिना नाम कहेछे–अंब १, अंबरिस २, शाम ३, सबल ४, रुद्र ५, वैरुद्र ६, काल ७, महाकाल ८, असिपत्र ९, धनुष्य १०, कुंभ ११, वालु १२, वेतरणी १३, खरस्वर १४, महाघोष १५. सोल वाणव्यंतरना नाम–पिशाच १, भूत २, जक्ष ३, राक्षस ४, किंनर ५,

किंपुरिस ६, महोरग ७, गंधर्व ८, आणपन्नी ९, पाणपन्नी १०, इसिवाइ ११, भूइवाइ १२, कंदिय १३, महाकंदिय १४, कोहंड १५, पयंगदेव १६, दश जंभकाना नाम—आणजंभका १, पाणजंभका २, लयणजंभका ३, शयणजंभका ४, वत्थजंभका ५, पुष्पजंभका ६, फलजंभका ७, बीय जंभका ८, विज्जुजंभका ९, अवियत्त जंभका १०, दश ज्योतिषीना नाम—चंद्रमा १, सूर्य २, ग्रह ३, नक्षत्र ४, तारा ५, ए पांच चल ते अढि द्विपमां छे ने ५ स्थिर ते अढि द्विप बाहिर छे, एवं १०, हवे ३ किल्विषिना नाम—त्रण पलिया १, त्रण सागरिया २, तेर सागरिया ३, नव लोकांतिकना नाम—सारस्वत १, आदित्य २, वन्हि ३, वरुण ४, गर्दतोया ५, तोषिया ६, अव्याबाधा ७, अगिच्चा ८, रिठा ९, बार देवलोकना नाम—सुधर्म १, इशान २, सनत्कुमार ३, माहेंद्र ४, ब्रह्मलोक ५, लंतक ६, महाशुक्र ७, सहस्रार ८, आणत ९, प्राणत १०, आरण ११, अच्चुय १२, नव ग्रैवेकना नाम—भद्द १, सुभद्द २, सुजाए ३, सुमाणसे ४, प्रियदंसणे ५, सुदंसने ६, आमोहे ७, सुपडिबद्ध ८, जसोधरे ९, पांच अनुत्तर विमानना नाम—विजय १, विजयंत २, जयंत ३, अपराजित ४, सर्वार्थसिद्ध ५, ए ९९ जातना देवना अपजाप्ता ने ९९ जातना पजाप्ता एवं १९८ भेद देवताना कह्या. हवे तिर्यचना ४८ भेद कहे छे—पृथवी १, पाणि २, तेउ ३, वाउ ४, ए ४ सुक्ष्म ने ४ बादर एवं ८ ना अपजाप्ता ने ८ ना पजाप्ता एवं १६, वनस्पतिनां ३ भेद—सुक्ष्म १, प्रत्येक २, ने साधारण ३, ए ३

ना अप्रजाप्ता ने ३ ना प्रजाप्ता एवं ६. एवं २२. एकेंद्रियना त्रण विकलेंद्रिय-बेइंद्रिय १, तेइंद्रिय २, चउरिंद्रिय ३, ए ३ ना अप्रजाप्ता ने ३ ना प्रजाप्ता ए ६ एवं २८. जलचर १, थलचर २, उरपर ३, भुजपर ४, खेचर ५, ए ५ समुर्छिम ने ५ गर्भज एवं १० ना अप्रजाप्ता ने १० ना प्रजाप्ता एवं २०. एवं ४८ भेद तिर्यंचना कह्या. हवे १४ भेद नारकिना कहेछे. सात नरकना नाम-घमा १, वंशा २, शिला ३, अंजणा ४, रिठा ५, मघा ६, माघवइ ७, हवे ७ ना गोत्र कहेछे-रत्नप्रभा १, शर्करप्रभा २, वालुप्रभा ३, पंकप्रभा ४, धुमप्रभा ५, तमप्रभा ६, तमतमाप्रभा ७. ए ७ ना अप्रजाप्ता ने ७ ना प्रजाप्ता एवं १४ भेद नारकिना कह्या. एवं सर्व मळीने ५६३ भेद जीवना जाणवा. इति जीवतत्त्वं समाप्तं. १.

हवे अजीवतत्त्वना १४ भेद कहेछे-धर्मास्तिकायनो स्कंध १, देश २, प्रदेश ३, अधर्मास्तिकायनो स्कंध ४, देश ५, प्रदेश ६, आकाशास्तिकायनो स्कंध ७, देश ८, प्रदेश ९, अद्धासमयकाल १०. ए १० भेद अरुपि अजीवना कह्या. हवे रुपि अजीवना ४ भेद कहेछे-पुद्गलास्तिकायनो स्कंध ११, देश १२, प्रदेस १३, परमाणुपुद्गल १४, एवं १४. हवे व्यवहार नये विस्तार करी ५६० भेद अजीवतत्त्वना कहेछे. तेहमां ३० भेद अरुपि अजीवना कहेछे. धर्मास्तिकाय द्रव्यथकी एक १, क्षेत्रथकी लोक प्रमाणे २, कालथकी अनादि अनंत ३, भावथकी अवर्ण, अगंधे, अरसे, अफासे, अमुर्ति ४, गुणथकी चलणसहाय ५,

हल्वो ४. टाढो ५, उन्हो ६, चोपड्यो ७, लुखो ८. एकेका स्पर्शमां त्रेविस त्रेविस भेद लाभे. ५ वर्ण, २ गंध, ५, रस, ५ संठाण, ६ स्पर्श. एवं २३ भेद लाभे. खरखरामां खरखरो ने सुंहाळो बे वर्जवा. एम वे बे स्पर्श वर्जवा. एवं २३ आठ १८४. एवं सर्व मळीने ५३० भेद रूपि अजीवना थया. एवं सर्व मळीने ५६० भेद अजीवना जाणवा. इति अजीवतत्वं समाप्तं २.

हवे नव भेदे पुण्य उपराजे ते कहे छे—अन्नपुन्ने १, पाणपुन्ने २, लयणपुन्ने ३, सयणपुन्ने ४, वथ्थपुन्ने ५, मनपुन्ने ६, वचनपुन्ने ७, कायपुन्ने ८, नमस्कार पुन्ने ९. ए ९ भेदे पुण्य उपराजे. तेहना शुभ फल ४२ भेदे भोगवे—शातावेदनिय १, उंच गोत्र २, मनुष्यगति ३, मनुष्यानुपूर्वी ४, देवतानी गति ५. देवानुपूर्वी ६, पंचेन्द्रियनी जाति ७, उदारिक शरिर ८, वैक्रेय शरिर ९, अहारक शरिर १०, तैजस शरिर ११, कार्मण शरिर १२, उदारिकना अंग उपांग १३, वैक्रेयना अंग उपांग १४, आहारकना अंग उपांग १५. वज्रऋषभनाराचसंघयण १६, समचउरससंठाण १७, शुभ वर्ण १८, शुभ गंध १९, शुभ रस २०, शुभ स्पर्श २१. अगुरु लघु नाम २२, पराघात नाम २३, उस्वास नाम २४, आताप नाम २५, उद्योत नाम २६, शुभ चालवानी गति २७, निर्माण नाम २८, त्रस नाम २९, बादर नाम ३०, पजाप्त नाम ३१, प्रत्येक नाम ३२, स्थिर नाम ३३, शुभ नाम ३४, सौभाग्य नाम ३५, सुस्वर नाम ३६, आदेय नाम

तृपानो परिसह २, टाढनो परिसह ३, तापनो परिसह ४, डांस–मच्छरनो परिसह ५, अचेलनो परिसह ६, अरतिनो परिसह ७, स्त्रीनो परिसह ८, चरियानो परिसह ९, वेसयानो परिसह १०, सेजानो परिसह ११, आक्रोश वचननो परिसह १२, वधनो परिसह १३, जाचनानो परिसह १४, अलाभनो परिसह १५, रोगनो परिसह १६, तृणस्पर्शनो परिसह १७, मेलनो परिसह १८, सत्कार पुरस्कारनो परिसह १९, प्रज्ञानो परिसह २०, अज्ञाननो परिसह २१, दंशण परिसह २२, ए २२ ने ८ पूर्वे कह्या ते एवं ३०, खंति ३१, मुत्ति ३२, अज्जवे ३३, मद्दवे ३४, लाघवे ३५, सच्चे ३६, संजमे ३७, तवे ३८, चियाग ३९, बंभचेरवासे ४०, ए १० प्रकारे जतिधर्म आराधवो ने १२ भावना भाववी तेहना नाम–अनित्यभावना १, अशरणभावना २, संसारभावना ३, एकत्वभावना ४, अन्यत्वभावना ५, अशुचिभावना ६, आश्रवभावना ७, संवरभावना ८, निर्जराभावना ९, लोकभावना १०, बोधभावना ११, धर्मभावना १२, ए ४० ने १२ बावन, सामायकचारित्र ५३, छेदोपस्थापनियचारित्र ५४, परिहारविशुद्ध ५५, सुक्ष्मसंपराय ५६, यथाख्यात ५७, ए ५७ भेद संवरतत्वना जाणवा. इति संवरतत्व समाप्तं. ६.

हवे निर्जराना १२ भेद कहे छे–अनशन १, उणोदरि २, वृत्तिसंक्षेप ३, रसपरित्याग ४, कायक्लेश ५, पडिसंलिणया ६, ए छ भेद बाह्यना कह्या. हवे छ भेद अभ्यंतरना कहे छे. प्रायश्चित ७, विनय ८,

यावच्च ९ सझाय १० ध्यान ११, काउसग्ग १२, एवं १२ भेद निर्जरातत्वना कथा. ७.

हवे बंधतत्वना ४ भेद कहे छे-प्रकृतिबंध १, स्थितिबंध २, अनुभागबंध ३, प्रदेशबंध ४. प्रकृतिबंध ते कर्मनो स्वभाव तथा परिणाम १, स्थितिबंध ते जे कर्मनी जेटली स्थिति छे तेटली २, अनुभागबंध ते रस तिव्र मंद रसादि कर्मनो ३, प्रदेशबंध ते कर्म पुद्गलना दल ४, ए ४. बंधनुं स्वरूप मोदकने दृष्टांते करी बतावे छे. जेम कोइ मोदक घणा प्रकारना द्रव्यने संजोगे निपनो. वायुने तथा पित्तने तथा श्लेष्मने जेणे स्वरूपे करी हणे तेने स्वभाव कहिये १. तथा तेज मोदक पक्ष, मास, बे मास, त्रण मास, चार मास सुधी ते रूपे करी रहे तेने स्थिति कहिये २, जेम वळी तेज मोदक कोइ कडवो होय, कोई तीव्र होय तेने रस कहिये ३, जेम वळी तेज मोदक कोइ अल्प दलने परिमाणे निपनो, कोइ वळी बहु दलने परिमाणे निपनो, एमज मोदकने विषे दलनुं परिमाण तेहने प्रदेशबंध कहिये ४, एणपरे कर्मनो बंध ४ प्रकारे जाणवो. इति बंधतत्वं समाप्तं ८.

हवे मोक्षतत्त्व ते १५ भेदे सिद्ध थाय ते कहे छे-तीर्थ सिद्धा १, अतीर्थसिद्धा २, तीर्थंकरसिद्धा ३, अतीर्थंकर सिद्धा ४, गृहस्थलिंग सिद्धा ५, अन्यलिंग सिद्धा ६, स्वलिंग सिद्धा ७, स्त्रीलिंग सिद्धा ८, पुरुष लिंग सिद्धा ९, नपुंसकलिंग सिद्धा १०, स्वयंबुद्ध सिद्धा ११, प्रत्येकबुद्ध सिद्धा १२, बुद्धबोहि सिद्धा १३, एक सिद्धा १४, अनेक सिद्धा १५, तथा ४ प्रकारे जीव मोक्ष जाय ते कहे छे-ज्ञाने करी १, दर्शने करी २,

चारित्रे करी ३, तपे करी ४, तथा ९ द्वार मोक्षना कहे छे–सत्पदप्ररूपणा ते मोक्षगति पूर्वे काले हती, हमणा पण छे, आगमिये काले हशे ते छति अस्ति छे पण आकाशना फूलनी परे नास्ति नथी १, द्रव्य प्रमाणे ते सिद्ध अनंता छे. अभव्य जीवथी अनंतगुणा अधिक छे. वनस्पति वर्जीने २३ दंडकथी सिद्धना जीव अनंतगुणा अधिक छे. २, क्षेत्रद्वार ते सिद्धशिला पिस्तालिस लाख जोजननी लांबी पहोळी छे, अने त्रिगुणी झाझेरी परिधि छे, अने उंचपणे ३३३ धनुष ने ३२ आंगुल प्रमाणे एटला क्षेत्रमां सिद्ध रह्या छे. ३, स्पर्शना द्वार ते सिद्ध क्षेत्रथी कांइक अधिकी सिद्धनी स्पर्शना छे. ४, कालद्वार ते एक सिद्ध आश्रि सादि अनंत, सर्व सिद्ध आश्रि अनादि अनंत ५, अंतर ते फरि सिद्धने संसारमां अवतरवुं नथी अने एक सिद्ध जिहां अनंता सिद्ध छे अने अनंता सिद्ध जिहां एक सिद्ध छे एटले सिद्ध सिद्धमां अंतर नथी. ६, भाग ते सघळा जीवने सिद्धना जीव अनंतमे भागे छे–लोकने असंख्यातमे भागे छे. ७, भाव ते सिद्धमां क्षायकभाव, केवलज्ञान, केवलदर्शन, क्षायक समकित छे, अने परिणामिक भाव ते सिद्धपणो जाणवो. ८, अल्पबहुत्व द्वार ते सर्वथी थोडा नपुंसक सिद्ध, तेथी स्त्री संख्यातगुणी सिद्ध, तेथी पुरुष संख्यातगुणा सिद्ध, एक समये नपुंसक १० सिद्ध थाय, स्त्री २० सिद्ध थाय, पुरुष १०८ सिद्ध थाय, ९. त्रसपणे १, बादरपणे २, संज्ञिपणे ३, वज्रऋषभनाराच संघयणपणे ४, शुक्ल ध्यानपणे ५, मनुष्यगति ६, क्षायक समकित ७, यथाख्यात चारित्र ८, पंडित

लनो संख्यातमो भाग, उत्कृष्टी लाख जोजन झाझेरी. आहारकशरीरनी अवघेणा जघन्य मुंडा हाथनी, उत्कृष्ट एक हाथनी. तेजस कार्मण शरीरनी अवघेणा जघन्य अंगुलनो असंख्यातमो भाग, उत्कृष्टी चौद राजलोक प्रमाणे. केवल समुद्घातनी अपेक्षाये तथा पोतपोताना शरीर प्रमाणे जाणवी. एम अवघेणा जाणवी. २, संघयण कहेता संघयण छ–वज्रऋषभनाराचसंघयण १, ऋषभनाराचसंघयण २, नाराचसंघयण ३, अर्धनाराचसंघयण ४, किलकसंघयण ५, छेवटुसंघयण ६–३. संठाण कहेता संठाण छ–समचउरस संठाण १, निगोहपरिमंडल संठाण २, सादि संठाण ३, वामन संठाण ४, कुब्ज संठाण ५, हुंड संठाण ६. कषाय कहेता कषाय चार–क्रोध १, मान २, माया ३, लोभ ४. तेहुंति कहेता तिमज होय, सणाउ कहेता संज्ञा चार–आहारसंज्ञा १, भयसंज्ञा २, मैथुनसंज्ञा ३, परिग्रहसंज्ञा ४, लेसि कहेतां लेश्या छ–कृष्णलेश्या १, नीललेश्या २, कापोतलेश्या ३, तेजुलेश्या ४, पद्मलेश्या ५, शुक्ललेश्या ६–७. इंद्रिय कहेता इंद्रिय पांच–श्रोतेंद्रिय १, चक्षुइंद्रिय २, घ्राणेंद्रिय ३, रसेंद्रिय ४, स्पर्शेंद्रिय ५–८. समुद्घात सात–वेदनी १, कषाय २, मारणांतिक ३, वैक्रेय ४, तैजस ५, आहारक ६, केवल ७–९. सन्नी कहेता संज्ञी असंज्ञी, मन होय ते संज्ञी, मन न होय ते असंज्ञी. १०. वेदेय कहेता वेद त्रण–स्त्रीवेद १, पुरुषवेद २, नपुंसकवेद ३–११. पंज्जति कहेतां पर्या छ–आहारपर्या १, शरीरपर्या २, इंद्रियपर्या ३, श्वासोश्वासपर्या ४, भाषापर्या ५, मनपर्या

६–१२. दिठि कहेता दृष्टि ३–सम्यक्तदृष्टि १, मिथ्यातदृष्टि २, समामिथ्यातदृष्टि ३–१३. दंसण कहेता दर्शन च्यार–चक्षुदर्शन १, अचक्षुदर्शन २, अवधिदर्शन ३, केवलदर्शन ४–१४. नाण कहेता ज्ञान ५–मतिज्ञान १, श्रुतज्ञान २, अवधिज्ञान ३, मनःपर्यवज्ञान ४, केवलज्ञान ५–१५. अनाणे कहेता अज्ञान त्रण–मतिअज्ञान १, श्रुतअज्ञान २, विभंगज्ञान ३–१६. जोग कहेता जोग पनर–च्यार मनना, च्यार वचनना, सात कायाना. हवे च्यार मनना कहे छे–सत्य मनजोग १, असत्य मनजोग २, मिश्र मनजोग ३, व्यवहार मनजोग ४. हवे च्यार वचनना कहे छे–सत्य वचनजोग १, असत्य वचनजोग २, मिश्रवचनयोग ३, व्यवहार वचनजोग ४. हवे सात कायाना कहे छे–उदारिक १, उदारिकनो मिश्र २, वैक्रेय ३, वैक्रेयनो मिश्र ४, आहारक ५, आहारकनो मिश्र ६, कार्मण कायजोग ७ एवं पनर जोग. १७. उवयोग कहेता उपयोग बार–पांच ज्ञान, त्रण अज्ञान, च्यार दर्शन एवं बार १८. तहाकिमाहारे कहेता निपज अनुक्रमे आहार लीए. जघन्य त्रण दिसनो, उत्कृष्टो छ दिसनो. त्रण दिस ते उंची, नीची ने त्रीछी ए त्रण दिशनो लीए. छ दिस ते पूर्व १, पश्चिम २, उत्तर ३, दक्षिण ४, उंची ५, नीची ६, ए छ दिशनो आहार लीए. वळी त्रण प्रकारनो आहार सचेत, अचेत ने मिश्र. ऊज १, रोम २, कवल ३, ए त्रण प्रकारनो आहार. १९. उववाय कहेता आवीने उपजे. चोविस दंडकनो ते आगळ कहेशे २९. ठिइ कहेता

स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्त्तनी, अने उतकृष्टी तेत्रीस सागरोपमनी. ते आगळ कहेवाशे २१. समुद्घाए कहेता
समोहिया मरण १, असमोहिया मरण २, समोहिया मरण ते केहने कहिये-कीडीनी लारनी पेरें जीवना
प्रदेश जुदा जुदा नीकळे तेहने समोहिया मरण कहिये १, असमोहिया मरण ते केहने कहिये-बंदुकना
भडाकानी पेरें जीवना प्रदेश सामटा नीकळे तेहने असमोहिया मरण कहिये. १-२२. चवण कहेता चविने
जेटला दंडकमां जाय ते आगळ कहेवाशे २३. गइ कहेता गति पांच-नरकनी गति, तिर्यचनी गति, मनु-
ष्यनी गति, देवतानी गति, सिद्धनी गति. एहमां जे जावुं ते गति अने आगइ कहेता जेमांथी आववुं ते
आगति च्यार-नरकनी, तिर्यचनी, मनुष्यनी, देवतानी ४-२४. नेव कहेता निश्चे ए वे गाथानो अर्थ कह्यो,
हवे प्राण दस, पांच इंद्रीना पांच प्राण, श्रोतेंद्रि १, चक्षुइंद्रि २, घ्राणेंद्रि ३, रसेंद्रि ४, स्पर्शेंद्रि ५, मन
बळ ६, वचनबळ ७, कायबळ ८, श्वासोश्वास ९, आउखुं ए १०. ए पचविस द्वार कह्या. २५. हवे चोविस
दंडकना नाम कहे छे-पहेलो नारकीनो दंडक, ते सात नरकना नाम कहे छे-पहेली घमा १, बीजी वंसा २,
त्रीजि सीला ३, चोथी अंजणा ४, पांचमी रिठा ५, छठी मघा ६, सातमी माघवइ ७, ए सात नरकना
नाम कह्या. हवे सातना गोत्र कहे छे-१. रतनप्रभा, २. सकर प्रभा, ३. वालुप्रभा, ४. पंकप्रभा, ५. धुम
प्रभा, ६. छठी तमप्रभा, ७. तमतमा प्रभा. ए सात मळीने एक दंडक थयो. १. हवे दश भवनपतिना दस

प्रमुख ४. खेचर ते केहने कहीये जे आकाशे चाले ते पंखीनी जाति, ते पंखीना च्यार भेद चरमपंखी, रोमपंखी, विततपंखी, समुगपंखी, चरमपंखी ते चामडानी पांख. ते छापा, वागुल प्रमुख १, रोमपंखी ते रोमरायनी पांख. ते सुडा चरकला पारेवा प्रमुख. २ ए बे पंखी अढीद्वीपमांहे अने बाहिर छे, वितत पंखी ते पोहोळीज रहे पांख जेहनी ते वितत पंखी कहिए ३, समुग पंखी ते डाबडानी पेरे बीडी रहे पांख जेहनी ते समुग पंखी. ए बे पंखी अढी द्विप बाहेरज छे. ए पांच तिर्यंच पंचेंद्रि समुर्छिम ने गर्भज जाणवा. ए विसमो तिर्यंच पंचेंद्रिनो दंडक थयो २०. हवे एकविसमो मनुष्य पंचेंद्रिनो दंडक कहेछे. ते मनुष्य पंचेंद्रिना च्यार भेद. पंदर कर्मभुमिना मनुष्य १, त्रीस अकर्मभुमिना मनुष्य २, छपन्न अंतरद्वीपना मनुष्य ३, चउद स्थानकना समुर्छिम मनुष्य ४, एवं एकसो एक क्षेत्रना गर्भज मनुष्य अपर्याप्ता, एकसो एक पर्याप्ता, ने एकसो एक समुर्छिम मनुष्य अपर्याप्ता एवं त्रणसें त्रण भेदनो एकविसमो मनुष्यनो दंडक थयो २१. हवे बाविसमो वाणव्यंतरनो दंडक कहेछे. तेहनी सोल जाति–पिशाच १, भूत २, जक्ष ३, राक्षस ४, किन्नर ५, किंपूरुष ६, महोरग ७, गंधर्व ८, आणपन्नी ९, पाणपन्नी १०, इसीवाइ ११, भूइवाइ १२, कंद्रिय १३, महाकंद्रिय १४, कोहंड १५, पयंगदेव १६, इति बाविसमो दंडक संपूर्ण २२. हवे त्रेविसमो ज्योतीषीनो दंडक कहेछे. तेहनी दश जाति–चंद्रमा, १, सूर्य २, ग्रह ३, नक्षत्र ४, तारा ५, ए पांच चर ते अढिद्विप मध्ये छे.

अने पांच स्थिर ते अढिद्वीप बाहिर छे. एवं दस जात. बे चंद्रमा ने बे सूर्य जंबुद्विप मध्ये छे. चार चंद्रमा, चार सूर्य लवण मध्ये छे, बार चंद्रमा, बार सूर्य धातकीखंड मध्ये छे, बेंतालिस चंद्रमा, बेंतालिस सूर्य कालोदधि समुद्र मध्ये छे. बहुत्तर चंद्रमा, बहुत्तेर सूर्य पुष्करार्द्धद्विप मध्ये छे. एवं सर्व मळीने मनुष्य क्षेत्रमां एकसो बत्रीस चंद्रमा, एकसो बत्रीस सूर्य परिवार सहित चर छे. परिवार ते जिहां एक चंद्रमां, एक सूर्य तिहां अठासी ग्रह, अठाविस नक्षत्र, छासठ हजार नवसें पंच्योतेर कोडाकोड तारा,एवं सर्व चंद्रमा सूर्यनो परिवार गणवो. असंख्याता चंद्रमा असंख्याता सूर्य परिवार सहित मनुष्यक्षेत्र बाहेर असंख्याता द्विप समुद्रमांही स्थिर छे. एवं दस जातनो त्रेविसमो ज्योतिषीना दंडक थयो. २३. हवे चोविसमो वैमानिकनो दंडक कहेछे, तेहना छविस भेद छे–बार देवलोक, नव ग्रैवेयक, पांच अनुत्तर विमान, एवं छविस. हवे तेहना नाम कहेछे. सुधर्म १, इशान २, सनतकुमार ३, माहेंद्र ४, ब्रह्मलोक ५, लंतक ६, महाशुक्र ७, सहस्रार ८, आणत ९, प्राणत १०, आरण ११, अचुय १२, ए बार देवलोकना नाम कह्या. हवे नव ग्रैवेयकना नाम कहे छे, भद्रे १, सुभद्रे २, सुजाए ३, सुमाणसे ४, पियदंसणे ५, सुदंसणे ६, आमोहे ७, सुपडिबद्धे ८, जसोधरे ९, ए नव ग्रैवेयकना नाम कह्या. हवे पांच अनुत्तर विमानना नाम कहे छे–विजय १, विजयंत २, जयंत ३, अपराजित ४,सर्वार्थ सिद्ध ५, ए पांच अनुत्तर विमानना नाम कह्या.ए छविस भेदनो वैमानिकनो दंडक थयो.

२४. हवे पनर परमाधामीना नाम कहे छे–अंब १ अंबरस २, शाम ३, सबल ४, रुद्र ५, वैरुद्र ६, काल ७, महाकाल ८, असीपत्र ९, धनुष १०, कुंभ ११, वालु १२, वैतरणी १३, खरस्वर १४, महाघोष १५, ए पनर परमाधामी ते असुरकुमारमां भळ्या. हवे दस जातिना जंभका तेहना नाम कहे छे–अन्नजंभका १, पाणजंभका २, लयणजंभका ३, सयणजंभका ४, वत्थजंभका ५, पुष्फजंभका ६, फलजंभका ७, बीजजंभका ८, विज्जुजंभका ९, अवीयतजंभका १०. ए दस जातिना जंभका देवता ते वाणव्यंतरमां भळ्या ३, किल्वि-षीना नाम–त्रण पल्लिया १, त्रण सागरिया २, तेरसागरिया ३. ए त्रण किल्विषी देवलोक अंतरनिवासी माटे विमानीकमां भळ्या. नव लोकांतिकना नाम कहे छे–सारस्वत १, आदित्य २, वन्ही ३, वरुण ४, गर्दतोया ५, तोसीया ६, अव्याबाह ७, अगीचा ८, रिठ ९. ए नव लोकांतिक ब्रह्मलोकवासी माटे उत्तम वैमानिकमां भळ्या. इति चोविस दंडकना नाम कथा. २४. हवे सात कोडी बोहोतेर लाख भवनपतिना भवन छे, चोरासी लाख नरकावासा छे, असंख्याता वाणव्यंतरना नगर छे, असंख्याता ज्योतिषीना विमान छे, असंख्याती ग-ज्यवार्नां द्वीपा ज्योतिषीना छे. चोराशी लाख सत्ताणुं हजार त्रेवीस विमान वैमानिकना छे. संख्याता वास मनुष्यना छे. शेष दंडक नवना असंख्याता असंख्याता वास छे. ते सर्व वर्णन अन्य सिद्धांतादिकथी जाणवो.

२४. हवे सिद्धसिलाना बार नाम कहेछे–इसितिवा १, इसिपभारातिवा २, तणुतिवा ३, तणुतणुतिवा ४,

उत्तर वैक्रेय करे तो ज० अंगु० संख्या०, उ० हजार धनुषनी. संघयण कहेता नारकी असंघेणी, संठाण नारकीने एक हुंड संठाण. कषाय च्यारे-क्रोध, मान, माया ने लोभ, पण नारकीने क्रोध घणो. संज्ञा च्यारे-आहारसंज्ञा, भयसंज्ञा, मैथुनसंज्ञा, परिग्रहसंज्ञा पण नारकीने भय घणो. लेश्या नारकीने त्रण समुच्चय. पेहेली ने बीजी नरके एक कापुत लेश्या, त्रीजी नरके बे लेश्या-कापुत घणी अने नील थोडी. चोथी नरके एक नीललेश्या. पांचमी नरके बे लेश्या. नील घणी अने कृष्ण थोडी, छट्ठी नरके एकली कृष्ण लेश्या. सातमी नरके महाकृष्ण लेश्या. इंद्रि पांच-श्रोतेंद्रि १, चक्षुइंद्रि २, घ्राणेंद्रि ३, रसेंद्रि ४, स्पर्शेंद्रि ५, समुद्घात च्यार-वेदनी, कषाय, मारणांतिकने वैक्रेय. सनि कहेता पेहेली नरके संज्ञी असंज्ञी बे होय. बीजीथी मांडी सातमी नरक सुधी एकला संज्ञी छे. वेद नारकी ने एक ते नपुंसक वेद. नारकीने ५ पर्या, भाषा मन भेला बांधे. नारकीने द्रष्टि त्रण- समकीतद्रष्टि, मिथ्यादृष्टि, अने समा मिथ्यादृष्टि. नारकीने त्रण दर्शन चक्षुदर्शन, अचक्षुदर्शन, अवधिदर्शन. नारकीने त्रण ज्ञान-मतिज्ञान, श्रुतज्ञान, अवधिज्ञान. नारकीने अज्ञान त्रण, मतिअज्ञान, श्रुत-ज्ञान, विभंग ज्ञान. नारकीने जोग इग्यार च्यार मनना, च्यार वचनना, त्रण कायाना, ते वैक्रेय, वैक्रेयनो मिश्र ने कार्मण काय जोग. एवं इग्यार जोग. उपयोग नव त्रण ज्ञान, त्रण अज्ञान, त्रण दर्शन, एवं नव. तहा तेमज आहार ले तो जघन्य उत्कृष्ट छ दिसनो आहार ले, ते बे प्रकारनो उंज आहार ने रोम-

पाणी, तेउ ने वनस्पति ए चारंने ३. वेदनी कषाय मारणांतिक. अने वायराने समुद्घात चार वैक्रेयनी नथी. संज्ञी ते पांचे थावर असंज्ञी. वेद एक नपुंसक. पर्या पांचे ने चार आहार पर्या, शरीरपर्या, इंद्रियपर्या, श्वासो-श्वासपर्या. दृष्टि एक मिथ्यात्व. दर्शन एक अचक्षुदर्शन, ज्ञान नथी. अज्ञान बे मतीअज्ञान, श्रुतअज्ञान. जोग पृथवी, पाणी, तेउ, वनस्पति ए चार ने जोग त्रण उदारिक १, उदारिकनो मिश्र २, कार्मण कायजोग ३, अने वायराने जोग पांच वैक्रेय, वैक्रेयनो मिश्र, ए बे वध्या. उपयोग त्रण. बे अज्ञान. एक अचक्षु दर्शन एवं त्रण तहा तेमज आहार ले ज० त्रण दिशनो, उ० छ दिसनो ते वळी बे प्रकारनो उज ने रोम आहार करे. १ कवल वर्जिने ते पण ३ प्रकारनो सचेत, अचेत ने मिश्र. जीवराय ते आवीने उपजे. पृथवी, पाणी ने वनस्पतिमां त्रेविस दंडकना एक नारकी वर्जिने अने तेउ वाउमां दश दंडकना आवीने उपजे. पांच थावर त्रण विगलेंद्रि मनुष्य ने तिर्यंच एवं दशनी स्थिति पृथवीनी ज० अंतर्मुहुर्त्तनी उ० बाविस हजार वर्षनी. १, पाणीनी ज० अंतर्मुहुर्त्तनी उ० सात हजार वर्षनी २, तेउनी ज० अंतर्मुहुर्त्तनी उ० त्रण अहोरात्रिनी ३, वायरानी ज० अंतर्मुहुर्त्तनी उ० त्रण हजार वर्षनी. ४. वनस्पतिनी ज० अंतर्मुहुर्त्तनी, उ० दस हजार वर्षनी. समोहिया मरण अने असमोहिया मरण ए बे मरण छे. चवन ते चविने पृथवि पाणी ने वनस्पति दश दंडकमां जाय. पांच थावर, त्रण विगलेंद्रि, मनुष्य ने तिर्यंचमां जाय. अने तेउ, वाउ, नव दंडकमां जाय. पांच थावर

वचन ४. उपयोग बेइंद्रि तेइंद्रिने पांच. बे ज्ञान, बे अज्ञान, एक अचक्षुदर्शन ए पांच. चउरिंद्रिने उपयोग छ. बे ज्ञान, बे अज्ञान, बे दर्शन ए छ. नहां कहेता तेमज आहार ले. जघन्य अने उत्कृष्टो छ दिसनो आहार ले. तथा त्रण प्रकारनो आहार ले. उंज १, रोम २, ने कवल ३. उववाय ते आवीने उपजे-दस दंडकना, पांच स्थावर, त्रण विगल्लेंद्रि, मनुष्य ने तिर्यंच ए दस स्थिति बेइंद्रिनी जघन्य अंतमुहूर्त्तनी, उत्कृष्टि बार वर्षनी, तेइंद्रिनी जघन्य अंतर्मुहूर्त्तनी, उत्कृष्टी उंगणपचास दिवसनी. चउरिंद्रिनी ज० अंतर्मुहूर्त्तनी उत्कृष्टी छ महिनानी. समोहिया मरण अने असमोहिया मरण बे छे. चवण ते चविने जाय दस दंडकमां-पांच स्थावर, त्रण विगल्लेंद्रि मनुष्य ने तिर्यंचमां जाय. गइ ने मरीने बे गतिमां जाय.-मनुष्य ने तिर्यंचमां. आगइ ते आवे पण बे गतिनो-मनुष्य ने तिर्यंचनो. बेइंद्रिने छ प्राण-बे इंद्रिना बे प्राण, कायबल, श्वासोश्वास, आउखुं, वचन ए छ. तेरिंद्रिने सात प्राण-ने नासिका वधी. चउरिंद्रिने आठ प्राण ते आंख वधी. जोग बे-वचनजोग ने कायाजोग. इति त्रण विगल्लेंद्रिना त्रण दंडक संपूर्ण १९.

हवे वीसमो तिर्यंच पंचेंद्रिनो दंडक कहे छे. पांचे समुर्छिमने शरीर त्रण-उदारिक, तेजस ने कार्मण. अने गर्भजने चार शरीर तेमां वैक्रेय वध्युं. अवगेणा पांचनी कहेछे-हवे जलचर समुर्छिम ने गर्भजनी ज० अंगु० असं०, उ० हजार जोजननी. स्थलचर समुर्छिमनी ज० अंगु० असं०, उ० प्रत्येक गाउनी. गर्भजनी ज०

सात समुद्घात. सम्मुर्छिम असंज्ञी, गर्भज संज्ञी. वेद समुर्छिमने एक नपुंसक. जुगलियामां बे वेद स्त्री ने पुरुष. कर्मभूमिना गर्भज मनुष्यमां त्रण वेद स्त्री, पुरुष ने नपुंसक. पर्या समुर्छिमने च्यार भाषा ने मन नही. गर्भजने छ पर्या. दृष्टि समुर्छिमने एक मिथ्यात. दश अकर्म भूमिमां बे दृष्टि समकित ने मिथ्यात.वीस अकर्मभूमि ने छपन्न अंतरद्विपामां एक मिथ्यात दृष्टि. कर्मभूमिनां मनुष्यमां त्रणे दृष्टि. दर्शन समुर्छिमने, अने जुगलियाने बे. चक्षुदर्शन ने अचक्षुदर्शन. गर्भजने दर्शन च्यारे लाभे. ज्ञान दश अकर्मभूमिमां बे अने वीस अकर्मभूमि अने छपन्न अंतरद्विपामां अने समुर्छिमने ज्ञान नथी. गर्भजने पांचे ज्ञान. अज्ञान समुर्छिमने बे–मति अज्ञान ने श्रुत अज्ञान. गर्भजने त्रण. जोग समुर्छिमने त्रण उदारिकना बे ने १ कार्मण कायजोग ए त्रण. जुगलियानें जोग ११. मनना ४, वचनना ४, उदारिकना २, कार्मण १, एवं जोग ११. गर्भजने पन्नर जोग. उपयोग दश अकर्मभूमि ते पांच देवकुरु, पांच उत्तरकुरु. ए दशमां ६ ते २ ज्ञान, २ अज्ञान, २ दर्शन, ए ६ अने वीस अकर्मभूमि ५६ अंतरद्वीपामां ने समुर्छिमने च्यार. बे अज्ञान, बे दर्शन. गर्भजने बार उपयोग. दिसि आहार ले तो जघन्य ने उत्कृष्टो छ दिसनो. तथा त्रण प्रकारे आहार ले. उज तेज ने कवल ने रोम सचित अचित ने मिश्र. उववाय ते आवीने उपजे. समुर्छिममां आठ दंडकना पृथ्वी, पाणी, वनस्पति. त्रण विगलेंद्रि मनुष्य ने तिर्यंच ए आठनो जुगलियामां २ दंडकना ते मनुष्य ने तिर्यंचनो गर्भज मनुष्यनां बाविस दंडकना आवे. तेउ

असं०, उ० सात हाथनी. अने उत्तर वैक्रेय करे तो न० अंगु० संख्या०, उ० लाख जोजननी. संघयन नथी संठाण एक समचउरंस. कषाय च्यारे पण देवताने लोभ घणो. संज्ञा च्यारे पण देवताने परिग्रह संज्ञा घणी. लेस्या च्यार पेहेली. इंद्री पांचे. समुद्घात पांच आहारक ने केवल नही. संज्ञी असंज्ञी बे. वेद बे स्त्री ने पुरुष. पर्या ५ भाषा मन भेला बांधे. दृष्टि त्रण, दर्शन त्रण, ज्ञान त्रण, अज्ञान त्रण, जोग अगीयार, च्यार मनना, च्यार वचनना, त्रण कायाना ते वैक्रेय, वैक्रेयनो मिश्र, कार्मण कायजोग एवं अगीयार. उपयोग नव त्रण ज्ञान, त्रण अज्ञान, त्रण दर्शन एवं नव. तेमज आहार ले तो जघन्य ने उत्कृष्टो छ दिसनो लेवा बे प्रकारे ओज ने रोम ते पण शुभ ते पण अचेत आहार. उववाय ते आवीने उपजे. बे दंडकना मनुष्य ने तिर्यंचना. स्थिति वाणव्यंतरनी ज० दस हजार वरसनी, उ० एक पल्योपमनी. तेहनी देवीनी ज० दस हजार वरसनी उ० अर्ध पल्योपमनी. समोहिया मरण ने असमोहिया मरण ए बे मरण छे. चवण ते चवीने जाय पांच दंडकमां पृथवी, पाणी ने वनस्पति, मनुष्य ने तिर्यंच ए पांच. गइ ते मरीने बे गतिमां जाय मनुष्य ने तिर्यंचमां. आगइ ते आवे पण बे गतिना-मनुष्य ने तिर्यंचना. प्राण दस, जोग त्रण-मन, वचन ने कायानो. इति बाविसमो दंडक संपूर्ण. २२.

हवे त्रेविसमो ज्योतिषीनो दंडक तेहमां शरीर त्रण-वैक्रेय, तेजस ने कार्मण. अवघेणा ज० अंगु० असं०;

दंडकमां–पृथवी, पाणी, वनस्पति, मनुष्य ने तिर्यंचमां. गइ ते मरीने पे गर्भिमां जाय. मनुष्य ने तिर्यंचमां. आगइ ते मनुष्य ने तिर्यंचनो आवे. प्राण दस. जोग त्रण. इति त्रेविसमो दंडक संपूर्ण. २३.

हवे चोविसमो वैमानिकनो दंडक तेहमां शरीर त्रण वैक्रेय, तेजस ने कार्मण. अवगेणा पुरुष, इसान ए. वे देवलोके ज० अंगु० असं०, उ०सात हाथनी. त्रीजे चोथे देवलोके छ हाथनी, पांचमे छट्ठे देवलोके पांच हाथनी. सातमे आठमे देवलोके च्यार हाथनी. नवमे, दशमे इग्यारमे बारमे देवलोके त्रण हाथनी. नव ग्रैवेयके बे हाथनी. च्यार अनुत्तर विमानमां एक हाथनी. सर्वार्थसिद्धमां मुढा हाथनी अने उत्तर वैक्रेय करे तो बार देवलोक सुधी ज० अंगु० संख्या०, उत्कृष्टि लाख जोजननी. संघयण नथी. संठाण एक समचउरंस. कषाय च्यारे पण लोभ घणो. संज्ञा चारे पण परिग्रह संज्ञा घणी. लेश्या पेहेले बीजे देवलोके एक तेजुलेश्या. त्रीजे, चोथे, पांचमे एक पद्म लेश्या. छट्ठाथी मांडी नव ग्रैवेयकमां एक शुक्ललेश्या, अने पांच अनुत्तर विमानमां १ परम शुक्ललेश्या. इंद्रि पांचे. समुद्घात बार देवलोक सुधी. पांच आहारकने केवल नहीं. नव ग्रैवेयक ने पांच अनुत्तर विमानमां त्रण–वेदनी कषाय ने मारणांतिक मंडी पछला छे. वेद पेहेले बीजे देवलोके बे वेद स्त्रीवेद, पुरुषवेद, त्रीजाथी ने सर्वार्थसिद्धलगे एक पुरुष वेद. पर्या ५ भाषा मन भेला बांधे. दृष्टि बार–देवलोकमां त्रण दृष्टि, नव ग्रैवेयकमां बे दृष्टि. समकित ने मिथ्यात, पांच अनुत्तर विमानमां एक दृष्टि समकित, दर्शन त्रण, ज्ञान त्रण, अज्ञान त्रण ते

धार देवलोक ने नव ग्रैवेयकमां. पांच अनुत्तर विमानमां अज्ञान नथी. जोग अगीयार, चार मनना, चार वचनना, त्रण कायाना. वैक्रेय, वैक्रेयनो मिश्र ने कार्मण कायजोग एवं अगीयार. उपयोग धार देवलोक ने नव ग्रैवेयकमां नव, त्रण ज्ञान, त्रण अज्ञान, त्रण दर्शन एवं नव. पांच अनुत्तर विमानमां छ उपयोग, त्रण ज्ञान, त्रण दर्शन ए छ. तेमज आहार ले तो जघन्य ने उत्कृष्टो छ दिसनो तथा वे मकारे ऊज ने रोम ते पण अचेत, ते पण शुभ आहार. उववाय ते आवीने उपजे. पेहेला देवलोकथी मांडीने आठमा देवलोक सुधी वे दंडकना मनुष्य ने तिर्यचना, अने नवमेथी ते सर्वार्थसिद्ध लगे एक मनुष्यनो आवे. स्थिति पेहेले देवलोके जघन्य एक पल्यनी, उत्कृष्टी वे सागरनी. तेहनी परिग्रहीत देवीनी ज० एक पल्यनी, उ० सात पल्यनी, अने अपरिग्रहीत देवीनी ज० एक पल्यनी, उ० पचास पल्यनी. बीजे देवलोके ज० एक पल्यनी झाझेरी, उ० वे सागर झाझेरी. तेहनी परिग्रहीत देवीनी ज० एक पल्यनी झाझेरी, उ० नव पल्यनी, अने अपरिग्रहीत देवीनी ज० एक पल्यनी झाझेरी, उ० पंचावन पल्यनी. त्रीजे देवलोके ज० वे सागरनी, उ० सात सागरनी तिहां देवी नथी पण तेहात्री जाय. चोथे देवलोके ज० वे सागर झाझेरी, उ० सात सागर झाझेरी. पांचमे देवलोके ज० सात सागर, उ० दस सागर, छट्ठे देवलोके ज० दस सागर उ० चउद सागर, सातमे देवलोके ज० चउद सागर उ० सत्तर सागर, आठमे देवलोके ज० सत्तर सागर उ० अढार सागर, नवमे देवलोके ज०

ओगणीस सागर उ० वीस सागर, अग्यारमे देव-
अढार सागर, उ० ओगणीस सागर, दसमे देवलोक ज० ओगणीस सागर उ० वीस सागर, अग्यारमे देव- एकविस सागर उ० बाविस सागर, प्रथम
लोके ज० वीस सागर उ० एकविस सागर, बारमे देवलोके ज० एकविस सागर उ० बाविस सागर, प्रथम
ग्रैवेयके ज० बाविस सागर उ० त्रेविस सागर, बीजी ग्रैवेयके ज० त्रेविस सागर उ० चोविस सागर, त्रीजी
ग्रैवेयके ज० चोविस सागर उ० पचविस सागर, चोथी ग्रैवेयके ज० पचविस सागर, उ० छविस सागर,
पांचमी ग्रैवेयके ज० छविस सागर, उ० सत्याविस सागर, छट्ठि ग्रैवेयके ज० सत्याविस सागर, उ० अट्ठाविस
सागर, सातमी ग्रैवेयके ज० अट्ठाविस सागर, उ० ओगणत्रिस सागर, आठमी ग्रैवेयके ज० ओगणत्रिस उ० त्रीस
सागर, नवमी ग्रैवेयके ज० त्रीस सागरनी उ० एकत्रिस सागर; च्यार अनुत्तर विमानमां ज० एकत्रीस सागर,
उ० तेत्रिस सागर, सर्वार्थसिद्धमां ज० ने उ० तेत्रीस सागर, समोहिया मरण ने असमोहिया मरण ए बे
मरण व्यावे, चवण ने चविने पेहेला बीजा देवलोकना देवता जाय तो पांच दंडकमां जाय, पृथवी, पाणी,
वनस्पति, मनुष्य ने तिर्यंच ए पांच, त्रीजाथी ते आठमा देवलोकना देवता जाय तो बे दंडकमां मनुष्य ने त्रि-
जंचमां, नवमेथी मांडीने सर्वार्थसिद्ध लगेना देवता एक दंडकमां मनुष्यमां जाय, गइ ते मरीने पेहेलाथी
मांडीने आठमा देवलोकना देवता बे गतिमां जाय, अने नवमाथी मांडीने सर्वार्थसिद्ध सुधीना एक मनुष्यनी
गतिमां जाय, आगइ ते पेहेलाथी मांडीने आठमां देवलोकलगे बे गतिनो आवे, मनुष्य ने त्रिजंचनो आवे, अने

नवमाथी मांडीने सर्वार्थसिद्धलगे एक मनुष्यनो आवे. माण दस, जोग त्रण. इति श्री चोविसमो दंडक संपूर्ण.२४.

हवे सिद्धनो द्वार कहेछे. सिद्धने शरीर नथी. अवघेणा सिद्धनी अरूपि जीवना प्रदेशना घननी ज० एक हाथ ने आठ अंगुलनी, मध्यम च्यार हाथ ने सोल अंगुलनी, अने उत्कृष्टि त्रणसें तेत्रीस धनुष ने बत्रीस अंगुलनी. सिद्धने संघयण नथी. सिद्धने संठाण नथी. सिद्धने कषाय नथी. सिद्धने संज्ञा नथी. सिद्धने लेस्या नथी. सिद्धने इंद्रिय नथी. सिद्धने समुद्घात नथी. सिद्ध संज्ञी असंज्ञी नथी. सिद्धने वेद नथी, सिद्धने प्रजा नथी, सिद्ध समकित द्रष्टि छे. सिद्धने एक केवल दर्शन छे. सिद्धने एक केवलज्ञान छे. सिद्धने अज्ञान नथी. सिद्धने जोग नथी. सिद्धने उपयोग बे छे. केवल ज्ञान, केवल दर्शन. सिद्धने आहार नथी. उववाय ते मनुष्यनी उपजे. एक दंडकना मनुष्यनो सिद्धनी स्थितिनो छेडो नथी. सिद्धने मरण नथी. सिद्धने चवचुं नथी. ते मरीने सिद्धने कोइ गतिमां जावुं नथी. आगइ ते सिद्धमां एक मनुष्यनो आवे. सिद्धने प्राण नथी. पण भाव प्राण बे छे–केवलज्ञान ने केवल दर्शन. सिद्धने जोग नथी. इति सिद्धनो द्वार संपूर्ण.

इति श्री लघुदंडकना बोल संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री गतागतना बोल. ॥

पहेली नरके आगत २५ भेदनी ते १५ कर्मभूमि, ५ संज्ञी तिर्यंच ने ५ असंज्ञी तिर्यंच ए २५ ना पजाप्तानी १. बिजी नरके आगत २० भेदनी ते ५ असंज्ञी तिर्यंचना पजाप्ता वर्ज्या गत ४० नी पूर्ववत् २. त्रिजी नरके १९ भेदनी आगत ते पूर्वे २० कह्या तेहमांथी १ भूजपर वर्ज्यो. गत ४० नी पूर्ववत् ३. चउथी नरके आगत १८ भेदनी ते पूर्वे १९ कह्या तेमांथी १ खेचर वर्ज्यो. गत ४० नी पूर्ववत् ४. पांचमी नरके आगत १७ भेदनी ते पूर्वे १८ कह्या. तेमांथी १ थलचर वर्ज्यो. गत ४० नी पूर्ववत् ५. छट्ठी नरके आगत १६ भेदनी ते १७ पूर्वे कह्या तेमांथी १ उरपर वर्ज्यो, गत ४० नी पूर्ववत् ६. सातमी नरके आगत १६ भेदनी ते १५ कर्मभूमि ने १ मछ जलचर ए १६ ना पजाप्तानी स्त्री वर्जी गत १० भेदनी ते ५ संज्ञी तिर्यंचना अपजाप्ता ने पजाप्तानी, ७. दश भवनपति, १५ परमाधामी, १६ वाणव्यंतर, १० जंभका ए ५१ जातिना देवनामां आगत १११ भेदनी ते १०१ क्षेत्रना संज्ञी मनुष्य, ५ संज्ञी तिर्यंच, ५ असंज्ञी तिर्यंच ए १११ ना पजाप्तानी गत ४६ नी ते १५

कर्मभूमि, ५ संज्ञीतिर्यंच ए २० ने ३ पृथ्वी १, पाणि २, वनस्पति, ३, ए २३ ना अमजाप्ता ने मजाप्तानी ८. ज्योषी ने पहिला देवलोकमा आगत ५० भेदनी ते १५ कर्मभूमी, ५ संज्ञी तिर्यंच ने ३० अकर्मभूमि ए ५० ना मजाप्तानी गत ४६ नी पूर्ववत ९. बिजा देवलो मां आगत ४० भेदनी ते पूर्वे ५० भेद कह्या तेमांथी ५ हेमवय ने ५ एरणवय ए १० ना मजाप्ता वर्ज्या, गत ४६ नी पूर्ववत् १०. पहिला किल्विषीमां आगत ३० भेदनी ते पूर्वे ४० कह्या तेमांथी ५ हरिवास, ५ रमकवास ए १० मजाप्ता वर्ज्या, गत ४६ नी पूर्ववत् ११. त्रिजा देवलोकथी आठमा देवलोक सुधी ६ देवलोक, ९ लोकांतिक, २ किल्विषी ए १७ जातिना देवतामां आगत २० भेदनी ते १५ कर्मभूमि ५ संज्ञीतिर्यंच ए २० ना मजाप्तानी, गत ४० नी ते आगतनीपरे १२. नवमा देवलोकथी ते सर्वार्थसिद्धलगे ४ देवलोक, ९ ग्रैवेयक, ५ अनुत्तर विमान ए १८ मा आगत, १५ कर्मभूमिना मजाप्तानी गत १५ नी ते आगतनीपरे १३. पृथ्वी १, पाणि २, वनस्पति ३, ए ३ मां आगत २४३ भेदनी ते १०१ समुर्छिम मनुष्यना अमजाप्ता, १५ कर्मभूमिना अमजाप्ता ने मजाप्ता एवं १३१ ते ४८ भेद तिर्यंचना एवं १७९ नी लट ने ६४ भेद देवताना ते १० भवनपति, १५ परमाधामी, १६ वाणव्यंतर, १० जंभका, १० ज्योतषी एवं ६१ ने २ देवलोक, एक किल्विषी एवं ६४ ना मजाप्तानी एवं २४३ नी गत १७९ नी लटनी १४. तेउ १, वाउ २, ए २ मां आगत १७९ नी लटनी गत ४८ भेद तिर्यंचनी १५. त्रिण विगलेंद्रियनी

आगत १७९ भेदनी गत पण १७९ भेदनी, १६. असंज्ञी तिर्यंचमां आगत १७९ नी लटनी गत ३९५ भेदनी ते
५६ अंतरद्वीपा ने ५१ जातिना देवता ते १० भवनपति, १५ परमाधामी. १६ वाणव्यंतर, १० जंभका, ए ५१
जातिना देवता एवं सर्व मळी १०७ भेद थया अने १ पहिली नर्क एवं १०८ ना अपजाप्ता ने पजाप्ता एवं
२१६ अने १७९ नी लट सर्व मळी ३९५ भेदनी १७. संज्ञी तिर्यंचमां आगत २६७ भेदनी ते ८१ भेद देव-
ताना ने ९९ मांहिथी ४ देवलोक, ९ ग्रैवेयक, ५ अनुत्तरविमान ए १८ वर्ज्या ने १७९ नी लट एवं सर्व मळी
२६० ने ७ नरकना पजाप्ता एवं २६७ नी गत पांचेनी जुदी जुदी कहेछे. जलचरनी ५२७ नी ते ५६३ मांहि-
थी, नवमा देवलोकथी सर्वार्थसिद्ध सुधी १८ ना अपजाप्ता ने पजाप्ता एवं ३६ वर्ज्या शेष ५२७ रह्या. उर-
परनी गत ५२३ नी ते ५२७ मांहिथी छट्टी १, सातमी ए २ नरकना अपजाप्ता ने पजाप्ता ए ४ वर्ज्या. थल-
चरनी गत ५२१ नी ते ५२७ मांथी पांचमी १, छट्टी २, सातमी ३, ए ३ नरकना अपजाप्ता पजाप्ता ए
६ वर्ज्या. खेचरनी गत ५१९ नी ते पूर्वे ५२१ कह्या तेमांथी चोथी नरकना अपजाप्ता पजाप्ता ए २ भेद
वर्ज्या. भुजपरनी गत ५१७ नी ते पूर्वे ५१९ कह्या. तेमांथी त्रिजी नरकना अपजाप्ता पजाप्ता ए वे भेद वर्ज्या
१८. समूर्छिम मनुष्यमां आगत १७१ भेदनी ते १७९ नी लटमांथी ८ तेउ, वाउना वर्ज्या. शेष १७१ नी
गत १७९ नी लटनी १९. संज्ञी मनुष्यनी आगत २७६ भेदनी १७९ नी लटमांहिथी तेउ वाउना ८ वर्ज्या.

पर्याप्ता ने ३ विकलेंद्री ए १८ भेद वज्यां [illegible] कर्मभूमि, ५ संज्ञी तिर्यंच ने ६ नरक एवं १०७ ना अपजाप्ता पजाप्ता वर्गे चउद अने ३ विकलेंद्रिना अपजाप्ता अने ५ असंज्ञी तिर्यंचना अपजाप्ता एवं [illegible] नी ३०, मिथ्या-त्विमां आगत [illegible] भेदना ते पूर्व [illegible] तेमां [illegible] याउना [illegible] गत [illegible] भेदनी ते ५६३ भेदमां-थी ५ अनुत्तर [illegible] अपजाप्ता ने पजाप्ता [illegible] यां. शेष [illegible] नी [illegible] पुल्पर्षंद २ ए २ मा ३६१ भेद [illegible] मिथ्यात्विनी गत [illegible] ५६३ नी आवेदनी ५६१ नी ते सातमी नरकना २ भेद वज्यां [illegible] आगत [illegible] ते [illegible] जातिना देवता पजाप्ता १५० नी [illegible] ७ नारकी ए [illegible] भेदना [illegible] ते गतिमां जाय तिहां पजाप्ता थईनेज मरे छे. अपर्याप्ता मरे नहि [illegible] अपर्याप्तना भेद गणवा नहि कर्ल्लोक मनमा गण्या नथी माटे.

॥ इति गतागतना बोल संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री गुणस्थानद्वार. ॥

गाथा. ॥ नाम १, लक्षण, गुण २, ठिइ ३, किरिया ४, सत्ता ५, बंध ६, वेदेग ७, उदेय ८, उदिरणा ९, चेव निज्झरा १०, भाव ११, कारणा १२ ॥ १ ॥. परिसाह १३, मग्ग १४, आयाप १५, जीवाय भेदे १६, जोग १७, उवितंग १८, लेस्सा १९, चरण २०, सम्मत्त २१ अप्पाबहुवं २२, गुणठाणेहिं ॥ २ ॥. ए द्वार २२ नी गाथा २ कहि. । हवे पहेलो नामद्वार कहे छे. पहेलुं मिथ्यात्व गुणठाणुं १, बिजुं सास्वादान गुण० २, त्रिजुं समामिश्रत गुण० ३, चोथुं अविरति सम्यक्त्वदृष्टि गुण० ४, पांचमुं देशविरति गुण० ५, छठुं प्रमत्त संजति गुण० ६, सातमुं अप्रमत्त संजति गुण० ७, आठमुं नियट्टिबादर गुण० ८, नवमुं अनियट्टिबादर गुण० ९, दशमुं सुक्ष्मसंपराय गुण० १०, अग्यारमुं उपशांतमोह गुण० ११, बारमुं क्षिणमोह गुण० १२, तेरमुं संजोगि केवली गुण० १३, चउदमुं अजोगि केवली गुणठाणुं १४, ए नामद्वार समाप्त.

हवे लक्षण गुणद्वार कहे छे. पहेला मिथ्यात्व गुणठाणाना लक्षण कहे छे. श्री वीतरागनी वाणिथी ओछुं,

अधिक, विपरीत सदहे, परूपे, फरसे तेने मिथ्यात्व कहिये. ओछी परूपणा ते जेम कोइ कहे जे जीव अंगुठा मात्र छे, तंदुल मात्र छे, शामा मात्र छे, दीपक मात्र छे, तेहने ओछी परूपणा कहिये. १. अधिकी परूपणा ते केहने कहिये-एक जीव सर्व लोक ब्रह्मांड मात्रमां व्यापि रह्यो छे तेहने अधिकी परूपणा कहिये.२. विपरीत परूपणा ते केहने कहिये—कोइ कहे जे पंचभूत थकि आत्मा उपनो छे, अने एहने विनाशे जीव पण विणसे छे, ते जड छे, ते थकि चैतन्य उपजे, विणशे, एम कहे तेने विपरीत परूपणा कहीये ३, ए मिथ्यात्व एम नव पदार्थनुं विपरीतपणुं सरदहे, परूपे, फरसे तेने मिथ्यात्व कहीये. अने जैनमार्गे आत्मा अकृत्रिम, अखंड, अविनाशी, नित्य छे. शरीर मात्र व्यापक छे. तेवारे गौतम स्वामि हाथ जोडी, मान मोडी वंदणा नमस्कार करीने श्री भगवंतने पूछता हवा, स्वामिनाथ ! ते जीवने शुं गुण निपना ? तेवारे श्री भगवंते कह्युं, जीवरूप दडीने कर्मरूप गेडीए करी ४ गति, २४ दंडक, ८४ लाख जीवा जोनिमांहि वारंवार परिभ्रमण करे पण संसारनो पार पामे नहि. १. हवे बीजा गुणठाणानां लक्षण कहे छे. जेम कोई पुरुष खिरखांडनुं भोजन जम्यो, तेवार पछी वमन कर्युं, तेवारे कोईक पुरुषे पूछ्युं, भाइ ! कांइ स्वाद रह्यो ? तेवारे कहे, जे थोडो स्वाद रह्यो. ते समान समकित, अने वम्यो ते समान मिथ्यात्व. १. बिजो दृष्टांत कहे छे, जेवो संटानो नार पहेलो गहेर गंभीर, पछी रणको रही गयो ते गहेर गंभीर समान समकित ने रणको रहि गयो ते समान

मिथ्यात्व २. हवे त्रिजो दृष्टांत आंबानो. जीवरूप आंबो, परणामरूप डाल, ने समकितरूप फल, ते मोहरूप वायरे करी परणामरूप डालथी समकितरूप फल त्रुटयुं ने मिथ्यात्वरूप धरतीये आवी पडयुं नथी पण वचमां छे, त्यांसुधी सास्वादन कहिये, अने ज्यारे धरतीये आवी पडयुं, त्यारे मिथ्यात्व. ३. तेवारे गौतमस्वामि हाथ जोडी मान मोडी श्रीभगवंतने पूछता हवा, स्वामिनाथ! ते जीवने शुं गुण निपनो? तेवारे श्री भगवंत कहे छे, कृष्णपक्षी हतो ते शुक्लपक्षी थयो, अर्द्ध पुद्गल संसार भोगवतो रह्यो, जेम कोई पुरुषने माथे लाख कोडनुं देणुं हतुं ते परदेश जईने कमाई आव्यो. देणुं देतां एक अधेलिनुं देणुं रह्युं तेहनुं व्याज थयुं. अर्द्ध पुद्गल संसार भोगवतो रह्यो. सास्वादन समकित पांचवार आवे २.

हवे त्रिजा गुणठाणानां लक्षण कहे छे, त्रिजुं मिश्र गुणठाणुं ते बे वस्तु मळीने, मिश्र श्रीखंडनो दृष्टांत. श्रीखंड जेम खाटो ने मिठो तेम मिठाश समान समकित ने खटाश समान मिथ्यात्व. ते जिनमार्ग पण रुडो जाणे तथा अन्य मार्ग पण रुडो जाणे. जेम कोईक नगर बाहिर साधु महापुरुष पधार्या छे, तेने श्रावक वांदवा जाय छे, तेवामां मिश्र दृष्टिवाळो मित्र मळ्यो. तेणे पुछयुं क्यां जावछो तेवारे श्रावक कहे जे, साधु महा पुरुषने वांदवा जइये छीये. तेवारे मिश्रदृष्टिवालो कहे, एहने वांदे शुं थाय? तेवारे श्रावक कहे जे महा लाभ थाय. तेवारे कहे जे हुं पण आवुं. एम कहीने मिश्र गुणठाणवाळे वांदवाने पग उपाडयो तेवामां त्रिजो महा

आवे, चोथे गुणठाणे आव्यो थको जीवादिक पदार्थ द्रव्यथकि १, क्षेत्रथकि २, कालथकि ३, भावथकि ४, नोकर्सी आदि उद्यामां तप जाणे, सद्दहे, परंतु पण पचखि शके नहि, तेवारे गौतमस्वामि हाथ जोडि, मान मोडी श्री भगवंतने पूछता हवा, स्वामिनाथ ! ते जीवने शुं गुण निपनो ? तेवारे श्री भगवंत कहे, गौतम ! ते जीव समकित व्यवहारपणे शुद्ध प्रवर्तनो, ते जीव जघन्य त्रीजे भवे मोक्ष जाय, उत्कृष्टो पंदर भवे मोक्ष जाय. वेदक समकित एकवार आवे. एक समयनी स्थिति छे. पूर्वे जो आयुष्यनो बंध पड्यो न होय तो ७ बोलनो बंध पडे नहि. नरकनुं आयुष्य १, भवनपतिनुं आयुष्य २, तिर्यंचनुं आयुष्य ३, वाणव्यंतरनुं आयुष्य ४, ज्योतिषीनुं आयुष्य ५, स्त्रीवेद ६, नपुंसकवेद ७ ए ७ बोलनो आयुष्यनो बंध पडे नहि. ते जीव ८ आचार समकितना आराधि. चतुर्विध संघनो वात्सल्यता परम हर्ष भक्तिपणथकी जघन्य पहेले देवलोके उपजे, उत्कृष्टो बारमे देवलोके उपजे. पच्चखाणनी वाते. पूर्वे कर्मने उदये करीने व्रत पच्चखाण करी न शके, पण अनेक शासनो श्रमणोपासकनो भक्तिवंतो पालक कहीये. इत्याद्युक्त अनेके श्रावक कह्या छे ते माटे दूषन भाखने, अविरति समदृष्टि कहिये ४. पांचमुं देशविरति गुणठाणुं तेहना शुं लक्षण, इत्यादि प्रकृतिने क्षयोपशमपणे ते ७ पूर्वे कहि ते अने अप्रत्याख्यानी क्रोध १, मान २, माया ३, लोभ ४, एवं ११ प्रकृतिने क्षय करे तो क्षायक समकित कहिये अने ११ प्रकृति ढांके उपशमावे तो उपशम समकित कहीये अने ११ प्रकृतिने कांइक ढांके, कांइक क्षय

जति गुणठाणुं कहिये. ७. आठमुं नियट्टि बादर गुणठाणुं तेहनुं शुं लक्षण ? १७ प्रकृतिने क्षयोपशमावे, १६ पूर्वे कहि ते अने संजलनो मान ए १७ प्रकृतिने क्षयोपशमावे, ते वारे गौतमस्वामी हाथ जोडि, मान मोडि श्रीभगवंतने पूछता हवा स्वामिनाथ ! ते जीवने शुं गुण निपनो ? तेवारे श्रीभगवंते कह्युं परिणामधारा. अपूर्व करण जे कोइ काले जीवने कोई दिने आव्युं नथी ते श्रेणि जुगत जीवादिक पदार्थ द्रव्यथी, क्षेत्रथी, कालथी, भावथी, नोकारसी आदि दई छमासी तप जाणे, सरदहे, परूपे, फरसे ते जीव जघन्य तेज भवे मोक्ष जाय, उत्कृष्टो त्रिजे भवे मोक्ष जाय. इहांथि श्रेणि २ करे–उपशमश्रेणि १, ने क्षपकश्रेणि २. उपशम श्रेणिवाळो जीव ते मोहनीय कर्मनी प्रकृतिना दलने उपशमावतो इग्यारमा गुणठाणा सुधि जाय, पडिवाइ पण थाय, हाय मान परिणाम पण परिणमे, अने क्षपक श्रेणिवाळो जीव ते मोहनीय कर्मनी प्रकृतिना दलने खपावतो, शुद्ध मूलमांथी निर्जरा करतो, नवमे, दशमे गुणठाणे थइने बारमे गुणठाणे जाय, अपडिवाइज होय, वर्द्धमान परिणाम परिणमे. हवे नियट्टिबादरनो अर्थ ते निवर्त्यो छे बादर कषायथी बादर संपराय क्रियाथी श्रेणि करवे, अभ्यंतर परिणामे अध्यवसाय स्थिर थते बादर चपलताथी निवर्त्यो माटे नियट्टिबादर गुणठाणुं कहिये तथा बिजुं नाम अपूर्व, करणगुणठाणुं पण कहिये. श्यामाटे जे कोइ काले जीवे पूर्वे श्रेणि करि नहोति अने ए गुणठाणे पहिलुंज करण ते पंडित वीर्यनुं आवरण क्षयकरणरूप करणपरिणामधारा वर्द्धनरूप श्रेणि करे तेहने अपूर्वकरण गुणठाणुं कहिये

सर्वथा छांडिने सर्पथेणि रजुगति अन्य आकाश प्रदेशानावगाहतो, अणफरसतो, एक समय मात्रमां उर्द्धगति अविग्रहगतिये सिद्ध जाय एरंडबीज बंधन मुक्तवत्, निर्लेप तुंबिवत्, कोदंड, मुक्त बाणवत्, इंधनवन्हिमुक्त धुम्रवत्, सिद्ध सिद्ध क्षेत्र आ साकारोपयोगे सिद्ध थाय, बुद्ध थाय, पारंगत थाय, परम्परगत थाय, सकल कार्य अर्थसाधित कृतार्थ, निष्ठितार्थ, अतुल सुखसागर निमग्नसादि अनंत भागे सिद्ध थाय. ए सिद्ध पदनो भाव स्मरण चिंतन मनन वळी काले मुजने होजो. ते पण धन्य सफल होजो, इये अजोगी ते जोग रहित, केवल सहित विचरे तेहने अजोगी केवली गुणठाणु कहिये १४. इति बीजो लक्षण गुणद्वार संपूर्ण २.

हवे त्रिजो स्थितिद्वार कहेछे. पहेला गुणठाणानी स्थिति ३ प्रकारनी छे. अणादिया अपज्जवसिया ते जे मिथ्यात्वनी आदि नथी ने अंत पण नथी ते अभव्यजीव आश्रि मिथ्यात्व १, अणादिया सपज्जवसिया ते जे मिथ्यात्वनी आदि नथी पण अंत छे ते भव्यजीवना मिथ्यात्व आश्रि २. सादियासपज्जवसिया ते जे मिथ्यात्वनी आदि पण छे ने अंत पण छे ते पडिवाइ समदृष्टिना मिथ्यात्व आश्रि तेहनी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्त उत्कृष्टी अर्द्धपुद्गल परावर्तन देशे उणो पछी अवश्य समकित पामिने मोक्ष जाय ३. १. बिजा गुणठाणानी स्थिति जघन्य १ समय, उत्कृष्टी ६ आवलिका ने ७ समयनी २. त्रिजा गुणठाणानी स्थिति जघन्य उत्कृष्टी अंतर्मुहूर्तनी ३. चोथागुणठाणानी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्त उत्कृष्टी ६६ सागरोपम झाझेरानी ते २२ सागरो-

पमनी स्थितिये ३ वार बारमे देवलोके उपजे, त्रण पूर्वकोडी अधिक मनुष्यना भव आश्रि जाणवी तथा वेयार अनुत्तर विमानमां ३३ सागरोपमनी स्थितिये उपजे. ३३ दु छासठ सागरोपम ने पूर्वकोडि ३ अधिक मनुष्यना भव आश्रि जाणवी ४. पांचमा, छठा, तेरमा गुणठाणानी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्त उत्कृष्टी देशेउणी ते साडाआठ वर्ष उणि पूर्वकोडनी. सातमाथी ते इग्यारमा गुणठाणा सुधि जघन्य १ समय उत्कृष्टी अंतर्मुहूर्त. बारमा गुणठाणानी स्थिति जघन्य उत्कृष्टी अंतर्मुहूर्त. चउदमा गुणठाणानी स्थिति पांच ह्रस्व अक्षर, अ, इ, उ, ऋ, ऌ, बोलता प्रमाणे जाणवी. इति त्रिजो स्थितिद्वार समाप्त. ३.

हवे चोथो क्रियाद्वार कहेछे. पहेले ने त्रिजे गुणठाणे २४ क्रिया लाभे. इरियावहिया क्रिया वर्जिने बिजे चोथे गुणठाणे २३ क्रिया लाभे. इरियावहिया १ ने मिथ्यात्वनि २. ए २ वर्जिने पांचमे गुणठाणे २२ क्रिया लाभे. मिथ्यात्व १, अविरति २, इरियावहिया ३, ए ३ वर्जिने छठे गुणठाणे २ क्रिया आरंभिया १, मायावत्तिया २, ए २ लाभे. सातमे गुणठाणेथी ते दशमा गुणठाणा सुधी १ मायावत्तिया क्रिया लाभे. इग्यारमे, बारमे, तेरमे गुणठाणे १ इरियावहिया क्रिया लाभे. चउदमे गुणठाणे कांइ क्रिया लाभे नहि. इति चोथो क्रियाद्वार समाप्त. ४.

हवे पांचमो सत्ताद्वार कहेछे. पहेला गुणठाणाथी ते इग्यारमा गुणठाणा सुधी आठ कर्मनी सत्ता, बारमे

७ कर्मनी सत्ता १ मोहनियकर्म वर्जिने. तेरमे चउदमे गुणठाणे ४ कर्मनी सत्ता. वेदनीय १, आयुष्य २, नाम ३, गोत्र ४. इति पांचमो सत्ताद्वार समाप्तं. ५.

हवे छठ्ठो बंधद्वार कहेछे. पहेला गुणठाणाथी ते सातमा गुणठाणा सुधी त्रिजुं गुणठाणुं वर्जिने ८ कर्म बांधे, अने जो ७ बांधे तो आयुष्य वर्जिने त्रिजे, आठमे, नवमे गुणठाणे ७ कर्म बांधे. आयुष वर्जिने, दशमे गुणठाणे ६ कर्म बांधे. आयुष्य १, ने मोहनीय ए २ वर्जिने. इग्यारमे बारमे तेरमे गुणठाणे १ साता वेदनीय बांधे. चउदमे गुणठाणे अबंध० ॥ इति ६ ठो बंधद्वार समाप्तं. ६.

हवे ७ मो वेद ने ८ मो उदयद्वार भेला कहेछे. पहेला गुणठाणाथी ते दशमा गुणठाणा सुधी ८ कर्म वेदे ने ८ नो उदय इग्यारमे, बारमे ७ कर्म वेदे ने ७ नो उदय मोहनीय वर्जिने. तेरमे चउदमे ४ कर्म वेदे ने ४ नो उदय वेदनीय १, आयुष २, नाम ३, गोत्र ४. इति ७ मो वेद ने ८ मो उदयद्वार समाप्तं. ७-८.

हवे नवमो उदीरणाद्वार-पहिला गुणठाणाथी मांडिने ७ मा गुणठाणा सुधी ८ कर्मनी उदीरणा तथा ७ नी करेतो आयुष वर्जिने. आठमे नवमे गुणठाणे ७ कर्मनी उदीरणा ते आयुष वर्जिने तथा ६ नी करे तो आयुष १, मोहनीय २, ए २ वर्जिने. दशमे ६ नी उदीरणा करे. आयुष १, मोहनीय २, ए २ व ने अ ५ नी करे तो आयुष १, मोहनीय २, वेदनीय ३ ए ३ वर्जिने. इग्यारमे बारमे ५ नी उदीरणा र

मोहनीय ७, वेदनीय ए ३ वर्जिने तथा २ नी करे तो नाम १, गोत्र २, ए २ नी. तेरमे गुणठाणे २ कर्मनी उदीरणा नाम १, गोत्र २, ए २ नी करे. चउदमे गुणठाणे उदीरणा करे नहि. इति ९ मो उदीरणाद्वार समाप्तं. ९. नेत्रकु० निश्चये.

हवे १० मो निर्जराद्वार कहेछे. पहेलाथी ते ११ मा गुणठाणा सुधी ८ कर्मनी निर्जरा, बारमे ७ कर्मनी निर्जरा मोहनीय वर्जिने, तेरमे चउदमे ४ कर्मनी निर्जरा वेदनीय १, आयुष २, नाम ३, गोत्र ४, ए ४ नी. इति १० मो निर्जराद्वार समाप्तं. १०.

हवे इग्यारमो भावद्वार कहेछे. उदयभाव १, उपसमभाव २, क्षायकभाव ३, क्षयोपसमभाव ४, पारिणामिकभाव ५, संनिपातभाव ६, पहेले ने त्रिजे गुणठाणे ३ भाव उदय १, क्षयोपशम २, पारिणामिक ३, चोथे पांचमे छट्ठे सातमे अने आठमेथी ते इग्यारमा गुणठाणा सुधि उपशम श्रेणिवाळाने ४ भाव-उदय १, उपसम २, क्षयोपशम ३, पारिणामिक ४, तथा कोइक उपशमने ठेकाणे क्षायक पण कहेछे. अने ८ मांथी मांडिने बारमा सुधि क्षपकश्रेणि-वाळाने ४ भाव-उदय १, क्षयोपसम २, क्षायक ३, पारिणामिक ४, तेरमे चउदमे गुणठाणे ३ भाव-उदय १, क्षायक २, पारिणामिक ३, सिद्धमां २ भाव-क्षायक १, पारिणामिक २. इति ११ मो भावद्वार समाप्तं. ११.

हवे १२ मो कारणद्वार कहेछे. कारण ५ कर्मबंधना–मिथ्यात्व १, अविरति २, प्रमाद ३, कषाय ४, जोग ५, पहेले त्रिजे गुणठाणे ५ कारण लाभे. बीजे चोथे ४ कारण लाभे. मिथ्यात्व वर्जिने, पांचमे छट्ठे गुणठाणे ३ कारण लाभे. मिथ्यात्व १, अविरति २, ए २ वर्जिने सातमेथी ते दशमा गुणठाणा सुधि २ कारण लाभे. कषाय १, जोग २, ए २ लाभे. इग्यारमे, बारमे, तेरमे १ कारण लाभे ते जोग १, चउदमे कोइ कारण नथी. इति १२ मो कारणद्वार समाप्तं. १२.

हवे १३ मो परिस्सहद्वार कहेछे. पहेलाथी ते चोथा गुणठाणा सुधि यद्यपि परिस्सह २२ लाभे पण दुःख रूप छे. निर्जराहूप गणमे नहि. पांचमाथी ते नवमा गुणठाणा सुधी २२ परिस्सह लाभे. एक समये २० वेदे. टाढनो त्यां तापनो नहि, तापनो त्यां टाढनो नहि. चालवानो त्यां बेसवानो नहि, बेसवानो त्यां चालवानो नहि. दशमे, इग्यारमे, बारमे १४ परिस्सह लाभे. आठ जे मोहनीय कर्मने उदये हता ते वर्ज्या ते कहेछे. अचेलनो १, अरतिनो २, स्त्रीनो ३, बेसवानो ४, आक्रोशनो ५, मेलनो ६, सत्कार, पुरस्कारनो ७, ए ७ चारित्र मोहनीय कर्मने उदये हता ते ने ८ मो दंशण परिस्सह दर्शन मोहनीयने उदये हतो ते ए ८ वर्जिने शेष १४ रह्या तेमांहिला एक समये १२ वेदे. टाढनो त्यां तापनो नहि, तापनो त्यां टाढनो नहि. चालवानो त्यां स्थानकनो नहि, स्थानकनो त्यां चालवानो नहि. तेरमे चउदमे गुणठाणे ११ परिस्सह लाभे. १ आ

तेहमांथी मज्ञानो १, अज्ञाननो २, ए २ ज्ञानावरणिय कर्मने उदये हता ते अने १ अलाभनो अंतरायकर्मने उदये हतो ते ए ३ वर्जिने शेष ११ रह्या ते मांहिला १ समये ९ वेदे. टाढनो त्यां तापनो नहि, तापनो त्यां टाढनो नहि. चालवानो त्यां स्थानकनो नहि, स्थानकनो त्यां चालवानो नहि. इति १३ मो परिस्सहद्वार समाप्त. १३.

हवे १४ मो मार्गणाद्वार कहेछे. पहेले गुणठाणे मार्गणा ४. त्रीजे, चोथे, पांचमे, सातमे जाय. त्रिजे गुणठाणे मार्गणा १–पडे तो पहेले आवे पण चढवुं नथी. त्रिजे मार्गणा ४–पडे तो पहेले आवे अने चढे तो चोथे, पांचमे अने सातमे जाय. चोथे मार्गणा ५–पडे तो पहेले, बिजे, त्रिजे आवे अने चढे तो पांचमे, सातमे जाय. पांचमे मार्गणा ५–पडे तो पहेले, बिजे, त्रिजे, चोथे आवे अने चढे तो सातमे जाय. छठे मार्गणा ६–पडे तो पहेले, बिजे, त्रिजे, चोथे, पांचमे आवे अने चढे तो सातमे जाय. सातमे मार्गणा ३–पडे तो छठे, चोथे आवे अने चढे तो ८ मे जाय. आठमे मार्गणा ३–पडे तो सातमे, चोथे आवे, चढे तो नवमे जाय. नवमे मार्गणा ३, पडे तो आठमे, चोथे आवे अने चढे तो दशमे जाय. दशमे मार्गणा ४–पडे तो नवमे, चोथे आवे, चढे तो इग्यारमे, बारमे जाय. इग्यारमे मार्गणा २–काल करे तो अनुत्तर विमाने जाय. पडे तो दशमे तथा पहेले आवे, चढवुं नथी. बारमे मार्गणा १–तेरमे जाय, पडवुं नथी. तेरमे मार्गणा १–चउदमे जाय, पडवुं नथी. चउदमे मार्गणा एक नथी–मोक्ष जाय. इति १४ मो मार्गणाद्वार समाप्त. १४.

गुणठाणे १२ जोग आहारकना २ ने एक कार्मणनो ए ३ वर्जीने १२ लाभे. छट्ठे गुणठाणे १४ जोग लाभे
१ कार्मणनो वर्जीने. सातमे गुणठाणे ११ जोग–४ मनना, ४ वचनना, १ उदारिकनो, १ वैक्रियनो, १
आहारकनो, एवं ११. आठमांथी मांडीने १२ मां गुणठाणा सुधि जोग ९ लाभे. ४ मनना, ४ वचनना, ने
१ उदारिकनो ए ९. तेरमे गुणठाणे जोग ७ लाभे. बे मनना, बे वचनना ए ४ ने उदारिकनो १, उदारि-
कनो मिश्र २, कार्मणकायजोग ३, एवं ७. चउदमे गुणठाणे जोग नथी. इति १७ मो जोगद्वार समाप्त. १७.

हवे १८ मो उपयोगद्वार कहेछे. पहेले ने त्रिजे गुणठाणे ६ उपयोग लाभे. ३ अज्ञान ने ३ दर्शन. एवं
६. बिजे, चोथे, पांचमे गुणठाणे ६ उपयोग लाभे. ३ ज्ञान, ३ दर्शन, एवं ६. छठ्ठाथी ते बारमा गुणठाणा
सुधि उपयोग ७ लाभे. ४ ज्ञान ने ३ दर्शन एवं ७. तेरमे, चउदमे गुणठाणे तथा सिद्धमां २ उपयोग केवल
ज्ञान १. ने केवलदर्शन २. इति १८ मो उपयोग द्वार समाप्त. १८.

हवे १९ मो लेश्याद्वार कहेछे. पहेलाथी ते छट्ठा गुणठाणा सुधी ६ लेश्या लाभे. सातमे गुणठाणे उपलि
३ लेश्या लाभे. आठमेथी मांडीने बारमा गुणठाणा सुधि १ शुकललेश्या लाभे. तेरमे गुणठाणे १ परमशुक्ल-
लेश्या लाभे. चउदमे गुणठाणे लेश्या नथी. इति १९ मो लेश्याद्वार समाप्त. १९.

हवे २० मो चारित्रद्वार कहेछे. पहेलाथी ते चोथा गुणठाणा सुधी कोइ चारित्र नथी. पांचमे गुणठाणे

यनो उपशम ४, रागनो उपशम ५, द्वेषनो उपशम ६, दर्शन मोहनीयनो उपशम ७. चारित्र मोहनियनो उपशम ८ एवं ८ मोहनियनी प्रकृति अने उपशमिया दर्शण लहि ते समकित ९, उपशमियाचरित्रलद्धि १०, उपशमिया अकषाय छद्मस्थ वीतरागलद्धि ११, एवं ११.

हवे क्षायक भावे ३७ बोल छे. ५ ज्ञानावरणिय, ९ दर्शनावरणिय, २ वेदनीयनी, १ रागनी, १ द्वेषनी, ४ कषायनी, १ दर्शनमोहनीयनी, १ चारित्रमोहनीयनी, ४ आयुषनी, २ नामनी, २ गोत्रनी, ५ अंतरायनी, एवं ३७ प्रकृतिने क्षय करे तेहने क्षायकभाव कहिये. ते ९ बोल पामे, क्षायकसमकित १, क्षायक जथाख्यात चारित्र २, केवलज्ञान ३, केवलदर्शन ४, अने क्षायक दानादिलब्धि ५ एवं ९ बोल. ३.

हवे क्षयोपशमभावे ३० बोल छे. ४ ज्ञान प्रथम, ३ अज्ञान, ३ दर्शन, ३ दृष्टि, ४ चारित्र, प्रथम १ चरित्ताचरित्त ते श्रावकपणुं पामे, १ आचार्यगणिनी पदवी, १ चउद पुर्व ज्ञाननी प्राप्ति, ५ इंद्रियनी लब्धि, ५ दानादिलब्धि, एवं सर्व मळी ३० बोल. ४.

हवे पारिणामिकभावना २ भेद. सादिपारिणामिक १, अनादिपारिणामिक २. सादि विणसे, अनादि विणसे नहि. सादिपारिणामिकना अनेक भेद छे. जुनी सुरा मदिरा, जुनो गोल, तांदुल प्र आदि ७२ बोल भगवतीनी साखे छे. अनादि पारिणामिक भावनाना १० बोल. धर्मास्तिकाय १, अधर्मास्तिकाय २,

आकाशास्तिकाय ३, पुद्गलास्तिकाय ४, जीवास्तिकाय ५, काल ६, लोक ७, अलोक ८, भव्य ९, अभव्य १०. एवं १०. ५. हवे सन्निपात भावनाना २६ भांगा. १० द्विकसंजोगीना, १० त्रिकसंजोगीना, ५ चतुष्क संजोगीना, १ पंचसंजोगिनो एवं २६ भांगा एहनो विचार श्री अनुयोगद्वार सिद्धांतथी जाणवो. ६. हवे १४ गुणठाणा उपर १० क्षेपकद्वार उतारे छे तेहमां प्रथम हेतुद्वार कहे छे. २५ कषाय, १५ जोग, एवं ४० ने ६ काय, ५ इंद्रिय, १ मन, ए १२ अव्रत एवं ५२ ने ५ मिथ्यात्व एवं ५७ हेतु. पहेले गुणठाणे ५५ हेतु ते आहारकना २ वर्जिने १. बिजे गुणठाणे ५० हेतु ते ५५ मांथी ५ मिथ्यात्व टल्या. २ त्रिजे गुणठाणे ४३ हेतु ते ५७ मांथी अनंतानुबंधि ४, उदारिकनो मिश्र १, वैक्रियनो मिश्र १, आहारकना २, मिथ्यात्व ५. एवं १४ वर्ज्या शेष ४३–३. चोथे गुणठाणे ४६ हेतु ते पूर्वे कह्या ४३ ते अने उदारिकनो मिश्र १, वैक्रियनो मिश्र २, कार्मण काययोग ३. ए ३ वध्या. सर्व मलीने ४६–४. पांचमे गुणठाणे ४० हेतु ते पूर्वे ४६ कह्या तेहमांथी अप्रत्या-ख्यानीनी चोकडि ४, त्रस कायनो अव्रत १, कार्मणकायजोग १, एवं ६ घट्या, शेष ४० हेतु. ५. छठे गुण-ठाणे २७ हेतु पूर्वे ४० कह्या तेहमांथी प्रत्याख्यानावरणियनी चोकडि ४, पांच स्थावर नो अव्रत ५, इंद्रिय ५ नो अव्रत ५ ने एक मननो अव्रत १ एवं १५ वर्ज्या शेष २५ त्या ने आहारकना २ वध्या एवं सर्व मली २७ हेतु ६. सातमे गुणठाणे २४ हेतु ते पूर्वे २७ कह्या तेहमांथी उदारिकमिश्र १, वैक्रियमिश्र २, आहारक-

मिश्र ए ३ वर्ज्या शेष २४ हेतु ७. आठमे गुणठाणे २२ हेतु ते पूर्वे २४ कह्या तेहमांथी वैक्रेयनो १, आहारकनो २, ए २ वर्ज्यां. शेष २२ हेतु ८. नवमे गुणठाणे १६ हेतु ते पूर्वे २२ कह्या तेहमांथी हास्य १, रति २, अरति ३, भय ४, शोक ५, दुगंछा ६. ए ६ वर्ज्यां. शेष १६ हेतु. ९. दशमे गुणठाणे १० हेतु ते ९ जोग ने १ संजलनो लोभ एवं १० हेतु. १०. इग्यारमे बारमे गुणठाणे ९ हेतु ते ९ जोग जाणवा ११-१२. तेरमे गुणठाणे ७ हेतु ते ७ जोग जाणवा. १३. चउदमे गुणठाणे हेतु नथी. १४. इति पहेलो हेतुद्वार समाप्त. १.

हवे बीजो दंडक द्वार कहेछे. पहेले गुणठाणे २४ दंडक, बिजे गुणठाणे १९ दंडक ते ५ स्थावरना वर्ज्या. त्रिजे चोथे गुणठाणे १६ दंडक ते ३ विकलेंद्रिय वर्ज्या. पांचमे गुणठाणे २ दंडक संज्ञिमनुष्य १, संज्ञितिर्यंच २, ए २. छठ्ठाथी ते चउदमा गुणठाणा सुधि १ मनुष्यनो दंडक. इति बीजो दंडकद्वार समाप्त. २.

हवे त्रिजो जीवाजोनिद्वार कहे छे. पहेले गुणठाणे ८४ लाख जीवाजोनि, बिजे गुणठाणे ३२ लाख ते एकेंद्रियनी वर्जि. त्रिजे चोथे गुणठाणे २६ लाख जीवाजोनि. पांचमे गुणठाणे १८ लाख जीवाजोनि. छठ्ठाथी ते १४ मा गुणठाणा सुधि १४ लाख जीवाजोनि. इति त्रिजो जोनिद्वार समाप्त. ३.

हवे चोथो अंतरद्वार कहे छे. पहिले गुणठाणे जघन्य अंतर्मुहूर्त्त, उत्कृष्टो ६६ सागर झाझेरानुं अथवा

१३२ सागर झाझेरालुं ते ६६ सागर चोथे गुणठाणे रहे, अंतर्मुहूर्त त्रीजे गुणठाणे रही पाछो चाथ गुणठाणे ६६ सागर रहि मिथ्यात्वे आवे. विजाथी मांडिने इग्यारमा गुणठाणा सुधि जघन्य अंतर्मुहूर्त अथवा पल्यनो असंख्यातमो भाग ते एटला काल विना उपसम श्रेणी करीने पडे नहीं. उत्कृष्टो अर्द्धपुद्गल देशे उणुं. बारमे, तेरमे ने चउदमे गुणठाणे आंतरुं नथी. ए एक जीवआश्रि. इति चोथो अंतरद्वार समाप्त. ४

हवे ५ मो ध्यानद्वार कहे छे. पहेले बिजे त्रिजे गुणठाणे २ ध्यान. पहेले, चोथे, पांचमे गुणठाणे ३ ध्यान. पहेले, छट्ठे गुणठाणे २ ध्यान—आर्त १ ने धर्म २. सातमे गुणठाणे १ धर्मध्यान. आठमेथी मांडिने चउदमा गुणठाणा सुधी १ शुक्लध्यान. इति पांचमो ध्यानद्वार समाप्त. ५

हवे छट्ठो फरसनाद्वार कहे छे. पहेलुं गुणठाणुं १४ राजलोक स्पर्शे. बिजुं गुणठाणुं छट्ठे पंडगवनथी ते छट्ठी नरक लगे फरसे, तथा उंचुं अधोगाम विजयथी ते ९ ग्रैवेयक सुधि फरसे. २. त्रिजुं गुणठाणुं लोकनो असंख्यातमो भाग फरसे ३. चोथुं गुणठाणुं अधोगाम विजयथी १२ मा देवलोक सुधि फरसे अथवा पंडगवनथी छट्ठी नरक सुधी फरसे. ४. पांचमुं गुणठाणुं पण एमज अधोगामविजयथी १२ मा देवलोक सुधि फरसे ५. छट्ठाथी ते इग्यारमा गुणठाणावाला अधोगाम विजयथी ५ अनुत्तरविमान सुधि फरसे. बारमुं गुणठाणुं लोकनो असंख्यातमो भाग फरसे. तेरमुं गुणठाणुं सर्व लोक फरसे. चउदमुं गुणठाणुं लोकनो असंख्यातमो भाग फरसे. ॥ इति ६ ठो फरसना द्वार समाप्त. ॥ ६ ॥

करे. धरतिनी सरस्वाई खाट सरखी. उतरते आरे गोळ सरखी जाणवी. ए आरे १० प्रकारना कल्प वृक्ष मनवंछित सुख पोंचाडे. छेव थाकता जुगल्ना आउखा आडा छ मास रहे तेवारे जुगल परभवनुं आउखुं बांधे. तेवारे जुगलणी एक जोडलुं प्रसवे. ते छोरनी प्रतिपालणा ६४ दिन करे. जुगल जुगलणीने क्षण मात्रनो विजोग न पडे. एकने छींक ने एकने बगासुं आवे मरीने देवता थाय. एना शरीरनुं निहरण देवता करे. गति १ देवतानी जाणवि. इति बिजो आरो संपूर्ण ॥ २ ॥

हवे बीजो आरो उतरीने त्रिजो आरो बेठो त्यारे अनंता वर्ण, गंध, रस, स्पर्शना पर्याय अनंता हीणा थया. ए सुखमदुखम नामा आरो बे कोडाकोड सागरोपमनो जाणवो. तथा सुख घणुं ने दुख थोडुं. ए आराने विषे एक गाउनुं देहमान ने एक पल्योपमनुं आउखुं जाणवुं. उतरते आरे ५०० पांचसें धनुष्यनुं देहमान ने क्रोड पूर्वनुं आउखुं जाणवुं. ए आराने विषे वज्र ऋषभ नाराच संघयण ने समचउरस संठाण जाणवुं. ए आराने विषे चोसठ पांसळी जाणवी. उतरते बत्रिस पांसळी जाणवी. ए आराने विषे चउथ भक्ते आहारनी इच्छा उपजे. ते वारे शरीर प्रमाणे आहार करे. धरतिनी सरस्वाद गोळ सरखी जाणवी. उतरते आरे थोडेरी जाणवी. ए आरे दस प्रकारना कल्पवृक्ष मनवंछित सुख पोंचाडे. छेक थाकतां जुगलना आउखा आडा छ मास रहे ते वारे जुगल परभवनुं आउखुं बांधे. ते वारे जुगलिणी एक जोडलुं प्रसवे. ते छोरनी प्रतिपालणा ७९

दिन करे. जुगल–जुगलणीने क्षणमात्रनो विजोग न पडे. एकने छींक ने एकने बगासुं आवे तेवारे मरीने देव-
ता थाय. एना शरीरनो निहरण देवता करे. ए ३ आरा जुगलना जाणवा. एकलो जुगल धर्म जाणवो. ए
आराने विषे जरा, रोग, कुरुप नहि. प्रतिपूर्ण अंग–उपांग विषयसुख भोगवे. ते दान पुण्यना फळ जाणवा.
ए आराने विषे छेक थाकता चोराशी लाख पूर्व, त्रण वर्ष ने साडा आठ महीना बाकी रह्या तेवारे सर्वार्थसिद्ध
महाविमान थकी तेत्रीस सागरोपमनुं आउखुं भोगवी, चविने विनिता नगरी, नाभी कुलगर राजा पिता, मरु-
देवी मातानी कूखे ऋषभदेव स्वामि उपन्या. सवानव मासे जन्म्या. प्रथम ऋषभनुं स्वप्न देखि ऋषभदेव नाम
दिधुं. ऋषभदेव स्वामिए जुगलाधर्म निवारीने असि, मसि, कसि आदि देइने बोतेर कला सीखवी. अनुक्रमे
निविसे विस लाख पुर्वलगे तो कुमरपणे रह्या, अने त्रेसठ लाख पुर्वलगे राज्य भोगव्युं पछी भरतने राज्य आ-
पीने चार हजार पुरुष संघाते संजम लिधो. एक लाख पूर्व लगे संजम पाल्यो. केवल पामीने अष्टापद पर्वत
उपरे पद्मासने बेसीने, दस हजार साधु संघाते स्वामि निर्वाण पधार्या. ते स्वामिना ६ कल्याणिक थया.
पेहेले कल्याणीके उत्तराषाढा नक्षत्रमां सर्वार्थसिद्ध विमानथकी चविने मातानी कूखे उपन्या. १. बिजे कल्या-
णीके उत्तराषाढा नक्षत्रमां जन्म्या २. त्रीजे कल्याणीके उत्तराषाढा नक्षत्रमां राज्य बेठा. ३. चोथे कल्याणीके
उत्तराषाढा नक्षत्रमां संजम लिधो ४. पांचमे कल्याणीके उत्तराषाढा नक्षत्रमां केवल ज्ञान उपन्युं ५. ए ५ ने

णीक अर्भाच नक्षत्रमा मोक्ष पयायां. ए आगने विषे गति पांच जाणवि. ईतिबीजो आरो सं० ३.

हवे त्रीजो आरो उतर्याने चोथे आरा [illegible] तेवारे अनन्ता वर्ण, गंध, रस, स्पर्शना पर्याय हीणा थया. ए आरो १ कोडाकोड सागरोपम [illegible] वर्ष उणो जाणवो. ए आरो दुःसम सुसम नामे जाणवो. तेमां दुःख घणुं ने सुख थोडुं जाणवुं. ए [illegible] पाचमे मनुष्यनुं देहमान ने क्रोड पूर्वनुं आउखुं. उतरते आरे सात हाथनुं देहमान ने [illegible] ए आराने विषे छ संघयण ने छ संठाण जाणवा. ए आराने विषे बत्रिस पासळी ने उतरते [illegible] पासळी जाणवी. ए आराने विषे दिन २ मने आहारनी इच्छा उपजे. तेवारे [illegible] आहार [illegible] उतरते आरे थोडो जाणवो. ए आरो छेक थाकतां पंच्योतेर वर्ष ने साडाआठ [illegible] तेवारे दशमा देवलोकथी वीस सागरोपमनुं आउखुं भोगवी, चविने माहणकुंड गाम-नगर [illegible] ब्राह्मणने घेर देवानंदाजीनी कूखे महावीर स्वामि उपन्या. तिहां स्वामि [illegible] गर्भ [illegible] शक्रेंद्रना आसन चल्या. तेवारे शक्रेंद्रे उपयोग मूकीने जोयुं. प्रभुने भीख्याग कुले उपन्या [illegible] अनन्ते काळे अच्छेरुं थयुं. तेवारे हरणगमेषी देवताने कयुं जे जाओ, जईने महावीर स्वामिनो गर्भ [illegible] माहणने खत्रीकुंड गाम नगरने विषे, सिद्धार्थ राजाने घेर त्रिसलादेवी क्षत्रियाणीनी कूखे मुको अने त्रिसलादेवी राणीनी कूखे पुत्रिपणे गर्भ छे ते देवानंदाजीनी कूखे

मुको. तेवारे हरणगमेपी देवता तेहनुं प्रमाण करी तेम तेम कार्युं. आवीने भगवंतने वंदणा नमस्कार करीने कयुं, जे स्वामि! हुं तमारो गर्भ साहरवुं ते कई जाणतो. तेवारे पाछ देवानंदाजीने फेरतातिनी निद्रा मुकाने, नाभिर्मा गर्भ साहरीने त्रिशलादेवीजीनी कूखे मुक्या. तिहां स्वामि गर्भे थईने समान्त पामे जन्म्या. त्रिस वर्ष घरमां रह्या. एकाकीपणे संजम लियो. संजम लेईने साडाबार वर्ष ने एक पखवाडिया सुधि आकरा तप-जप, ध्यान-ज्ञान करीने स्वामि केवलज्ञान केवलदर्शन, पाम्या. अने बोतेर वर्षनुं आवखुं भोगवीने चोथा आराना ३ वर्ष ने साडा आठ महिना बाकी रह्या ते वारे महावीरस्वामि निर्वाण पाम्या. ते स्वामिना छ कल्याणिक थया. तेमां ५ कल्याणिक तो उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमां थया. ते च्यवन कल्याणिक १, गर्भ साहरण कल्याणिक २, जन्म कल्याणिक ३, दिक्षा कल्याणिक ४, केवलज्ञान कल्याणिक ५, ए पांच ने स्वाति नक्षत्रमां निर्वाण पधार्या. ६. ए आगले दिवसे गणि ५ जाणवी. महावीर स्वामि निर्वाण पाम्या तेज रात्रे गौतमस्वामिने केवलज्ञान उपन्युं. तेओ बार वर्ष केवल प्रवर्त्या पछीने निर्वाण पाम्या. तेम वेवार सुधर्मास्वामिने केवल ज्ञान उपन्युं, ते आठ वर्ष सुधि केवल प्रवर्त्या पछीने निर्वाण पाम्या. तेम वेवार जंबूस्वामिने केवलज्ञान उपन्युं. ते चुंमालिस वर्षसुधि केवल प्रवर्त्या पछीने निर्वाण पाम्या. महावीरस्वामि पछी भरतक्षेत्रमां चोसठ वर्षसुधि केवलज्ञान रह्युं. चोथा आरानो जन्मेलो हतो ते. जंबूना आगली पेठे जाण.

पांचमा आरानो जन्मेलो पांचमा आरामां मोक्ष जाय नहीं. जंबुस्वामि मोक्ष पहोंच्या पछी दश बोल विच्छेद गया ते परमअवधिज्ञान १, मनःपर्यवज्ञान २, कैवल्यज्ञान ३, परिहारविशुद्धचारित्र ४, सूक्ष्मसंपरायचारित्र ५, जथाख्यातचारित्र ६, पुलाकलब्धि ७, क्षायकसमकीत ८, आहरकशरिर ९, जिनकल्पीसाधु १०. ए १० बोल, इति चोथो आरो संपूर्ण. ४

हवे चोथो आरो उतर्याने पांचमो आरो बेठो. तेवारे अनंन्ता वर्ण, गंध, रस, स्पर्शना पर्याय हीणा थया. ए आरो दुसमनामा एकलुं दुःख जाणवुं. ए आरो २१ हजार वर्षनो जाणवो. ए आराने विषे ७ हाथनुं देहमान ने १२५ वर्षनुं आउखुं. उतरते आरे १ हाथनुं देहमान ने २० वर्षनुं आउखुं. ए आराने विषे छ संघयण ने छ संठाण जाणवा. उतरते आरे १ छेवटुं संघयण ने १ हुंड संठाण जाणवुं. ए आराने विषे सोल पांसळी, उतरते आरे आठ पांसळी जाणवी. ए आराने विषे दिन २ प्रते आहारनी इच्छा उपजे. तेवारे शरीर प्रमाणे आहार करे. धर्तनी सरसाइ थाडक सारी जाणवी. उतरते आरे कुंभारना निभाडानी छार सरखी जाणवी. हवे पांचमा आरानां लक्षण कहे छे. मोटा नगर ते गामडा सरिखा थशे १, गाम ते मसाण सरिखा थशे २, भला कुळनां छोरु ते दास दासीपणा करशे ३, प्रधान ते लालचि थशे ४, राजा ते जमदंड सरिखा थशे. ५, भला कुळनी स्त्री ते लज्जारहित थशे ६, रुडा कुळनी स्त्री वेष्या सरिखि थशे. ७, पोताना

पुत्र पोताने छांदे चालशे ८, शिष्य, गुरुना अपवाद बोलशे ९, दुर्जन लोक सुखी थशे. १०, सज्जन लोक दुःखि थशे ११, दुर्भिक्ष, दुकाळ घणा पडशे १२, उंदर, सर्पादिकनी दाढ घणी थशे १३, ब्राह्मण अर्थना लोभी थशे १४, हिंसाधर्मना परुपक घणा थशे १५, एक धर्मनां घणा भेद थशे १६, मिथ्यात्वी देवना घणा पूजाशे १७, मिथ्यात्वी लोक घणा थशे १८, माणसने देवदर्शन दुर्लभ थशे १९, विद्याधरनी विद्यानां प्रभाव थोडा थशे २०, गोरस, दुध-दहिमां सरसाइ थोडी थशे २१, बळद प्रमुखनां बळ, आउखां थोडां थशे २२, साधु-साध्विने मासकल्प तथा चोमासां कर्यां जेवां क्षेत्र थोडां रहेशे २३, श्रावकनी ११ पडिमा, साधुनी १२ पडिमा विच्छेद जाशे २४, गुरु, शिष्यने भणावशे नहि २५, शिष्य अविनित, कलहकारी थशे २६, अधर्मकारी, झगडाकारी, कलहकारी कुमाणस घणा थशे अने सुमाणस थोडा थशे २७, आचार्य आप आपना गच्छनी परंपरा सामाचारि जुदी जुदी प्रवर्तावशे तथा मूढ, मूर्ख जनने मोहिने मिथ्यात्व पासमां पाडशे, उत्सूत्र भाखशे, आप आपनी प्रसंशामां राचशे, निंदक कुबुद्धि होशे. २८, सरल, भद्रिक, न्याई, प्रमाणिक माणस थोडा थशे २९, म्लेच्छनां राज घणा थशे ३०, हिंदु राजा अल्पऋधिया ने थोडा थशे ३१, मोटा कुळना राजा हशे ते निच काम करशे. अन्याय, अधर्म, कुव्यसनमां घणा राचशे ३२, ए ३२ लक्षण जाणवां. ए आराने विषे धातु सर्व विच्छेद जाशे. लोढानी धातु रहेशे. चामडानी मोहरो चालशे. ते धनवंत कहेवाशे.

॥ अथ श्री कर्म प्रकृतिना बोल. ॥

पहिलुं ज्ञानावर्णीय कर्म ते आंखना पाटासमान १, बिजुं दर्शनावर्णीय कर्म ते राजाना पोलिया समान २, त्रिजुं वेदनीय कर्म ते मध तथा अफिणे खरड्या खड्ग समान ३, चोथुं मोहनीय कर्म ते मदिरा-पान समान ४, पांचमुं आयुष्य कर्म ते हेड समान ५, छठुं नाम कर्म ते चितारा समान ६, सातमुं गोत्र कर्म ते कुंभारना चाकडा समान ७, आठमुं अंतराय कर्म ते राजाना भंडारी समान ८, ज्ञानावरणीय कर्मे अनंत ज्ञानगुण ढांक्यो छे. १, दर्शनावरणीय कर्मे अनंत दर्शनगुण ढांक्यो छे २, वेदनीय कर्मे अनंत अव्याबाध आत्मिक सुख रोक्युं छे ३, मोहनीय कर्मे क्षायक समकित गुण रोक्यो छे ४, आयुष्य कर्मे अक्षय स्थिति गुण रोक्यो छे ५, नाम कर्मे अमूर्तिगुण रोक्यो छे ६, गोत्र कर्मे अगुरु लघु गुण रोक्यो छे ७, अंतराय कर्मे अनंत आत्मिक शक्ति गुण रोक्यो छे ८. ज्ञानावर्णीय कर्म ते ६ प्रकारे बांधे. पहेले बोले नाणपडिणीयाए ते ज्ञानीना भुंडा बोले १, बिजे बोले नाणनिन्हवणयाए ते ज्ञानीनो उपकार ओळवे २, त्रिजे बोले नाणआसायणाए ते ज्ञानिनी आशातना करे ३, चोथे बोले नाण अंतराएणं ते ज्ञाननी अंतराय पाडे ४, पांचमे बोले नाणपउसेणं ते ज्ञानि उपर द्वेष करे ५, छट्ठे बोले नाणविसंवायणाजोगेणं ते ज्ञानि साथे खोटा झघडा विखवाद करे ६,

ए छ प्रकारे बांधे ते पांच तथा दश प्रकारे भोगवे. ते पांच कया ते कहे छे–मति ज्ञानावर्णीय १, श्रुत ज्ञानावरणीय २, अवधि ज्ञानावर्णीय ३, मनःपर्यव ज्ञानावर्णीय ४, केवल ज्ञानावर्णीय ५. ए ५, ज्ञान प्रगट थावा दे नहि तथा १० प्रकारे भोगवे ते कहे छे–श्रोत्रावरणे १, श्रोत्रविज्ञाणावरणे २, नेत्रावरणे ३, नेत्रविनाणावरणे ४, घाणावरणे ५, घाणविज्ञाणावरणे ६, रसावरणे ७, रसविज्ञाणावरणे ८, फासावरणे ९, फासविन्नाणावरणे १०. ए १० प्रकारे भोगवे. हवे ज्ञानावर्णीय कर्मनी स्थिति जघ० अंतर्मुहूर्तनी उत्० त्रिश कोडाकोडि सागरोपमनी अने अबाधा काल करे तो त्रण हजार वर्षनी स्थिति १. हवे दर्शनावर्णीय कर्म ६ प्रकारे बांधे ते कहे छे–पहेले बोले दंसणपडिणीयाए १, दंसणनिण्हवणयाए २, दंसण आसायणाए ३, दंसण अंतराएणं ४, दंसणपउसेणं ५, दंसण विसंवायणाजोगेणं ६. ए ६ प्रकारे बांधे ते ९ प्रकारे भोगवे ते कहे छे चक्षुदर्शनावर्णीय १, अचक्षुदर्शनावर्णीय २, अवधि दर्शनावर्णीय ३, केवलदर्शनावर्णीय ४, निद्रा ५, निद्रानिद्रा ६, प्रचला ७, प्रचलाप्रचला ८, थिणद्धिनिद्रा ९ ए ९ प्रकारे भोगवे. दर्शनावर्णीय कर्मनी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्तनी उत्० ३० कोडाकोडि सागरोपमनी. अने अबाधा काल करे तो त्रण हजार वर्षनी स्थिति २. त्रिजुं वेदनीय कर्म तेहना २ भेद–शातावेदनीय १, अशाता वेदनीय २, तेमां शातावेदनीय दश प्रकारे बांधे ते कहे छे–पाणाणुकंपयाए १, भुयाणुकंपयाए २, जीवाणुकंपयाए ३, सत्ताणुकंपयाए ४,

बहुणं पाणाणं भुयाणं जीवाणं सत्ताणं अदुक्खणयाए ५, असोयणयाए ६, अजुरणयाए ७, अतिप्पणयाए ८, अपिट्टणयाए ९, अपरियावणयाए १०, ए १० प्रकारे बांधे ते ८ प्रकारे भोगवे. मणुणासद्दा १, मणुणारूवा २, मणुणागंधा ३, मणुणारसा ४, मणुणाफासा ५, मणसुहया ६, वयसुहया ७, कायसुहया ८, ए ८ प्रकारे भोगवे हवे एहनी स्थिति जघ० २ समयनी उत्० १५ कोडाकोड सागरोपमनी. अबाधा काल एहनो जघ० अन्तर्मुहूर्तनो उत्० दोढ हजार वर्षनी स्थिति. हवे असातावेदनीय १२ प्रकारे बांधे ते कहे छे—परदुक्खणयाए १, परसोयणयाए २, परजुरणयाए ३, परटिप्पणयाए ४, परपिट्टणयाए ५, परपरियावणयाए ६, बहुणं पाणाणं भुयाणं जीवाणं सत्ताणं दुःखणयाए ७, सोयणयाए ८, जुरणयाए ९, टिप्पणयाए १०, पिट्टणयाए ११, परियावणयाए ए १२ प्रकारे बांधे ते ८ प्रकारे भोगवे. ते अमणुणासद्दा १, अमणुणारूवा २, अमणुणागंधा ३, अमणुणारसा ४, अमणुणाफासा ५, मणदुहया ६, वयदुहया ७, कायदुहया ८, ए ८ प्रकारे भोगवे. हवे एहनी स्थिति जघ० १ सागरना ७ भाग करीये एवा ३ भाग एक पल्य ने असंख्यातमा भाग उणानी उत्० त्रिस कोडाकोडि सागरोपमनी. एनो आबाधाकाल ३ हजार वर्षनो ३. हवे चोथुं मोहनीय कर्म ते छ प्रकारे बांधे तिव्वकोहे १, तिव्वमाणे २, तिव्वमायाए ३, तिव्वलोहे ४, तिव्वदंसणमोहणिज्जे ५, तिव्वचरित्तमोहणिज्जे ६.

ए ६ प्रकारे बांधे ते २८ प्रकारे भोगवे. अनंतानुबंधि क्रोध ते पर्वतनी राइ समान १, अनंतानुबंधि मान ते पथ्थरना स्तंभ समान २, अनंतानुबंधि माया ते वांसनी गांठ समान ३, अनंतानुबंधि लोभ ते किरमजना रंग समान ४. ए चारे गति करे नरकनी, स्थिति करे जावजीवनी, घात करे समकितनी ४, अप्रत्याख्यानी क्रोध ते तलावना खोट समान १, अप्रत्याख्यानी मान ते हाडकाना स्तंभ समान २, अप्रत्याख्यानी माया ते घेटाना शृंग समान ३, अप्रत्याख्यानी लोभ ते नगरनी खालना कर्दम समान ४, ए चारे गति करे तिर्यंचनी, स्थिति करे वर्ष एकनी, घात करे देश व्रतनी ८, पच्चखाणावरणीय क्रोध ते वेलुनी लिटि समान १, पच्चखाणावरणीय मान ते लाकडाना स्तंभ समान २, पच्चखाणावरणीय माया ते गोमुत्रिका समान ३, पच्चखाणावरणीय लोभ ते गाडाना खंजन समान ४, ए चारे गति करे मनुष्यनी, स्थिति करे चार मासनी, घात करे सर्व व्रतनी १२. संज्वलनो क्रोध ते पाणिनी लिटि समान १, संज्वलनो मान ते नेत्रना स्तंभ समान २, संज्वलनी माया ते वांसनी छोइ समान ३, संज्वलनो लोभ ते पतंग तथा हलिद्रना रंग समान ४, ए चारे गति करे देवतानी, स्थिति करे पन्नर दिननी, घात करे केवलज्ञाननी १६. ए १६ कषाय, हवे ९ नोकषाय कहे छे. हास्य १७, रति १८, अरति १९, भय २०, शोक २१, दुगंछा २२, स्त्रीवेद २३, पुरुषवेद २४, नपुंसकवेद २५, ए चारित्र मोहनीयनी २५ प्रकृति. हवे दंसण मोहनीयनी ३ प्रकृति कहे छे—समकित मोहनीय १, मिथ्यात्व मोह-

नीय २, ...थ्यात्व मोहनीय ३. ए ३ दर्शन मोहनीयनी, एवं सर्व मळी २८ प्रकृति. हवे एनी स्थिति जघ० ... हूर्त्तनी, उत्० ७० कोडाकोडि सागरोपमनी. अबाधा काल करे तो जघ० अंतर्मुहूर्त्तनी, उत्० ७ हजार
छे. ४. हवे पांचमुं आयुष्य कर्म ...ोल प्रकारे बांधे. तेहमांहि नारकिनुं आयुष्य ४ प्रकारे बांधे ते महा-
ए १, महापरिग्गहियाए २, कु...गमाहारेणं ३, पंचिंदिय वहेणं ४, तिर्यंचनुं आयुष्य ४ प्रकारे बांधे
माइल्लयाए १, नियडिल्लयाए २, अलि... ३, कुडतोले-कुडमाणे ४. मनुष्यनुं आयुष्य ४ प्रकारे बांधे
...राए १, पगइविणीयाए २, सारयणेणं ३, अमच्छरियाए ४, देवतानुं आयुष्य ४ प्रकारे बांधे. सराग-
..., संजमासंजमेणं २, बालतवोकम्मेणं ३, अकामनिज्जराए ४. ए ...६ प्रकारे बांधे. ते ४ प्रकारे भो-
... १, देवतानुं आयुष जघ० ... ३, ... हजार वर्षने अंतर्मुहूर्त अधिकनुं, उत्० ३३ सागर ने पूर्वकोडिनो
भाग अधिक. मनुष्य १, ... ए २ नुं आयुष्य जघ० अंतर्मुहूर्त, उत्० ३, पल्य ने पूर्वकोडिनो
...भाग अधिक. ५. हवे ... तेहना २ भेद-शुभनाम १, अशुभनाम २ तेमां शुभनाम कर्म ४
प्रकारे बांधे—कायुजुयाए १, ... भावुजुयाए ३, अविसंवायणाजोगेण ४ ते १४ प्रकारे भोगवे,
इठासद्दा १, इठारूवा २, ... ४, इठाफासा ५, इठागइ ६, इठाठिइ ७, इठलावण्णे ८, इठा-
जसाकित्ती ९, इठउठाण...बलवीरिय...पुरिसाकारपरक्कमे १०, इठसरया ११, कंतसरया १२, पियसरया १३;

मणुणसरया १४ ए १४ प्रकारे भोगवे. अशुभनाम कर्म ४ प्रकारे बांधे—कस्यणूजुयाए १, भासाणूजुयाए, भावाणूजुयाए ३, विसंवायणाजोगेणं ४ ते १४ प्रकारे भोगवे—अणिठासदा १, अणिठारुवा २, अणिठागंधा ३, अणिठारसा ४, अणिठाफासा ५, अणिठागइ ६, अणिठाठिइ ७, अणिठलावणे ८, अणिठाजसोकित्ति ९, अणिठेउठाणकम्मबलवीरियपुरिसाकारपरक्कमे १०, हिणसरया ११, दिणसरया १२, अणिठसरया १३, अ- कंतसरया १४ ए १४ प्रकारे भोगवे.

हवे नाम कर्मनी ९३ प्रकृति कहे छे—नरकगति १, तिर्यचगति २, मनुष्यगति ३, देवगति ४, एकेंद्रिय जाति ५, बेइंद्रियजाति ६, तेइंद्रिय जाति ७, चउरिंद्रिय जाति ८, पंचेंद्रियजाति ९, उदारिकशरिर १०, वैक्रेयशरिर ११, आहारकशरिर १२, तेजसशरिर १३, कार्मणशरिर १४, उदारिकअंगोपांग १५, वैक्रेयअंगोपांग १६, आहारकअंगोपांग १७, उदारिकबंधन १८, वैक्रेयबंधन १९, आहारकबंधन २०, तेजसबंधन २१, कार्मणबंधन २२, उदारिकसंघातन २३, वैक्रेयसंघातन २४, आहारकसंघातन २५, तेजससंघातन २६, कार्मणसंघातन २७, वज्रऋषभनाराचसंघयण २८, ऋषभनाराचसंघयण २९, नाराचसंघयण ३०, अर्द्धनाराच संघयण ३१, किल्कुंसंघयण ३२, छेवट्ठसंघयण ३३, समचउरंससंठाण ३४, निगोहपरिमंडलसंठाण ३५, सादिसंठाण ३६, वामनसंठाण ३७, कुब्जसंठाण ३८, हुंडसंठाण ३९, कालोवर्ण ४०, निलोवर्ण ४१, रातो

तथा प्रत्येक प्रकृति ८, त्रसनो दसको १०, स्थावरनो दसको १०, एवं सर्वे मळीने ९३ प्रकृति थइ. नामकर्मनी स्थिति जघन्य आठ मुहूर्त्तनी, उत्० विश कोडाकोडि सागरोपमनी. अबाधा काल बे हजार वर्षनो ६. हवे गोत्रकर्मना २ भेद–उंचगोत्र १, निचगोत्र २ तेमां उंचगोत्र ८ प्रकारे बांधे. जाइअमदेणं १, कुलअमदेणं २, बलअमदेणं ३, रूवअमदेणं ४, तवअमदेणं ५, सुयअमदेणं ६, लाभअमदेणं ७, इस्सरियअमदेणं ८, ए आठ मद अणकरवे करि उंचगोत्र बांधे ते ८ प्रकारे भोगवे–जाइविसिठिया १, कुलविसिठिया २, बलविसिठिया ३, रूवविसिठिया ४, तववीसिठिया ५, सुयविसिठिया ६, लाभविसिठिया ७, इस्सरियविसिठिया ८, ए ८ प्रकारे भोगवे १. हवे निचगोत्र ८ प्रकारे बांधे ते जाइमएणं १,कुलमएणं २,जावइस्सरियमएणं ए ८ मद करवे करी नीच गोत्र बांधे.ते ८ प्रकारे भोगवे.जाइविहिणया जावइस्सरियविहिणया २,गोत्रकर्मनी स्थिति जघ०८ मुहूर्त्तनी, उ० विस कोडाकोडि सागरोपमनी. अबाधा काल बे हजार वर्षनो. ७. हवे ८ मुं अंतरायकर्म पांच प्रकारे बांधे दानांतराय १, लाभांतराय २, भोगांतराय ३, उवभोगांतराय ४, वीर्यांतराय ५. ए ५ अंतराय पाडवे करी अंतरायकर्म बांधे. ते पांच प्रकारे भोगवे–दानांतराय १, लाभांतराय २, भोगांतराय ३, उवभोगांतराय ४, वीर्यांतराय ५. ए ५ पामे नहि. ए अंतरायकर्मनी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्त्तनी, उत्० त्रिस कोडाकोडि सागरोपमनी. अबाधा काल ३ हजार वर्षनो. ८. बांध्यानी ८५ प्रकृति–ज्ञानावरणीयनी ६, दर्शनावरणीयनी

६, र (पनी २२, मोहनीयनी ६, आयुपनी १६, नामनी ८, गोत्रनी १६, अंतरायनी ५. एवं सर्व मळी ८५ प्रकृति बांध्यानी जाणवी. भोगव्यानी ९२ प्रकृति ते ज्ञानावरणीयनी १०, दर्शनावरणीयनी ९, वेदनीयनी १६, मोहनीयनी ५, ते सम्मत्तवेयणिज्जे १, मिछत्तवेयणिज्जे २, सम्मामिछत्तवेयणिज्जे ३, कसायवेयणिज्जे ४, नोकसायवेयणिज्जे ५, ए ५. आयुपनी ४, नामनी २८, गोत्रनी १६, अंतरायनी ५, ए सर्व मळी ९२ प्रकृति भोगव्यानी जाणवी. अथवा १४८ प्रकारे पण भोगवे ते पांच ज्ञानावरणीयनी ५, दर्शनावरणीयनी ९, वेदनीयनी २, मोहनीयनी २८, आयुपनी ४, नामकर्मनी ९३, गोत्रकर्मनी २, अंतरायनी ५, एवं सर्व मळीने १४८ प्रकृति जाणवी. तथा बंधन नामकर्मनी १० प्रकृति ग्रंथांतरे कही छे. ते भेळवतां १५८ प्रकृति पण थाय. अथवा मुळ प्रकृति ८, तेनी उत्तर प्रकृति ३१, ज्ञानावरणीयनी ५, दर्शनावरणीयनी ९, वेदनीयनी २, मोहनीयनी २, आयुपनी ४, नामनी २, गोत्रनी २, अंतरायनी ५, एवं ३१ प्रकृति थाय. तेनो विस्तार १४८ कर्म प्रकृति जाणवी. ए बोल सिद्धांत प्रमाणे छे.

॥ इति कर्म प्रकृतिना बोल समाप्तम. ॥

॥ अथ श्री २३ पद्विनो थोकडो ॥

प्रथम ७ एकेंद्रिय रत्न, ७ पंचेंद्रिय रत्न, ९ मोटी पद्वि. तेमां चक्ररत्न १, छत्ररत्न २, चर्मरत्न ३, दंडरत्न ४, असीरत्न ५, मणिरत्न ६, कागणिरत्न ७. ए ७ एकेंद्रियरत्ननां नाम; सेनापती १, गाथापति २, वार्द्धिक ३, पुरोहित ४, स्त्री ५, अश्व ६, गज ७, ए ७ पंचेंद्रिय रत्ननां नाम; अरिहंतनी १, चक्रवर्तिनी २, बळदेवनी ३, वासुदेवनी ४, केवळीनी ५, साधुनी ६, श्रावकनी ७, सम्यक्दृष्टिनी ८, मंडळीक राजानी ९. ए ९ मोटी पद्वि एवं सर्व मळी २३ पद्वि.

हवे १४ रत्न शुं शुं काम करे ते कहे छे—चक्र रत्न षट् खंड साधनां मार्ग बतावे १, छत्र रत्न ४८ कोश प्रमाणे छाया करे २, चर्मरत्न नदी आदे पार उतारे ३, दंडरत्न तमस गुफानां बार उघाडे ४, असीरत्न शत्रुने हणे ५, मणिरत्न उद्योत करे ६, कागणिरत्न ४९ मांडलां आळेखे तथा तोल माप वधारे ७, सेनापति देश साधे ८, गाथापति धान्य, रसवंतां निपजावे ९, वार्धिक आवास घर निपजावे १०, पुरोहित घा साजा

क तथा शांति कर्म करे, विघ्न टाळे ११, स्त्री रत्न भोग साधनना काममां आवे १२, अश्व अने गज ए बन्ने चढवाने काम आवे १४.

ते १४ रत्न क्यां क्यां उपजे ते कहे छे-चक्र, छत्र, असी, दंड ए चार रत्न आयुद्ध शाळामां उपजे; चर्म, मणि अने कागणि ए ३ रत्न लक्ष्मीना भंडारमां उपजे; सेनापती, गाथापती, वार्धिक, पुरोहित ए ४ रत्न पोताना नगरमां उपजे; स्त्री रत्न विद्याधरनी श्रेणिमां उपजे; अश्व अने गज ए २ रत्न वैताढने मूळे उपजे.

हवे १४ रत्ननी कायानुं परमाण कहे छे—चक्र, छत्र अने दंड ए ३ रत्न वाम (४ हाथ) प्रमाणे; चर्मरत्न बे हाथ प्रमाणे. खड्ग रत्न ५० आंगळनुं लांबु, १६ आंगळनुं पहोळुं अने अर्द्ध आंगळनुं जाडुं; मणिरत्न ४ आंगळनुं लांबु अने बे आंगळनुं पहोळुं; कागणि रत्नने छ तळां, आठ खूणा, बार हांसो, सोनीनी अहिरणने संठाणे एक आंगळनुं लांबु, पहोळुं अने उंचुं छे. सेनापती, गाथापती, वार्द्धिक, पुरोहित ए ४ रत्ननी अवगाहना चक्रवर्ति प्रमाणे उंची, स्त्री रत्न चक्रवर्तिथी ४ आंगळ नीची, अश्वरत्न १०८ आंगळनो लांबो कानना मूळथी ते पुंछना मूळ लगे अने ८० आंगळनो उंचो अने गजरत्न चक्रवर्तिथी बमणो उंचो होय. ए २३.

हवे जे गतिमांथी नीकळ्यो ते केटली पदवी पामे ते कहे छे—पहेली नरकना नीकळ्या १६ पदवी पामे. ते २३ मांथी ७ एकेंद्रिय रत्न वर्ज्या १; बीजी नरकना नीकळ्या १५ पदवी पामे. पुर्वे १६ कही तेमांथी १

चक्रवर्तिनी वर्जि २; त्रीजि नरकना नीकल्या १३ पद्वी पामे ते १५ मांथी बलदेव अने वासुदेव वर्ज्यां ३; चोथी नरकना नीकल्या १२ पद्वी पामे ते १३ मांथी १ तीर्थंकर वर्ज्यां ४; पांचमी नरकना नीकल्या अग्यार पद्वी पामे ते १२ मांथी एक केवली वर्ज्यां ५; छठी नरकना नीकल्या दश पद्वी पामे ते साधुजी वर्ज्यां ६; सातमी नरकना नीकल्या अश्व १, गज २, सम्यक्त्वदृष्टिनी ३, ए ३ पद्वी पामे ७; भवनपति, वाणव्यंतर अने ज्योतिषी ए ३ ना नीकल्या एकवीस पद्वी पामे ते वासुदेव अने तीर्थंकर ए बे वर्ज्यां; पृथवी, पाणी, वनस्पति, गर्भज मनुष्य अने गर्भज तिर्यंच एटलाना नीकल्या १९ पद्वी पामे ते २३ मांथी तीर्थंकर, चक्रवर्ति, बलदेव, वासुदेव ए ४ वर्ज्यां. बेंद्रिय, तेंद्रिय, चउरेंद्रिय, समुर्छिमतिर्यंच अने समुर्छिम मनुष्य ए ५ ना नीकल्या १८ पद्वी पामे ते १९ मांथी एक केवली वर्ज्यां. तेउ, वाउना नीकल्या नव पद्वी पामे ते ७ एकेंद्रिय रत्न अने हाथी, घोडो ए ९ पद्वी पामे. पन्नर परमाधामि अने पहेला किल्विषीना नीकल्या १८ पद्वी पामे ते २३ मांथी चार उत्तम पुरुष अने एक केवलि वर्ज्यां. ऊपला बे किल्विषीना नीकल्या अग्यार पद्वी पामे ते १८ मांथी सात एकेंद्रिय वर्ज्यां. शेष ११ पामे. सुधर्म १, ईशान २, ए बे देवलोकना नीकल्या २३ पद्वी पामे. त्रिजाथी ते आठमा देवलोक सुधीना तथा नव लोकांतिकना नीकल्या १६ पद्वी पामे ते २३ मांथी सात एकेंद्रिय रत्न वर्ज्यां, शेष १६ पामे, नवमाथी नव ग्रैवेयक सुधीना नीकल्या चउद पद्वी पामे.

ते १६ मांथी अश्व १ अने गज २, ए बे वर्ज्या, शेष १४ पामे. पांच अनुत्तर विमानना नीकळ्या आठ पदवी पामे ते २३ मांथी १४ रत्न अने एक वासुदेव वर्ज्या शेष ८ पामे. संज्ञिमां १५ पदवी लाभे ते २३ मांथी सात एकेंद्रिय अने एक केवळीनी ए ८ वर्जि, शेष १५ लाभे. असंज्ञिमां आठ पदवी लाभे ते सात एकेंद्रिय अने एक समकितनी. तीर्थंकर तथा चक्रवर्तीमां छ पदवी लाभे ते तीर्थंकरनी १, चक्रवर्तिनी २, मंडळिकनी ३, समकितनी ४, साधुनी ५ अने केवळीनी ६. वासुदेवमां त्रण पदवी लाभे–वासुदेवनी १, समकितनी २, अने श्रावकनी ३. बळदेवमां पांच पदवी लाभे बळदेवनी १, मंडळिकनी २, साधुनी ३. केवळीनी ४, अने समकितनी ५. मनुष्यमां तेर पदवी लाभे ते नवमहारत्न पदवी अने सेनापति १, गाथापति २, वार्द्धिक ३, पुरोहित ४, एवं सर्व मळी १३ पदवी लाभे. मनुष्यणीमां पांच पदवी लाभे–समकितनी १, श्राविकानी २, साध्वीनी ३, केवळीनी ४, अने स्त्रीरत्ननी ५. ॥इति २३ पदवीनो थोकडो समाप्तम्.॥

आपने कोइ पुस्तक छपाववुं होय अने तेना प्रुफ सुधराववानुं मारुं अने सस्तुं काम कराववुं होय तो लखोः–

संघवी वाडीलाल काकुभाइ,

सारंगपुर–तळीयानी पोळ–**अमदावाद.**

॥ अथ श्री सीझणा द्वारनो थोकडो. ॥

१. पहेली नरकना नीकल्या एक समये १० सीझे, २. बीजी नरकना नीकल्या एक समये १० सीझे. ३. त्रीजी नरकना नीकल्या एक समये १० सीझे, ४. चोथी नरकना नीकल्या एक समये ४ सीझे, ५. भवनपतिना नीकल्या एक समये १० सीझे, ६ भवनपतिनी देवीना नीकल्या एक समये ५ सीझे, ७. पृथ्वीना नीकल्या एक समयमां ४ सीझे, ८. पाणीना नीकल्या एक समयमां ४ सीझे, ९. वनस्पतिना नीकल्या एक समयमां ६ सीझे, १०. पंचेंद्रियतिर्यंच गर्भजना नीकल्या एक समयमां १० सीझे, ११. तिर्यंचणीना नीकल्या एक समयमां १० सीझे, १२. मनुष्यना नीकल्या एक समयमां १० सीझे, १३. मनुष्यणीना नीकल्या एक समयमां २० सीझे, १४. वाणव्यंतरना नीकल्या एक समयमां १० सीझे, १५. वाणव्यंतरनी देवीना नीकल्या एक समयमां ५ सीझे, १६. ज्योतिषीना नीकल्या एक समयमां १० सीझे, १७. ज्योतिषीनी देवीना नीकल्या एक समयमां २० सीझे, १८. वैमानिकना नीकल्या एक समयमां १०८ सीझे, १९. वैमानीकनी देवीना नीकल्या एक समयमां २० सीझे, २०. स्वलिंगी सीझे तो १०८ सीझे, २१. अन्यलिंगी सीझे तो १० सीझे, २२. गृहस्थलिंगे सीझे तो ४ सीझे, २३. स्त्री लिंगे २० सीझे, २४. पुरुषलिंगे १०८ सीझे, २५. नपुंसकलिंगे १० सीझे, २६. उर्ध्वलोके ४ सीझे, २७. अधोलोके २० सीझे, २८. तिर्यग्लोके १०८ सीझे, २९. उत्कृष्टि अवगाहनावाला एक समयमां २ सीझे, ३० जघन्य अवगाहनावाला एक समयमां

४ सीझे, ३१ [illegible] एक समयमां १०८ सीझे, ३२. समुद्रमां बे सीझे, ३३. नदी प्रमुख शेष जलमां ३ सीझे, ३[illegible] [illegible] सीझे, ३५. अनार्थमां १० सीझे, ३६. तीर्थंकर २० सीझे, ३७. अतीर्थंकर १०८ सीझे, [illegible] प्रत्येक बुद्ध १० सीझे, ४०. बुद्धबोहि १०८ सीझे, ४१. एक [illegible] एक समयमां ४ सीझे, [illegible] अनेकसिद्धा ते एक समयमां उत्कृष्टा १०८ सीझे,४३. विजय विजय प्रत्ये एक समयमां [illegible] सीझे [illegible] भद्रशालवन ४, नंदनवन २, सोमनसवन ३, ए त्रणमां चार चार सीझे, ४७. पंडगवनमां २ सीझे, [illegible] अकर्मभूमिमां १० सीझे, ४९. कर्मभूमिमां १०८ सीझे, ५३. पहेले १, बीजे [illegible], पांचमे [illegible] दश सीझे, ५५. त्रिजे १, चोथे २, ए बे आरे १०८ एकसो आठ सीझे [illegible] अवसर्पिणी [illegible] उत्सर्पिणी [illegible] ए बेमां १०८ एकसो आठ सीझे, ५८. नोउत्सर्पिणी, नोअवसर्पिणी [illegible] सीझे, [illegible] एकथी मांडीने ३२ लगे सीझे तो आठ समय लागे, ६०. तेत्रीसथी मांडीने ४८ [illegible] सात समय लागे, ६१. ओगणपचासथी मांडीने ६० सुधी सीझे तो छ समय लागे, ६२. एकसठथी मांडीने ७२ सुधी सीझे तो ५ समय लागे, ६३. तोंतेरथी मांडीने ८४ सुधी सीझे तो ४ समय लागे, ६[illegible] [illegible] मांडीने ९६ सुधी सीझे तो ३ समय लागे, ६५. सत्ताणुंथी मांडीने १०२ सुधी सीझे तो २ समय लागे, ६६. एकसोत्रणथी मांडीने १०८ सुधी सीझे तो १ समय लागे.

॥ इति श्री सीझणा द्वार समाप्तम्. ॥

॥ अथ श्री विरहद्वारनो थोकडो. ॥

समुच्चय चार गतिनो विरहकाळ जघन्य एक समयनो, उत्कृष्टो बार मुहूर्त्तनो. पहेली नरके जघन्य एक समयनो, उत्कृष्टो २४ मुहूर्त्तनो १. बीजी नरके ज० १ समयनो, ऊ० ७ दिवसनो २. त्रीजी नरके ज० १ समयनो, ऊ० १५ दिवसनो ३. चोथी नरके ज० १ समयनो, ऊ० १ मासनो ४. पांचमी नरके ज० १ समयनो, ऊ० २ मासनो ५. छट्ठी नरके ज० १ समयनो, ऊ० ४ मासनो ६. सातमी नरके ज० १ समयनो, ऊ० ६ मासनो ७. ए प्रमाणे नारकीने ऊपजवानो तथा चववानो विरह पडे ते कह्यो.

दश भवनपतिने ज० १ समयनो, ऊ० २४ मुहूर्त्तनो. पांच एकेंद्रिय अविरहिया संख्याताने ठामे संख्याता ऊपजे, असंख्याताने ठामे असंख्याता ऊपजे, अनन्ताने ठामे अनंता ऊपजे, समय समय ऊपजे, समय समय चवे. त्रण विगलेंद्रियनो ज० १ समयनो, ऊ० अंतर्मुहूर्त्तनो. समूर्छिम, तिर्यंच, पंचेंद्रियनो ज० १ समयनो ऊ० अंतर्मुहूर्त्तनो. गर्भज तिर्यंच पंचेंद्रियनो ज० १ समयनो, ऊ० १२ मुहूर्त्तनो. समूर्छिम मनुष्यनो ज० १ समयनो, ऊ० २४ मुहूर्त्तनो. गर्भज मनुष्यनो ज० १ समयनो, ऊ० १२ मुहूर्त्तनो. वाणव्यंतर, ज्योतिषी अने वैमानिकमां पहेला, बीजा देवलोक सुधीनो ज० १ समयनो, ऊ० २४ मुहूर्त्तनो. त्रीजे देवलोके ज० १ समयनो, ऊ० ९ दिन अने वीस मुहूर्त्तनो. चोथे देवलोके ज० १ समयनो, ऊ० १२ दिवस अने १० मुहूर्त्तनो.

पांचमे देवलोके ज० १ समयनो, उ० साडी बावीस दिवसनो. छठे देवलोके ज० १ समयनो, उ० ४५ दिवसनो. सातमे देवलोके ज० १ समयनो उ० ८० दिवसनो विरहकाल. आठमे देवलोके ज० १ समयनो, उ० १०० दिवसनो. नवमे, दशमे देवलोके ज० १ समयनो, उ० संख्याता मासनो ज्यांलगे वरस न होय. अग्यारमे, बारमे देवलोके ज० १ समयनो उ० संख्याता वरसनो ज्यांलगे सो वरस न होय. पहेली त्रीके ज० १ समयनो, उ० संख्याता वर्षनो ज्यांलग हजार वर्ष न होय. बीजी त्रीके ज० १ समयनो, उ० संख्याता वर्षना हजार ज्यांलगे लाख वर्ष न होय. त्रीजी त्रीके ज० १ समयनो, उ० संख्याता लाख वर्षनो ज्यां लगे क्रोड वर्ष न होय. चार अनुत्तर विमानमां ज० १ समयनो, उ० पल्यना असंख्यातमा भागनो. सर्वार्थसिद्धमां ज० १ समयनो, उ० पल्यना संख्यातमा भागनो. सिद्धनो ज० १ समयनो, उ० छ मासनो. चार स्थावर पंचेंद्रिय आश्री ज० १ समयनो उ० १२ मुहूर्त्तनो. सर्व ८४ स्थानकनो विरह काल ज० १ समयनो, उ० छ मासनो.

॥ इति श्री विरह द्वारनो थोकडो समाप्तम्. ॥

॥ अथ श्री पांच देवनो थोकडो. ॥

पहेलुं नामद्वार १, बीजुं गुणद्वार २, त्रिजुं उववाय द्वार ३, चोथुं स्थितिद्वार ४, पांचमुं रुद्धि तथा विकुर्वणा द्वार ५, छट्ठुं भवणद्वार ६, सातमुं संचिठणाद्वार ७, आठमुं अंतरद्वार ८, नवमुं अल्पबहुत्वद्वार ९, ए ९ द्वार पांच देव उपर उतारे छे. भविद्रव्यदेव १, नरदेव २, धर्मदेव ३, देवाधिदेव ४, भावदेव ५, ए पहेलुं नामद्वार कह्युं १.

मनुष्य तथा तिर्यंच, पचेंद्रिय जेने देवतामां उपजवुं छे तेने भविद्रव्य देव कहीये १, चउद रत्न, नव निधान जेने होय तेने नरदेव कहीये २, साधुना सत्तावीस गुणे करी सहित होय तेने धर्म देव कहीये. ३, अढार दोष रहित अने बार गुणे करी सहित होय तेने देवाधिदेव कहिये. अढार दोष ते–अज्ञान १, क्रोध २, मद ३, मान ४, माया ५, लोभ ६, रति ७, अरति ८, निद्रा ९, शोक १०, असत्य ११, चोरी १२, मत्सर १३, भय १४, प्राणिवध १५, प्रेम १६, क्रिडाप्रसंग १७, हास्य १८. ए १८ दोष रहित अने बार गुणे करी सहित ते १२ गुण कहे छे–ज्यां ज्यां भगवंत उभा रहे, बेसे, समोसरे त्यां त्यां दश बोल सहित ते भगवंतथी बार गुणो ऊंचो ततकाल अशोक वृक्ष थइ आवे ने स्वामिने छांयडो करे १, भगवंत ज्यां ज्यां समोसरे त्यां त्यां पांच वर्णां अचेत–फुलनी वृष्टि थाय ने ढिंचण प्रमाणे ढगला थाय २, भगवंतनी योजन

प्रमाणे पाणी विस्तरे ने सहुना मननो संशय हरे ३, भगवंतने चोवीस जोड चामर विंझाय ४, स्फटिक रत्नमय पाद पीठ सहित सिंहासन स्वामिनी आगळ थाय ५, भामंडल अंबोडाने ठेकाणे तेज मंडळ विराजे, दिशोदिशना अंधकार टाळे ६, आकाशे साडा बार क्रोड गेबि वाजां वागे ७, भगवंतनी उपर त्रण छत्र उपरा उपरी विराजे ८, अनंत ज्ञान अतिशय ९, अनंत अर्चा अतिशय, परम पूज्यपणुं १०, अनंत वचन अतिशय ११, अनंत अपायापगम अतिशय ते सर्व दोष रहितपणुं १२. ए बार गुणे करी सहित तथा चोत्रीस अतिशय पांत्रीस वचनातिशय आदि देइने अनंत गुणे करी सहित होय तेने देवाधि देव कहीये ४, भावदेव ते–भवनपति १, वाणव्यंतर २, ज्योतिषी ३, वैमानिक ४, ए ४ जातिना देवताने भावे प्रवर्ते छे तेने भाव देव कहीये ५. ए बीजुं गुणद्वार कह्युं २.

भविय द्रव्य देवमां मनुष्य, तिर्यंच १, जुगलीयां २, अने सर्वार्थसिद्ध ३, ए ३ ठाम वर्जिने बाकि सर्व ठामना आवी उपजे १, नरदेवमां ४ जातिना देवता अने पहेली नरक ए ५ ठामना आवी उपजे २. धर्मदेवमां छट्ठी सातमी नरक तेउ, वाउ, मनुष्य, तिर्यंच जुगलीयां ए ६ ठाम वर्जिने शेषे सर्व ठामना आवी उपजे ३, देवाधिदेवमां पहेली, बीजी, त्रीजी नरक अने विकिरणी वर्जिने वैमानिकदेवना आवी उपजे ४. भावदेवमां तिर्यंच, पंचेंद्रिय अने संज्ञिमनुष्य ए बे ठामना आवी उपजे ५. ए त्रिजुं उववाय द्वार कह्युं. ३.

भविय द्रव्य देवनी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्तनी, उत्० ३ पल्यनी १, नर देवनी जघ० सातसे वर्षनी, उत्० चोराशी लाख पूर्वनी २, धर्मदेवनी जघ० अंतर्मुहूर्तनी, उत्० देशे ऊणी पूर्व क्रोडिनी ३, देवाधि देवनी जघ० ७२ वर्षनी, उत्० ८४ लाख पुर्वनी ४, भाव देवनी जघ० दश हजार वर्षनी, उत्० ३३ सागरनी ५. ए चोथुं स्थितिद्वार कयुं. ४.

भविय द्रव्य देवमां जेने वक्रेय लब्धि ऊपनी होय तेने, नरदेवने तो होयज, धर्मदेवमां जेने होय तेने, अने भावदेवने तो होयज. ए ४ वैक्रेय रुप करे तो ज० १, २, ३. उत्० संख्यातां रुप करे. शक्ति तो असंख्याता रुप करवानी छे पण करे नहि. देवाधिदेवनी शक्ति घणी छे पण करे नहि, ए पांचमुं ऋद्धि तथा विकुर्वणा द्वार कयुं. ५.

भविगद्रव्य देव चवी देवता थाय १, नरदेव चवी नरके जाय २, धर्मदेव चवी वैमानिक तथा मोक्षमां जाय ३, देवाधिदेव तो मुक्ति जाय ४, भावदेव चवीने पृथ्वी, पाणी, वनस्पति बादरमां अने गर्भज मनुष्य, तिर्यंचमां जाय. ५. ए छट्ठुं चवणद्वार कयुं. ६.

संचिठणा ते शुं ? देवनां देवपणे रहे तो केटलो काळ रहे ते कहे छे. भवियद्रव्यदेवनी संचिठणा ज० अंतर्मुहूर्तनी उत्० ३ पल्योपमनी १, नरदेवनी ज० सातसें वर्षनी उत्० ८४ लाख पूर्वनी २. धर्मदेवनी ज०

एक समयनी, उत्कृ० देशे ऊणी पूर्वक्रोडिनी ३, देवाधिदेवनी ज० ७२ वर्षनी, उत्कृ० ८४ लाखपूर्वनी ४, भावदेवनी ज० दशहजार वर्षनी, उत्० ३३ सागरोपमनी ५. ए सातमुं संचिठणा द्वार कह्युं. ७.

भविय द्रव्यदेवनुं आंतरुं पडे तो ज० दशहजार वर्ष अने अंतर्मुहूर्त्त अधिक, उत्० अनन्ताकाळनुं आंतरुं पडे १. नरदेवनुं ज० १ सागर झाझेरुं, उत्० अर्द्धपुद्गल परावर्त्तन देशे ऊणुं २, धर्मदेवनुं ज० बे पल्य झाझेरुं उत्० अर्द्धपुद्गल परावर्त्तन देशे ऊणुं ३, देवाधिदेवनुं आंतरुं नथी ४. भावदेवनुं ज० अंतर्मुहूर्त्तनुं, उत्० अनन्ताकाळनुं ५. ए आठमुं अंतरद्वार कह्युं. ८.

सर्वथी थोडा नरदेव १, तेथी देवाधिदेव संख्यातगुणा २, तेथी धर्मदेव संख्यातगुणा ३, तेथी भविय-द्रव्यदेव असंख्यातगुणा ४, तेथी भावदेव असंख्यातगुणा ५. ए नवमुं अल्पबहुत्वद्वार कह्युं. ९.

|| इति पांच देवनो थोकडो समाप्तम्. ||

समाप्त.

अगाउथी थयेल ग्राहकोनां नाम.

खंभात—५ शा. चुनीलालभाइ डायाभाइ, ५ जैनशाळा खाते हा. छोटालाल मोतीचंद, ५ शा. मनुभाई माणेकचंद, ५ पा. गीरधरलाल भाइलाल, ४ शा. छोटालाल जोइताभाइ, २ शा. नेमचंद सकरचंद, २ पा. छगनलाल माणजीवन, २ पा. छोटालाल दामोदर, २ शा. लालचंद मलुकचंद, २ शा. दलसुख फतेचंद, २ शा. छोटालाल मोतीचंद, २ शा. दोलतचंद भाणाभाइ, १ शा. मोसनलाल दोलतचंद, १ शा. भाइचंद गुलाबचंद, १ शा. नाथालाल छगनलाल, १ शा. मोहनलाल मोतीचंद, १ शा. जोइताभाइ रवचंद, १ पा. भगवानदास ललुभाइ, १ शा. मोतीचंद लखमीचंद, १ शा. सुखलाल दोलतचंद, १ शा. डायाभाइ हीराचंद, १ शा. मणीलाल ऊजमशी, १ पा. छोटालाल भोगीलाल, १ पा. चुनीलाल भुराभाइ, १ पा. भोगीलाल दयाल, १ शा. सुंदरलाल ऊजमशी, १ पा. अमरतलाल हीरालाल, १ पा. नाथालाल मोहनलाल, १ पा. हरीलाल छोटालाल, १ शा. डाह्यालाल जोइता, १ शा. मोहनलाल इच्छालाल १ शा. रुपचंद कस्तुरचंद, १ पा. हीरालाल नानालाल, १ शा. माणेकचंद कालीदास, १ पा. मोतीलाल पदमचंद, १ पा. अंबालाल बापुभाइ, १ पा. भोगीलाल भुराभाइ, १ बाइ उजम ललु पटेल, १ बाइ मुळी पा. मोतीलाल गवरनी बाइ, १ बेन समु सुंदरलाल, १ बेन परसन गटोर.

अमदावाद—२० शा. जगजीवनदास महासुखराम, २ शेठ जेसंगभाइ उजमशी, २ डॉ. जीवराजभाइ हीलाभाइ, २ संघवी चकुभाइ नानजी, २ जैन गृहस्थ, १ परी. खेमचंद मयेरचंद, १ शा. कस्तुर परसोत्तम,

१ शा. मोहनलाल जमनादास, १ वेद दलसुखराम गुलाबचंद, १ शा. फचराभाइ लहेराभाइ, १ परी. आत्माराम माणेकलाल, १ शा. मफतलाल चुनीलाल, १ शा. सोमचंद करमचंद, १ शा. मोतीलाल केशवलाल, १ शा. भगवानदास त्रीभोवनदास, १ शा. चुनीलाल फतेचंद, १. परी. माणेकलाल मफतलाल, १ शा. सोमचंद हरीलाल, १ शा. देवचंद कालीदास, १ शेठ पोपटलाल जादवजी, १ शा. पोपटलाल चुनीलाल, १ शा. मंगळदास व्रजलाल, १ शा. नगीनदास पुरशोत्तम, १ शा. नागचंद दलपतराम, १ शा. प्रेमचंद गोपाळदास, १ शा. खेमचंद मुळचंद, १ शा. प्रेमचंद नागचंद, १ शा. माणेकलाल सुखलाल, १ शा. त्रीभोवनदास जगनाथदास, १ मंत्री सांकलाल काकुभाइ, १ शा. खीमचंद वहेचरदास, १ शा. गीरधरलाल व्रजलाल, १ परी. महासुखराम गुलाबचंद.

सुरत—१५ शा. छगनलाल नागचंद, ५ शा. मोतीचंद उत्तमचंद, ५ शा. ताराचंद उत्तमचंद, ५ धाइ जमकोर ते रुपचंद नानचंदनी वीधवा हा. वेन मंगु, ४ वकील भगुभाइ डाह्याभाइ, ४. शा. हंसराजभाइ चांदमलभाइ, ४ शा. प्राणजीवनदास उत्तमचंद, २ शेठ चुनीभाइ डाह्याभाई पखालवाळा, २ वकील मगनभाइ प्रेमचंद, २ शा. प्रेमचंद वखतचंद, १ मास्तर वीठलभाइ जेठाभाइ, १ लाकडावाळा छोटुभाइ इच्छुभाइ, १ लुहार रतीलाल प्राणजीवन, १ वहोरा नगरदास लखुभाइ. भरुच—२ शेठ शांतीलाल मोहनलालनी कुंपनी.

खेडा—२० फीसवरदास मोतीचंदभाइ, २ नाथालाल नरसीदास, २ नरोत्तम सोमचंद, १ चुनीलाल फीसवरदास, १ छगनलाल भगवानदास, १ भोगीलाल परजीवनदास, १ आत्माराम शामळदास, १ दलसुख कस्तुरचंद.

साणंद—५ शा. राजपाळ रायचंदजी, ५ जैनशाळा खाते हा. राजपाळभाइ, ३ शा. जगजीवन रायचंदजी,
२ शा. भाइचंद रायचंदजी, १ संघवी खीमचंद ठाकरशी, १ शा. नागरदास सुंदरजी, १ केंद्रोइ धीणाभाइ तलसी,
१ पा. रणछोड नारणभाइ, १ शा. पुरशोत्तम राजपाळ, १ शा. चीमनलाल धरमशी, १. शा. कानजी रायचंद,
१ पा. खोडाभाइ श्रीकमभाइ तथा पा. हरीभाइ गोपाळभाइ. १ शा. भाइचंद वीरचंद, १ शा. मावजी नगीनदास.

खंभण—५ श्री स्थानक खाते हा. गुलाबचंद, १ शा. गुलाबचंद जीवाभाइ, १ भावसार अलुभाइ
नथुभाइ, १ भावसार फूलचंद नारणदास १ भावसार ठाकरशी नथुभाइ, भावसार संघजी दामजी.

मुंबाइ—१ माणेकलाल इंदरजी, १ शा. हरीदास मेघजी, १ शा. सोमचंद हरीदास, १ शा. कपुरचंद
रामचंद, १ शा. गोकळदास पानाचंद, १ शा. अंबालाल मगनलाल, १ शा. अंबालाल छोटालाल, १ शा.
वालचंद खुशालचंद, १ शा. ऊजमशी हेमचंद, १ शा. अंबालाल दोलतचंद.

जेतपुर—१० श्री जैनस्थानकवासी बोघाभाइ लायब्रेरी हा. कामदार रेवाशंकर मंगळजी, २ कामदार
शामळजी खोडाभाइ. कठोर—१० शेठ वमळचंद देवचंद, १ रामचंद्र नाथाभाइ, १ नेमचंद नारणदास.

मेंदरडा—१ शा. हरजीभाइ मावजी, १ शा. धारशीभाइ मेमचंद, १ घदाणी देवजी वाघा, १ शा.
वल्लभजी रतनशी, १ शा. मेमचंद आंबा, १ शा. डोसाभाइ हेमचंद.

पीमावाडा—५१ पछा. श्रावक ऊजमचंद तथा भावसार नाथाभाइ पीतांबरदास तथा केशवलाल पीतांबरदास.

बोरोदरा—१. शेठ धरमचंद चुनीलाल, १. मास्तर गोरधनदास छोटालाल.

मोटला—१०. शेठ फतेचंद नारणदास, २. शेठ परभुभाइ मोहनलाल.

पोरबंदर—१. श्री जैनशाळाना मास्तर दामजी फुलचंद. पादरा—१. डॉ. केशवलाल जेठालाल.

फलकजा—४. झवेरी छगनलाल हरगोवनदास, २. पा. चुनीलाल नाथालाल.

मोडासर—१. भावसार पानाचंद हरजीवन. जुवारज—१. मास्तर पोपटलाल जेसंगभाइ.

वेरावळबंदर—२. शेठ सौभाग्यचंद करसनजी.

धोलेराबंदर—७. भावसार खीमचंद खोडीदास, १. श्री जैन स्थानकवासी लायब्रेरी हा. खीमचंदभाइ.

नार—१. शा. गफुरभाइ फतेचंद, १. पा. जेठाभाइ गरबडभाइ, १. पा. रणछोडभाइ जेसंगभाइ, १. पा. बावाजी मथुरभाइ, १. पा. मरघाभाइ ललुभाइ, १. पा. ललुभाइ मीठाभाइ, १ जीवाभाइ भुलाभाइ.

जाहेर खबर.